

ZA NOVO, BOGATEJŠO VAS

V petek se je začel v Beogradu IV. plenum Zveznega odbora SZDL Jugoslavije. Na dnevnem redu so bili aktualni problemi vasi in naloge Socialistične zveze. Poročilo o tem je prebral sekretar Zveznega odbora SZDLJ Krško Popivoda. V nadaljevanju objavljamo krajše izvlečke iz posameznih poglavij poročila.

Izvajanje sklepov IV. plenuma CK ZKJ o nalogah družbeno-političnih in gospodarskih organizacij pri nadaljnjem razvoju kmetijstva je že rodilo sadove. Zvezna ljudska skupščina in ZIS sta medtem sprejela vrsto predpisov in stori- la določene ukrepe za izboljšanje ekonomskega položaja kmetijstva. Ti in drugi ukrepi so odprli perspektivo in dali jasno orientacijo družbenim gospodarstvom, kmetijskim za- drugim, in drugim socialističnim organizacijam za hitrejšo krepitev in širjenje družbenega sektorja kmetijstva. V teh ekonomskih razmerah se je razvila tudi okrepljena politična aktivnost organizacij Socialistične zveze. Na vasi je ustvarjeno ugodno politično vzdušje, različno od tega, ki je bilo značilno za čas pred letom ali dvema letoma, čeprav ponekod še srečamo v praksi ter pojmovanjih negativne posledice prejšnjega stanja.

Lani so bili doseženi boljši finančni in ekonomski uspehi

Lani je bilo odkupljenih in pripravljenih za obdelavo 50.576 hektarov zemlje, lani in v začetku letošnjega leta pa so bili odobreni skupni krediti za nakup in uposobitev za obdelavo 304.608 ha zemlje. Večino teh kreditov je treba realizirati do konca leta. Podatki o poslovanju kmetijskih organizacij kažejo, da so bili lani doseženi boljši finančni in ekonomski rezultati. Med jesensko setvijo so blizu 50 odstotkov površin, zasejanih s pšenico, posejali v družbeno organizirani proizvodnji. V zadnjih petih letih je vložila družba za razvoj kmetijstva 501 milijardo dinarjev. Družbena gospodarstva in zadruga imajo 36.000 traktorjev, poraba umetnih gnojil pa se je povečala lani na milijon 400 tisoč ton. Čeprav razpolaga družbeni sektor samo s približno 12 odstotki skupnih ornih površin, je leta 1961 pridelal 23,8 odstotka pšenice, 14,5 odst. koruze, 47,1 odstotka sladkorne pese itd. Družbena gospodarstva in kooperacija dajejo več kot 85 odstotkov tržnih presežkov pšenice, 65 odst. koruze itd.

Spremembe v sestavi prebivalstva

Relativno in absolutno se je zmanjšalo število kmetijskega prebivalstva. Zaradi selitve prebivalstva iz vasi v mesta in industrijske centre se je zmanjšalo število prebivalstva na zasebnih gospodarstvih, spremenila se je starostna struktura gospodinjstev. Za

radi omejenih možnosti mest pri reševanju stano- vanjskih, komunalnih in drugih problemov je izredno naraslo število prebivalcev, ki so se zaposlili v družbenem sektorju, ki pa še zmeraj žive na vasi, kjer so obdržali tudi svojo zasebno posest. Približno 42 odstotkov aktivnega kmetijskega prebivalstva sestavljajo ženske, kar vsiljuje tudi posebne naloge organizacijam Socialistične zveze pri delu za splošno in strokovno izobraževanje ženske kot proizvajalke.

Skupnost ne more biti ravnodušna do tega, kako kdo obdeluje zemljo

Na vasi se čedalje jasneje kažejo različne težnje: del gospodinjstev išče vi- ro dohodkov predvsem v povečanju blagovne proizvodnje na svojih gospodarstvih s sodelovanjem družbenega sektorja; drugi del se usmerja na delo in do- hodke zunaj kmetijstva — v industriji in družbenem sektorju; tretji del pa je še neodločen, še ne dovolj opredeljen. Toda naša skupnost ne more biti ravnodušna do tega, kako se ob-

deluje zemlja, ki je dobri- na splošnodružbenega inte- resa. Potrebe venomer na- raščajo, zato ni mogoče do- voliti degradacije proizvo- dne, to, da zemlje ne bi iz- koriščali do največje mere. Delovni kmet mora spo- znati koristi sodobne pro- izvodnje. Pravica lastništva do zemlje, ki je zagotovlje- na z ustavo, še ne pomeni hkrati tudi pravice, da bi zemlja ostala neobdelana ali zelo slabo obdelana, da ne bi uporabili celo niti mi- nimuma agrotehnike. Treba si je aktivno prizadevati, da bi z rezultati prepričali delovne kmete o koristi, ki jo bo imela družba in oni sami kot proizvajalci, če bodo intenzivirali proizvo- dno na svoji zemlji. Ker je v privatnem lastništvu ne- kaj več kot 85 odstotkov skupne orne površine, je razumljivo, zakaj taka skrb izboljšanju proizvo- dne na individualnem sek- torju.

Edina perspektiva delovnih ljudi na vasi: visokoproduktivna proizvodnja!

Naše večletne izkušnje nedvomno kažejo, da tiči (Nadaljevanje na 2. strani)

Umaknjen predlog o združitvi občin Črnomelj in Metlika

Po »DELU« posnemamo, da je bila 15. marca v Ljub- ljani seja zakonodajnih od- borov obeh zborov Ljudske skupščine LRS, na kateri so razpravljali o poročilu o po- litiki in delu izvršnega sveta za leto 1962. Na tej seji je med drugim predstavnik iz- vršnega sveta Boris Kocijan- čič poslanece seznanil o tem, da je dal izvršni svet LS LRS na osnovi razprave o

predlogu zakona o spremem- bi območij okrajev in občin v odboru za organizacijo oblasti in upravo amandma (spreminjalni predlog), da se občini Metlika in Črno- melj ne združita. Zato je izvršni svet umaknil prej- nji zakonski predlog in pred- ložil za to skupno sejo nov predlog zakona o spremembi zakona o območjih okrajev in občin v LR Sloveniji.

Končana redakcija zvezi ustave

Komisija za ustavna vprašanja je obravnavala in sprejela osnutek o uve- ljavljanju ustave Sociali- stične federativne republi- ke Jugoslavije. Komisija je sprejela tudi poročilo o delu za redakcijo osnutka ustave in sklenila osnutek ustave poslati zvezni ljud- ski skupščini.

BREŽICE:**najprej 6.000 pohištvenih garnitur**

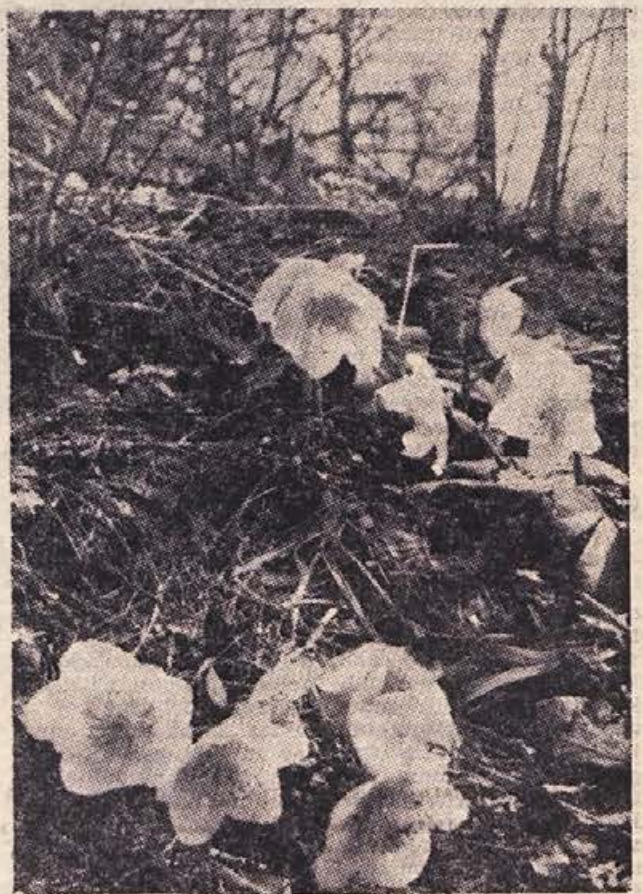
V začetku letošnjega leta smo že poročali, da teko poga- janja o povečanju načrtov za rekonstrukcijo tovarne pohištva v Brežicah. Namesto 6 tisoč pohištvenih garnitur na leto naj bi s povečano re- konstrukcijo izdelovali 10 ti- soč garnitur. S predstavniki republike, Jugobanke in Splošne gospodarske banke je zdaj dogovorjeno, da bo To- varna pohištva opravila naj- prej rekonstrukcijo za proiz- vodnjo 6 tisoč pohištvenih garnitur, medtem pa bodo pripravili načrte in takoj na- to nadaljevali z novo rekon- strukcijo, ki bo povečala pro- izvodnjo za nadaljnjih 4 tisoč garnitur na leto.

Tudi v Žužemberku turistično društvo

V soboto, 16. marca, je bil v Žužemberku ustanov- ni občni zbor Turističnega društva. Sprejeli so pravi- la, delovni program in ne- kaj sklepov za razvoj turi- zma v teh krajih.

Ob tej priložnosti je ude- ležencem prikazal turistič- ne zanimivosti na Dolenj- skem v besedi in sliki predsednik okrajnega so- dišča v Novem mestu to- variš Rudi Jereb.

M. S.

Vsem, ki so jo že dolgo, dolgo pričakovali: lep, prisrčen pozdrav za današnji prvi pomla- danski dan, vsem našim naročnikom, bralcem, sodelavcem in prijateljem pa hkrati še šopek telohov, da bi čimprej pozabili na predolgo zimo!

Izvolili bodo nova vodstva političnih organizacij celjskega okraja

V prihodnjih štirih tednih bodo komunisti, članj SZDL in mladina celjskega okraja pregledali in ocenili svoje dosežanje delo, si začrtali naloge in izvolili nova okraj- na vodstva namesto doseda- njih časasnih. Med prvimi bo 28. t.m. okrajna konferenca komunistov. Na njej bodo

pregledali predvsem izvajanje pisma izvršnega komiteja CK ZKJ ter sklepov in smernic III. in VI. plenuma CK ZKJ. Konferenca se bo udeležilo tudi 26 delegatov iz občin Sevnica, Videm-Krško in Bre- žice.

Konferenci komunistov bo 13. in 14. aprila sledila okraj- na mladinska konferenca, ki bo pregledala dosežanje in zastavila prihodnje naloge mladim ljudem na osnovi smer- nic in sklepov nedavnega VII. kongresa jugoslovanske mladine.

Nekaj dni po mladinski konferenci se bodo v Celju zbrali delegati vseh občins- kih organizacij SZDL. Iz- med približno 180 delegatov, kolikor jih je predvideno za to konferenco, se bo okrajne konferenca te naše najširše politične organizacije udele- žilo 35 delegatov iz zasavskih občin. Na konferenci bodo glede na dosežanje delo lah- ko ugotovili in ocenili uspe- he na vseh področjih druž- bene dejavnosti ter si začrta- li prihodnje naloge predvsem v realiziranju načel in dolo- čil nove ustave v našem druž- benem razvoju.

Vse konference bodo delov- nega značaja in zaradi tega ob manjšem številu delega- tov, prav tako pa bodo tudi v nova okrajna vodstva orga- nizacij izvolili manj članov kot doslej.

VREME

OD 21. DO 31. MARCA

Močno ohladitev s snegom do nižin in burjo pričakuje- mo okrog 21. marca, nato nekaj zelo hladnih, skoraj zimskih dni. Nekako od 24. marca dalje sprva lahne, ko- nec marca pa močne pada- vine. Večkrat sneg do nižin. Dr. V. M.

V znamenju priprav za spomladanske brazde

V kmetijski zadrugi Zasavje v Sevnici so v teh dneh že popol- noma pripravljani na spomla- danska kmečka dela, hkrati pa tudi na investicije, saj se bo se- zona za oboje zdaj zdaj pričela. Da bi delo potekalo laže in da ne bi bilo zastojev, so posamez- ne delovne skupine že določene za opravljanje raznih nalog. Kmetijski stroji so očiščeni in pripravljani, hmeljišča, sadov- njaki in ostale obdelovalne povr- šine čakajo pridnih rok, hkrati pa se s pomladjo in toplejšim vremenom bliža tudi sezona gra- denj. Prek zime je bilo dovolj ča- sa za pripravlanje raznih nač- rtov, za zbiranje potrebnih po- datkov in za vse ostalo, kar je potrebno, preden lahko prično investicijske naložbe. Dve pre- cejšnji nalogi sta pred kolektiv- nom kmetijske zadruge Zasavje. Tu mislimo na tisti del kolekti- va, ki se ukvarja z družbeno pro- izvodnjo, ker bomo tokrat govo- rili samo o njem. Prva naloga so priprave na spomladansko setev, druga pa pravočasen začetek odobrenih investicij.

Kmečki stroji so, kot smo že omenili, pripravljani in razdelje- ni po obratih. V skladiščih so zadostne zaloge umetnih gnojil za družbeno proizvodnjo. Tudi sortnih semen za setev in za- ščitnih sredstev raznih vrst je dovolj. Umetnih gnojil bo, kot

vse kaže, žal primanjkovalo za pogodbeno proizvodnjo. Najteže je za nitromonkal. Skoroda ne- mogoče je dobiti, iz uvoza pa prihaja zelo počasi.

V spomladanski setvi bodo v zadrugi posejali okoli 10 hekta- rov lastnih površin z ječmenom in 15 ha s silažno koruzo. Sa- dovnjaki bodo pravočasno obre- zani in očiščeni ter poškrpljeni. Škropilnic je dovolj tudi za za- ščitno škropljenje zasebnih sa- dovnjakov, če se bodo lastniki prijavili. 25. marca bodo pričeli saditi v sadni drevnecni na Blan- ci. Potrebne divjake in zemljišče zanjo so pripravili že lani. Krom- pirja letos ne bodo sadili. Za 70 glav govedi, kolikor jih imajo v pitanju, in za 50 krav molznic bo dovolj krme. Pravočasno so si oskrbeli tudi sezonske delavce, deloma iz Prekmurja, deloma iz Hrvaškega Zagorja.

KOLIKO BOMO VLAGALI IN KAM BOMO VLAGALI

Na področju kmetijske zadruga Zasavje v Sevnici je precej površin, ki so zelo primerne za sodobno sadjarstvo. Lani so začeli pripravljati obsežne načrte, po katerih bodo v večletnem ob- dobjju precejšen del investicij us- merili v sadjarstvo. Zahtevke za investicijsko posojilo za 100-hek-

tarski sadni nasad v Canju in Karlovcu je že vloženo. Z 80 mili- joni dinarjev bodo razen sodob- nih plantažnih nasadov na ome- njenih dveh področjih uredili še potrebne komunalne naprave, kot so dovozne poti in zbiralniki za vodo.

V Kompolju in Loki bodo le- tos gradili časasna bivališča za delavce. Ker za dela v kmetijstvu najemajo največ sezonske de- lavce iz drugih področij (pri nas žal velja zaposlitev v kmetijstvu še vedno za manjvredno), jim bodo letos skušali zgraditi lesne provizorije za bivališča, saj se zavedajo, da je delovni učinek v marsičem odvisen od življenj- skih pogojev.

Hmeljeve nasade v Kompolju ki so dali lani rekorden pri- delek kmelja, bodo letos poveča- li za 10 hektarov. Ta investicija bo opravljena v jeseni, veljala pa bo okoli 12 milijonov dinarjev. Vse, kar je potrebno za odobri- tev posojila, so že vložili. Vzpo- redno z ostalo proizvodnjo se mora razvijati tudi živinoreja, da bo dovolj hlevskega gnoja. V Loki bodo preuredili doseđanji hlev in povečali število stojišč od 40 na 60, v Boštanjju pa bodo zgradili nov hlev za 100 krav molznic. Za dograditev obeh ži- vinorejskih objektov, ki sta v letošnjem načrtu, bodo porabili 15 milijonov dinarjev.

Za bogatejšo vas

(Nadaljevanje s 1. strani)

možnost za precejšnje povečanje kmetijske proizvodnje, s tem pa tudi za izboljšanje življenjskega standarda delovnih ljudi na vasi, predvsem v veliki, družbeni specializirani proizvodnji. Kooperacija naj prispeva k temu, da se bo delovni kmet prepričal, da je njegova perspektiva prav v družbeni proizvodnji in da ni prihodnosti v izolirani majhni posesti z zaostalo tehniko. O tem zgovorno pričajo pridelki, ki jih že več let dosegajo na skupnih družbenih gospodarstvih. Tako je znašal lani, v vremensko neugodnem letu, povprečen donos pšenice na družbenem sektorju 28,9 metrskega stota na hektar, pri individualnih proizvajalcih, vključno s pogodbenimi površinami pa samo 14,2 metr. stota na hektar.

Da bi v prihodnje dosegali še večje uspehe!

Da bi v prihodnje dosegli še večje uspehe, je treba v kmetijstvu zagotoviti načelo delitve po delu. Vsa pozornost delovnih kolektivov, organov samoupravljanja, družbeno-političnih organizacij in drugih činiteljev mora biti usmerjena na izboljšanje vseh obstoječih možnosti za rentabilno proizvodnjo, znižanje stroškov, sodobno organizacijo dela itd. Zdruga je treba materialno, ekonomsko in kadrovsko krepiti in odstraniti številne notranje slabosti. Njihovega združevanja se je treba lotiti studiozno: treba je upoštevati njihovo ekonomsko moč, pa tudi to, da jih ne bi oddaljili od proizvajalcev in zmanjšali s tem možnost za učinkovit vpliv zadrug na individualno proizvodnjo. Zdruga se morajo bolj povezati z industrijo in s preskrbovalnimi organizacijami. Kmetijskim organizacijam in individualnim proizvajalcem je treba zagotoviti

sigurnost v proizvodnji in prodaji.

V politiki razvijanja kmetijske proizvodnje pripada posebna vloga komunam. Razvoj kmetijstva v spremenjenih pogojih postaja tudi ekonomski interes mnogih komun. Zelo pomembna je vloga Socialistične zveze pri dajanju pobude za izdelavo in pri uresničevanju programov za razvoj kmetijstva. Moderno kmetijstvo terja tudi izobražene proizvajalce, visokokvalificirane strokovnjake. Bojevati se je treba proti primitivizmu v nekaterih zadrugah, kjer se otepaajo kmetijskih strokovnjakov. Organizacije Socialistične zveze morajo uvrščati v svoje programe naloge, ki se nanašajo na splošno rast kulturne ravni na vasi. Razvoj kooperacije, uvajanje visokorodnih sort pšenice in drugih kultur, napredek živinoreje itd., morajo spremljati ustrezni strokovni tečaji, seminarji in druge oblike usposabljanja. V naslednjem obdobju je treba več storiti za razširitev tiska na vasi, za razširjanje kinematografov itd. Širše je treba vključevati mladino v družbeno politični boj za razvoj socialističnih odnosov na vasi, za izboljšanje kmetijske proizvodnje. Celotno aktivnost je treba tako uskladiti, da bo živa, vsakdanja problematika vasi zmeraj prisotna v dejavnosti organizacij Socialistične zveze, Zveze mladine, ženskih organizacij, prosvetnih delavcev in drugih zavestnih sil.

18. marca na sejmu v Novem mestu

Videti je, da je nastopila pomladanska odkupna sezona za plemenske prašiče, ker jih je bilo pretekli ponedeljek na novomeškem sejmišču kar 1017. Kupec je bilo dovolj in so pokupili 872 pujskov. Cena pa je od prejšnjega sejma znatno narasla: znašala je 6.000 do 10.000 din.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Skoraj neverjetno se sliši, da v letu 1963 na raznih področjih našega planeta strada približno 500 milijonov ljudi, več kot milijarda pa se jih nepopolno ali slabo hrani. Navzlic ogromnemu napredku na vseh področjih pa človek bolj kot kdajkoli trpi zaradi pomanjkanja in lakote. O teh problemih so pretekli teden razpravljali na izredni skupščini mednarodne organizacije za kmetijstvo in prehrano (FAO) v Rimu, katere se je udeležilo tudi trideset osebnosti s področja kulture, znanosti in politike. Namen tega zasedanja je bil ustvariti po vsem svetu solidarnostno gibanje z akcijo FAO v boju proti lakoti.

»Če upoštevamo,« je rečeno med drugim v manifestu, ki so ga sprejeli na zasedanju »da se v dvajsetem stoletju na vsake tri otroke eden rodi brez upanja do normalnega življenja, smo prisiljeni priti do zaključka, da taka družba hromi človeške moči in zmanjšuje svoje možnosti za napredek«. Manifest še poudarja, da se položaj slabša, ker proizvodnja živil ne narašča vzporedno z naravnim prirastkom. Vse dotlej, dokler se proizvodnja hrane v svetu ne poveča in dokler se ne dvigne življenjski standard množic v nezadostno razvitih deželah, bosta lakota in slaba prehrana vedno bolj obremenjevala človeški rod.

Ne gre namreč samo za pomanjkanje hrane, temveč tudi za nepravilno prehrano. V nekaterih deželah imajo na razpolago hrano, toda je ne uživajo iz neznanja, verskih

in drugih razlogov.

V okviru kampanje OZN pod geslom »Teden boja proti lakoti« je predsednik Tanganjike Njerere pozval prebivalstvo, naj sodeluje in omeni, da tudi v tej deželi pomanjkanje hrane ni edini razlog slabe prehrane. Glavna hrana Tanganjike je koruza, kar pa ne zadoštuje za normalno, zdravo prehrano človeka. »Mnogo manj bolnih otrok bi bilo, če bi starši dajali otrokom

Na žalost pa je treba ugotoviti, da vse te humane pobude ni mogoče dovolj hitro uresničiti zaradi pomanjkanja sredstev. Vesile se vedno pretežno trošijo svoja sredstva za atomske bombe, rakete in druga morilna orožja, zelo malo pa odpade za pomoč deželam v razvoju. Dosedanja pogajanja na razorožitveni konferenci v Zenevi kažejo, da nimajo vesile nobene dobre volje, da bi dosegle kakršen

BOJ PROTI LAKOTI

tudi drugo hrano, ki je na razpolago« je dejal Njerere. Med številnimi državami je dobila tudi Tanganjika pomoč OZN za boj proti lakoti ter so organizirali po vseh prosvetne tečaje, na katerih učijo ljudi poleg drugega tudi, kako se je potrebno pravilno hraniti.

Ljudem ni potrebno samo preskrbeti hrano, temveč jih je treba obnem tudi naučiti, kako se pravilno in normalno hrani. To je ogromna naloga, ki si jo je zadala ta mednarodna organizacija, na teh vprašanjih dela približno 1500 strokovnjakov že več kot desetletje. Pišejo, da so znanstveniki odkrili nova hranila z ustreznimi vitamini in drugimi hranljivimi sestavinami, ker bo še posebno velikega pomena za zaostala področja Azije, Afrike in Latinske Amerike.

koli sporazum o razorožitvi. Z vsa intenzivnostjo se med zahodnimi državami nadaljuje pogajanja o nadaljnjem atomskem oboroževanju v okviru NATO. Francija pa je prav v teh dneh izvršila podzemeljsko jedrsko eksplozijo v Sahari. Neodvisne afriške države so ostro protestirale ter zahtevajo, da Francija preneha z atomskimi poskusi. S to eksplozijo pa je Francija poslabšala in še bolj zapletla položaj na razorožitvenih razgovorih v Zenevi, kjer je trenutno že itak malo možnosti, da bi prišlo do sporazuma o prepovedi jedrskih eksplozij.

Čas hiti in če tega vprašanja ne bodo rešili v kratkem, ga bodo zopet odložili do prihodnjega leta. In tako se vrtimo kot v začaranem krogu.

Ni dohodka brez dela

Tako bi moralo biti, toda pri nekaterih mlinarjih očitno ni tako. Ne da bi se spuščali v proučevanje predpisov, ki ne dopuščajo nezakonite trgovine, je že po načelu dohodka po delu mogoče sklepati, da v tej vrsti trgovine — prodaja mlevskih izdelkov v nekaterih mlinih — nekaj ni v redu.

Nedolgo tega mi je subokrajinski kmet pripovedoval, da je kupil nekaj moka pri mlinarju, misleč, da je bolj ša in cenejša kot v trgovini. »Po navadi ne kupujem moka,« se je opravičeval, »tokrat pa sem moral zaradi svatbe.«

Bil je nemalo začuden, ko je ugotovil, da mu je mlinar zaračunal moko po ceni, ki velja v maloprodajni trgovini. Se več: po tej ceni je dobil dejansko slabšo moko. Ko je gospodinja, preden je zamislila kruh, vzela prašek moka med prste, je takoj ugotovila:

»Ta moka je pa navlažena...«

Sedaj pa se vprašujemo: kako si more mlinar prisvojiti nekaj, kar ni trud njegove rok? Nič ne rečemo za stran merice: to si je z delom zaslužil. Več kot to pa mu za mletje ne pripada. S prodajo moka po cenah, ki

veljajo v trgovini, pade v žep nedovoljen zaslužek. Mlinar si prisvoji razliko med nakupno in prodajno ceno, ki jo sicer potrebuje trgovina za kritje stroškov prevoza, prodaje in tako dalje.

Drugo vprašanje: kdo pa pravzaprav nadzira, kam in po katerih kanalih gre moka oziroma zrnje, ki ga dobe mlinarji za svoje delo? Mar je dovoljeno, da se gredo mlinarji tudi trgovci? Saj je menda jasno, da je mlin obrt, ne pa trgovina!

Zanima nas tudi odgovor na tole vprašanje: ali davčni organi pri določanju davčne osnove upoštevajo samo na-

brano merico po odkupnih cenah ali pa tudi nedovoljeni zaslužek pri prodaji moka po maloprodajnih cenah? Logično bi bilo takole: če mlinar ne more predložiti potrdil, da je prodal nabrano merico pooblaščenemu odkupnemu podjetju, je to dokaz, da je prodal moko po trgovinskih cenah. Ne gre pretiravati pri predpisovanju davkov od dohodka, ki je pridobljen s trdom rok, toda pri zaslužku, ki se steka v žep brez dela, je upravičen izdaten davek.

In končno: zakaj kupujejo ljudje moko v mlinih, ko pa je je v trgovini dovolj, in to kakovostne, kakršne grobi kamni potočnih mlinov ne morejo dati, ker kamen pač ni valj?

Resnici na ljubo je treba še reči, da vseh mlinarjev ni mogoče stlačiti v isti koš. Kritika velja samo tistim posameznikom, ki ne morejo doumeti, da dohodka ni brez dela, in tistim, ki ne bi smeli spregledati nedovoljene trgovine. J. B.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Te dni je zasedala Ljudska skupščina LR Slovenije in sprejela poročilo Izvršnega sveta in več predpisov. Uvodno besedo k poročilu je imel podpredsednik IS Janko Smole, ki je govoril o najbolj aktualnih gospodarskih problemih v minulem letu. Član Izvršnega sveta Boris Kocjančič je govoril o značilnostih na področju družbenih služb, vtem ko je predstavnik IS Beno Zupančič orisal nekatera vprašanja s področja naše kulturne politike.

Janko Smole je dejal med drugim, da smo za izvrševanje nalog v zvezi z nadaljnjim gospodarskim razvojem, ki ga je začel letošnji družbeni plan, v letošnjem letu neprimerno bolj pripravljeni kot smo bili lani. Ta boljša pripravljenost se kaže v ugodnejši preskrbi z reprodukcijskim materialom v še velikih neizkoriščenih možnostih za povečanje proizvodnje, ki jih nudi izvoz, in v perspektivi nadaljnje rasti osebnih dohodkov, ki temelji na povečani proizvodnosti dela.

Boris Kocjančič je poudaril med drugim tudi to, da so se kolektivi in posamezniki s področja družbenih služb med razpravo o osnutkih ustav seznanili s svojimi samoupravnimi pravicami in te pravice dejansko uveljavili ter jih uzakonili v svojih statutih, pravih in pravihnikih.

Beno Zupančič je zlasti podčrtal, da se kulturne institucije ali dejavnosti čedalje bolj odpirajo v tem smislu, da jih zavestno približujejo potrebam in posebnostim dana okolja in njegovih ljudi. To pa je mogoče le z uveljavljanjem družbenega samoupravljanja in načela dohodka.

Na zasedanju skupščine sta imela ekspozija tudi predstavnika IS Ada Krivic in Silvo Hrast: prva je govorila o izvajanju resolucije o nalogah komun in stanovanjskih skupnosti pri otroškem varstvu, drugi pa je

pojasnil predloženo resolucijo o rehabilitaciji invalidnih oseb.

Po amnestiji je 50.000 emigrantov urejalo odnose z domovino. Zaradi odmeva, ki ga je imela amnestija v svetu, je postal vzemirjen fašistični del emigracije, toda vseeno ne more zadržati simpatij emigrantov do domovine.

IV. plenum Zveznega odbora SZDL Jugoslavije, o katerem poročamo na drugem mestu, je sprejel sklepe o nalogah Socialistične zveze pri urejanju aktualnih problemov vasi. V sklepih je rečeno med dru-

Obračun dela

gim, da je glavna naloga socialističnih sil, da spodbujajo in usmerjajo vsa napredna gibanja v družbeni in ekonomski strukturi vasi. Hitreje je treba razvijati sodobno družbeno kmetijsko proizvodnjo, spreminjati odnose in način življenja v kmečkih naseljih ter razširjati družbeno-politično in kulturnoprosvetno dejavnost.

Zvezni izvršni svet je na svoji zadnji seji sprejel vrsto novih predpisov in osnutkov novih zakonov. Izmed teh naj omenimo predlog za spremembo zakona o vojaških vojnih invalidih, po katerem naj bi se povečale invalidnine za invalide od I. do VII. skupine povprečno za 25 odstotkov. Zvezni ljudski skupščini je predložen nadalje predlog, naj bi premogovnike, ki plačujejo rudarski prispevek, od 1. januarja letos oprostili te obveznosti, priznali pa naj bi jim olajšavo tudi s tem, da bi plačevali za posojila iz splošnega investicijskega sklada samo I odstotek obresti. Zvezni izvršni svet je sprejel tudi načrt zakona o delavnicah samostojnih obrtnikov, s katerim naj bi dobile le-te trd-

nejše pogoje in okvire za svoje delovanje. Samostojnim obrtnikom se odpirajo možnosti za poslovno sodelovanje z družbenimi organizacijami ali pa za vključevanje v družbeni sektor na prostovoljni podlagi in ob določenih pogojih.

Poročilo o delu ZIS v minulem letu razčlenjuje nekatera vprašanja notranje in zunanje politike. Kaže predvsem na uspešna prizadevanja za hitrejšo in kvalitetnejšo rast gospodarstva, za nadaljnji razvoj družbenih odnosov, predvsem za krepitev samoupravnih pravic, in za izboljšanje mednarodnih odnosov — za mir in koeksistenco. Poročilo bo predmet razprave na aprilskem zasedanju Zvezne ljudske skupščine.

Februarski rezultati industrijske proizvodnje v Sloveniji kažejo, da industrija zaostaja za planom. Raven proizvodnje je bila le za 6 odst. nad lansko ta čas, medtem ko znaša planirana stopnja porasta 9,5 odstotka. To narekuje hitre in učinkovite ukrepe, da bi odstranili vzroke takega stanja in da bi čim hitreje ne le ujeli planirano raven proizvodnje, temveč jo tudi presegli in s tem nadomestili zaostanek iz prvih dveh mesecev.

Na skupnem sestanku članov Inštituta za proučevanje delavskega gibanja in Inštituta za družbene vede ob 145. obletnici rojstva in 80. obletnici smrti utemeljitelja znanstvenega socializma Karla Marxa so sklenili, da bodo letos izdali prve zvezke celotnega dela Marxa in Engelsa.

Na zasedanju upravnega odbora Zvezne gospodarske zbornice so govorili med drugim tudi o prvih informacijah o izdelavi 7-letnega plana gospodarskega razvoja Jugoslavije. Menili so, da je treba k oblikovanju plana neposredno pritegniti tudi gospodarske organizacije, s čimer bo dobil plan izrazitejši družbeni značaj.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

V Kölnu je prišlo do nove protijugoslovanske provokacije. Sredi mesta so raztrgali jugoslovansko zastavo, ki visi v zvezi z mednarodno razstavo »Photokina«. Ustali so poleg raztrgane zastave pustili tudi letak, v katerem pozivajo k »obračunu z Jugoslavijo«. Köln je mesto, v katerem uživa gostoljubje precej ustaških zločincev, ki so delovali in delujejo ne samo v nedavnem prepovedanem »Hrvatskem kritarskem bratstvu«, temveč tudi v drugih emigrantskih organizacijah.

Kostariško zunanje ministrstvo je sporočilo jugoslovanski vladi, da obžaluje incident, ki se je pripetil dopisnikoma »Tanjuga« in »Politike«, ko jima je policija ravnal petek preprečila vstop v Kostariko.

V Beogradu so se začeli informativni razgovori med delegacijami Sovjetske zveze in Jugoslavije o medsebojnem sodelovanju v industrijski proizvodnji.

Francoska vlada še vedno ni odgovorila na zahteve rudarjev in stavka se nadaljuje že tretji teden. Francoski industriji grozi popolna obromitev, če ne bodo v najkrajšem času dosegli sporazuma med vlado in rudarji. Strokovnjaki pravijo, da bo ustavišnja proizvodnja večine francoskih tovarn, če se bo stavka nadaljevala še prihodnji teden.

CELJE: sproti spremljati uresničevanje družbenih načrtov

Resolucija o gospodarskem razvoju celjskega okraja za leto 1963 predvideva povečanje družbenega bruto proizvoda za 10,6 odst. družbenega proizvoda za 11 odst. in narodnega dohodka za 10,3 odst. V primerjavi s preteklim letom bodo industrijski proizvodnja povečali za 10,5 odst., kmetijsko za 18,7, seču v gozdom za 11, gradbeno dejavnost za 11,1 obrtno proizvodnjo in vrednost uslug za 9,4, prometne usluge pri prevozu blaga za 10, pri prevozu potnikov za 12,4 in poštne usluge za 6,1, vrednost prometa v trgovini bodo povečali za 12 in v gostinstvu za 12,6, investicijske naložbe za 7,1 in izvoz za 17,1 odstotka.

Politične organizacije tega okraja so ob sprejemanju resolucije o gospodarskem razvoju ugotovile, da je družbeni načrt realen in izvedljiv glede na to, da je sestavljen na podlagi lanskih dosežkov ob upoštevanju hitrejšega odstranjanja subjektivnih in objektivnih pomanjkljivosti, ki so jih začeli odpravljati v drugi polovici lanskega leta.

Na skupnem posvetovanju okrajnega odbora SZDL in OSS pred sprejemom okrajne resolucije o gospodarskem razvoju so poudarili, da je realnost razvidna iz dejstva, da je mogoče z razpoložljivimi zmogljivostmi in s pravilnim izkoriščanjem teh dosežki predviden porast družbenega bruto produkta in družbene ravní. Ob tem so glede na realne planske naloge poudarili, da morajo politične organizacije mobilizirati vse subjektivne sile pri sestavljanju in izvajanju občinskih družbenih načrtov. Pri tej nalogi se organizacije SZDL in sindikata ne smejo omejit zgolj na pojasnjevanje določenih planskih postavk, temveč morajo predvsem sodelovati pri izoblikovanju planske politike in skrbeti za njeno realizacijo.

Na podlagi teh priporočil so na vseh zborih občanov in na zborih proizvajalcev temeljito obravnavali predloge družbenih načrtov in proračunov svojih občin, na občinskih plenarnih SZDL in sindikalnih svetov pa so analizirali pripombe in predloge občanov in proizvajalcev ter izoblikovali enotna stališča do planskega vprašanja.

Zdaj naj bi po sklepu okrajnega odbora SZDL in OSS vse organizacije SZDL in sindikata sproti sprejemale iz-

vajanje družbenih načrtov, analizirale ovire in težave, opozarjale nanje in jih pomagale odstranjevati. V zvezi s tem pa je treba zlasti hitreje izpopolnjevati delavsko in družbeno upravljanje, delitev dohodka po delu, dviganje stroškovne ravní in usposabljanje proizvajalcev na delovnih mestih ter pospešeno razvijati in uveljavljati materialno decentralizacijo. To naj bo razvidno tudi iz določil statutov delovnih organizacij, občin in okraja. Prav tako se je treba zavzeti za razvijanje znanstveno raziskovalnega de-

la na vseh področjih, kot je analiza tržišča, organizacija proizvodnje, planiranje kadrov itd.

Kot pogoj za povečanje realne življenjske ravní poudarja resolucija o gospodarskem razvoju celjskega okraja večjo in boljšo proizvodnjo, povečanje produktivnosti in izvoza. Spričo tega sta okrajni odbor SZDL in OSS v Celju poudarila, da je za dejansko povečanje osebnih dohodkov potrebno ustaliti cene na tržišču, kar je še posebej naloga delovnih organizacij v kmetijstvu in trgovini.

Obvarovano je milijonsko premoženje

Komisija za požarno varnost pri ObLO v Novem mestu je 7. marca razpravljala o gasilstvu, dimnikarski službi, izobraževanju kadrov in sredstvih, ki so potrebna za dejavnost požarnovarnostnih organov ter odstranitev pomanjkljivosti za čim uspešnejše delo teh organov.

V občini Novo mesto je 39 teritorialnih in 7 industrijskih gasilskih društev z nad 1670 člani. Za potrebe gasilske dejavnosti je pri društvih 36 gasilskih domov, 10 orodjarn, 45 motornih in 12 ročnih brizgaln z 8603 metri ustreznih cevi, medtem ko je za prevoz gasilcev na razpolago 9 motornih vozil. S tako opremo so gasilci v preteklem letu gasili 36 požarov in obvarovali 742 milijonov dinarjev vredno premoženje, od tega kar 694 milijonov dinarjev družbene lastnine. V razpravi so opozorili na nekatere stvari, ki ovirajo gasilce pri izpolnjevanju nalog. Tako je v občini 111 hidrantov, do katerih je v primeru požara silno težko priti, ker so prekriti z raznim materialom ali snegom, niso pa ustrezno označeni, niti niso v ta namen izdelane položajne skice teh naprav. Spričo tega bo prva naloga, da bodo nabavili tablice in označili vse hidrante.

Dimnikarska služba po mnenju komisije ni urejena, kar je zlasti posledica pomanjkanja kadra v tej stroki. Tega pa ni zato, ker še nismo uredili prostorov za dimnikarje, kopalnic in orodjarn.

Trenutno dela v občini 7 dimnikarjev, potrebovali pa bi jih najmanj 10. Spričo pomanjkanja dimnikarjev se čiščenje opravlja neredno ali z veliko zamudo.

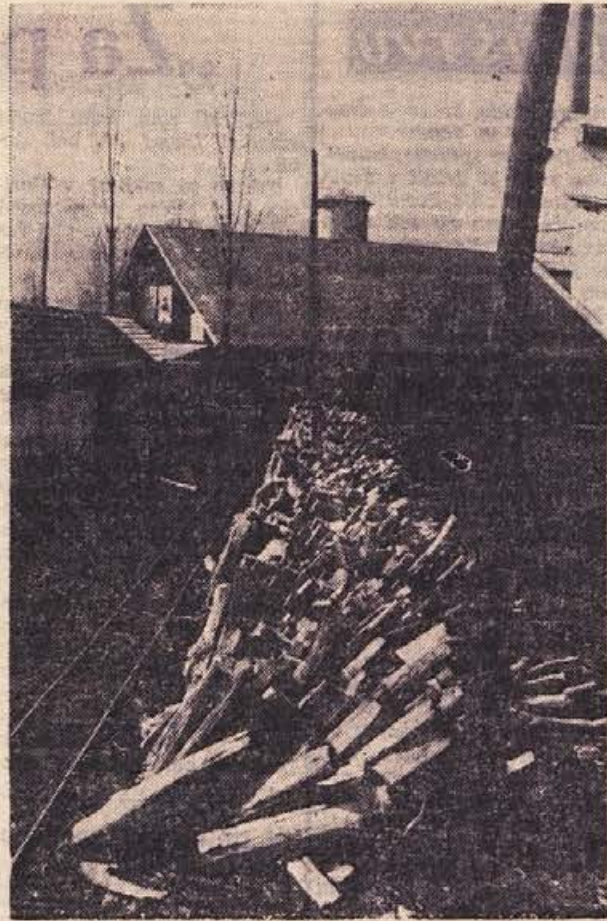
Na seji so razpravljali tudi o pripravah za teden požarne varnosti. Opozorili so, da je zlasti važno v tem obdobju posvetiti vso skrb preventivi.

Peska je dovolj tudi za izvoz

Z majhnimi investicijami lahko podjetje »Kremen« zagotovi izvoz peska v vrednosti 200.000 dolarjev na leto — Na Ravnah je po doslej znanih ugotovitvah nad 12 milijonov ton čistega peska

Zaloge kremenčevega peska v Ravnah cenijo po dosedanjih ugotovitvah na 12 milijonov ton čistega peska. — Odkrivanje nahajališč pa še ni zaključeno in zato lahko predvidevamo, da so zaloge te nekovinske rudnine še znatno večje. Nahajališča peska na tem področju se raztezajo na površini štirih kvadratnih kilometrov, plasti peska pa so ponekod debele do 30 metrov.

Prav te velike zaloge in povpraševanje po kremenčevih peskih tudi v drugih državah so narekovale podjetju Kremen, da prouči možnosti za povečanje izvoza peskov ne samo letos, temveč tudi pozneje, ko bo obratovala njihova tovarna stekla. Za leto so predvideli izvoz 7000 ton kremenčevega peska in več tisoč ton kvarcita. Pri sedanji proizvodnji peska ne bi mogli več izvažati, ko bo stekla tovarna. Da bi krili

V JUGOTANIN je prispela pošiljka taninskega lesa. V teh »sušnih« dneh, ko je večini lesnopredelovalnih obratov zaradi težav s prevozi grozil zastoj v proizvodnji, je vsak vagon lesa dragocen.

lastne potrebe in potrebe drugih potrošnikov v državi, razen tega pa imeli še določene količine za izvoz, je potrebno povečati zmogljivost pralnic za 100 odstotkov in seve, za toliko tudi nakop peska.

To povečanje je možno doseči z razmeroma majhnimi investicijami in v zelo kratkem času. Celotna investicija je preračunana na 79 milijonov dinarjev, od česar odpade na kamione 31 milijonov dinarjev. Pri tem ni potreben nikakršen uvoz strojev ali opreme. V podjetju si upajo končati to investicijo v treh mesecih. S tako povečano proizvodnjo bi razen za kritje potreb domačih odjemalcev in lastne tovarne zagotovili letni izvoz v vrednosti okoli 200.000 dolarjev!

Predstavniki republiške gospodarske zbornice in OLO Ljubljana, katere so v podjetju seznanili s tem načrtom,

so menili, da je investicija ekonomsko zelo ugodna in jo kaže uresničiti, ker bi imela med drugim dober učinek tudi na povečanje izvoza. — Predstavniki navedenih organov so se mimo tega v podjetju Kremen seznanili tudi s pričekom del na gradnji tovarne stekla in s proizvod-

BELSAD potrebuje še 61 milijonov za opremo

Rekonstrukcija v črnomaljski tovarni »Belsada« je bila 1962 v glavnem končana. Montaža LUWA aparature je zahtevala ureditev glavne kanalizacije, zaradi koncentracije pa je bilo treba preurediti parovod, vodovod, električno napeljava ter namestiti nov kotel za 10 atmosfer. Vodovodno omrežje je bilo treba okrečiti, prav tako črpalko na Dobljici, sicer bi Črnomaljški ostali brez vode. Razen tega so naredili nova skladišča in popravili ceste znotraj tovarniškega zida.

Letos bo treba še 27 milijonov dinarjev investicij za uvozno opremo in 33 milijonov za domačo

Tudi JUGOTANINU primanjkuje lesa

V Jugotaninu je bila lanska proizvodnja za nekoliko odstotkov pod planirano, predvsem zaradi nezadostnega dotoka taninskega lesa. Na lesnem skladišču je na srečo toliko lesa, da so najbolj kritično obdobje že preživeli. Brez dvoma bi imeli pri nakupu taninskega lesa mnogo manj težav, če bi bile cene zanj ekonomske. Vsem proizvajalcem pa se veliko bolj izplača predelati les, ki ga uporabljajo za proizvodnjo tanina, v rezne druge proizvode, ker se draže prodajo. Zlasti težko je za kostonje tanin, ker domala ves posekani kostonj proizvajalci predelajo v drogove. Hrastov taninski les je cenejši kot drva, zato so tudi z njim težave, v Jugotanin pa pride največkrat tisto, kar ni uporabno niti za drva. . . . Letošnji izvoz taninskih ekstraktov bo nekoliko manjši od lanskega, ker so se letos odločili za posredni izvoz. Da bi pomagali usnjarski industriji iz težav, so znižali cene taninskih ekstraktov, ki jih uporablja usnjarska industrija pa bo na ta račun izvozila več usnja. Jugotanin pri izvozu ne dosega cen na mednarodnem tržišču, odkar so bile znižane izvozne premije za njihove izdelke.

Razveselite znanca in DOLENJSKIM LISTOM!

nim načrtom te tovarne, kot tudi z možnostmi nadaljnje razširitve proizvodnje finalnih proizvodov iz nekovinskih rudnin, ki jih izkorišča to podjetje.

Zamujevanje in izgubljanje poštnih pošiljk

Ce pa je hiša večja, tudi to ne zadostuje. Najmanj, kar je treba, mora biti navedeno nadstropje, kar se piše takole: 15/II. Če so stanovanja oštevilčena, je treba navesti tudi številko stanovanja, n. pr. 15/III-3. Če pa stanovanja niso oštevilčena, pa jih je več v enem nadstropju, je treba pristaviti »levo«, »desno« in podobno. Zlasti je treba paziti pri naslovih za podnajemnike, gospodinjske pomočnice, za katere je treba dodati »pri Kosovelu« ali podobno.

Ce stanuje naslovnik v kraju izven sedeža pošte, mora biti seveda naveden tudi tisti kraj s hišno številko in glede na velikost hiše z istimi podatki, kakor veljajo za kraj, kjer je sedež pošte. Če je v družini več oseb z istim imenom in priimkom, je treba seveda tudi v naslovu napraviti razliko, če želi pošiljatelj, da bo dobil ali vsaj odprl pošiljko želeni naslovnik. Navede se npr.: »mlajšji«, »starej-

ši«, »kovača«, »profesora« »dijaka« itd.

Knjižena pošiljka sme biti naslovljena samo na eno fizično ali pravno osebo, za navadne pošiljke pa je dopuščeno, da so naslovljene tudi na družino.

Pogosto kdo piše komu, pa ne ve za njegov natančni naslov, n. pr. za hišno številko. Zaradi tega se pač ni treba pisanju odpovedati, pač pa naj poskusijo kako drugače označiti naslovnik, najlaže s poklicem, n. pr. »mizar«. — Véasih kdo pozabi tudi naslovnikov priimek in ime. Če je naslovnik v majhnem kraju, je možno nasloviti pošiljko tudi samo takole: Zidar, Metlika. Če je v Metliki samo en zidar, bo pošta dostavila pošiljko njemu, če sta dva ali več, bo pošiljko vrnila sprejemni pošti.

Ali napišemo naslov vedno pravilno!

Kako je treba razporediti elemente naslova po naslovni

strani? Računati je treba s tem, da pride v desni zgornji ogel znamka in poštni žig. Zaradi tega je treba napisati ime in priimek naslovnika nekako v središnje naslovne strani. Če je ime preveč pomaknjeno na desno, ga lahko zakrije poštni žig in pogosto ostane nečitljivo. Pod imenom in priimkom se napiše označba poklica, kadar je to potrebno.

Pod tem, pomaknjeno nekoliko v desno, se napiše naslovna pošta tako, kakor se imenuje (neokrajšana), in sicer z večjimi črkami kakor drugi podatki naslova, pa pade poštnemu uslužbencu takoj v oči. Dobro je ime pošte podčrtati, da je še bolj vidno. Če gre za majhen kraj v drugih republikah, je treba zraven navesti tudi republiko ali pokrajino. To je treba zaradi tega, ker je mnogo krajev podobnih in pri netočni pisavi včasih ni mogoče ugotoviti, katero pošto je naslovnik mislil. Pri pisavi se dostikrat pošta Bor

ne razločuje od pošte Bar. Če pa napiše naslovnik pri prvem primeru Srbija, pri drugem pa Crna gora, potem ni nevarnosti, da bi pošiljka zšla na napačno pošto. Zato se je tega treba obvezno držati pri pošiljkah za druge republike.

Pod naslovno pošto se zopet z manjšimi črkami napišejo drugi podatki naslova, kakor so bili zgoraj navedeni, to je: kraj ali ulica, trg, cesta in številka hiše z vsemi podrobnimi navedbami.

Nekaj primerov pravilno napisanih naslovov:

Tov.	Sime Ostojč
	VODICE
	Vodice 15
	DALMACIJA
Tov.	Ivan Kuhar
	študent
	NOVO MESTO
	Gosposka 5/II-4
Tov.	Angela Resnik
	šivilja
	JESENICE na Dolenj.
	Veliki Osolnik 15

ali

Tov.	Sime Ostojč
	VODICE
	Vodice 15
	DALMACIJA

Ime pošte je treba napisati v eni vrstici. Pogosto se najdejo pošiljke z imenom naslovne pošte v dveh vrsticah, kar lahko pripelje do tega, da pride pošiljka na napačno pošto. V naglici namreč tisti, ki je pošiljko usmeril, ni pogledal celotnega naslova. Razume se, da je delo z usmerjanjem pošiljk normirano in čas za usmerjanje kratko odmerjen, če hočemo, da se odpravijo tudi tiste pošiljke, ki so oddane na pošto neposredno pred odhodom; zaradi tega se poštni uslužbenec nikakor ne morejo ukvarjati z ugotavljanjem nečitljivih ali premalo natančnih naslovov, ker bi sicer zamudile pošiljke tistih pošiljateljev, ki so se potrudili, da so napisali natančne naslove.

Povsem isto, kar velja za pošiljke, ki so naslovljene na fizične osebe, velja tudi za pošiljke na pravne osebe.

Kratice so dovoljene samo, če so splošno znane, n. pr. OLO, ZKS, SZDL in nekaj podobnih. V velikih mestih je toliko ustanov in podjetij s kratkimi, da nikakor ni mogoče, da bi poštni uslužbenec poznali vse, posebno, ker se pri opravih menjavajo. — Sploh pa ni umestno navajati kratice v naslovu na pošiljkah za druge republike, ker jih ne bodo razumeli.

Malo drugače pa se naslavljajo pošiljke za tiste naslovnike, ki imajo na naslovni pošti svoj predal. Zaključno do naslovne pošte ostane vse isto, pod naslovno pošto pa se podatki zamenjajo z naslednjimi: Poštni predal 25 ali s kakšno drugo številko, kakršno pač ima imetnik poštnega predala. Pošiljatelj sme računati, da bo prišla pošiljka, ki ima predal, samo tedaj pravočasno v roke naslovnika, če bo na pošiljki navedena številka predala.

(Nadaljevanje sledi.)

Poštenje, vredno posnemanja

Tovariš urednik!

Pred tremi leti sem se peljala z avtobusom iz Novega mesta do Suhorja. Ko sem prišla domov, sem pogrešala blago, ki sem ga bila kupila v Novem mestu. Ker mi ga nihče ni vrnil, sem že mislila, da ga ne bom nikoli več videla. Pred nekaj dnevi pa sem bila v Crnomlju in sem po naključju zašla v stanovanje Dragice Rožič. Nekaj časa sva se gledali, češ le kje sva se že videli, nato pa me tovarišica Rožičeva vpraša: »Ali niste vi nekoč med vožnjo od Novega mesta do Suhorja kaj izgubili?« — »Seveda, kos blaga,« odgovorim. Ona pa odpre omaro in vzame iz nje kos blaga za obleko, ki sem ga takrat izgubila.

Seveda sem bila na moč presenečena, ne toliko zaradi najdenega blaga, kot zaradi poštenja te tovarišice. V teku treh let bi ga prav lahko porabila zase, kajti le malo je bilo upanja, da me bo še kdaj videla. Izreklam ji najtoplejšo zahvalo!

Marija Zeljko
Gor. Suhor

Tega ne dovolim

Tovariš urednik!

Leta 1936 smo zgradili hišo na Savski cesti v Sevnici. Takrat je železnica odkupila prostor pred hišo, kjer so naredili železniški tir, vmes pa je nastala pot, široka manj kot 4 metre. Ker so pred kratkim preusmerili promet z vprežnimi vozili na Savsko cesto, vozijo zdaj po poti mimo naše hiše. Pot je tako ozka, da se vozniki težko umikajo drug drugemu, in kdor ima širši voz, ga obdrigne ob hišo. Kletno okno se sploh ne vidi iz blata in je že zgnilo. Ker ni kanalizacije in voda ne more odtekat, smo večkrat do kolen v blatu, če je pa suho, se dihati ne moremo, ker praš prodira tudi v hišo.

Ker pot ob naši hiši nikoli ni bila cesta, ni prav, da so jo naredili zdaj, saj ne ustreza, nam pa močno škoduje. Že zaradi železnice nimamo nikoli miru, zdaj pa se tresemo še za šipe in hišo, ki jih lahko vsak čas kdo poškoduje. Kdo bo plačal škodo? Te poti ne dovolim več uporabljati in prosim, naj bi ObLO poiskal drugo rešitev za preusmeritev prometa, na kar sem že opozorila.

Marija Cuber
Savska cesta 7
Sevnica

»Delajte, hudiči...«

Tovariš urednik!

Pred kratkim sem imel opravke v Ulici stare pravde v Brežicah. Zavil sem okoli stavbe »grajske kašče« in presenečen obstal pred velikim kupom razbitih steklenic. To mesto prav gotovo ni primerno za skladišče steklenic, saj bi se lahko ponoči kdo pošteno urezal.

Mimo je prišel delavec. Vprašal sem ga, če je zaposlen pri »Vinu« v Brežicah in če mu je kaj znano, zakaj je tu toliko razbitega stekla. Pojasnil mi je, da »Odpad« zelene stekla ne odkupuje in ga imajo tu pač zato, ker ga nimajo kam spraviti. Radovednost pa je prignala še enega delavca, ki me je takole nagovoril:

»Kaj boste govorili, meni naj dajo plačo ali denar, da si bom kupil skorjo kruha!« nato sta se oba oddaljila. Jaz pa sem še vedno ogledoval kup stekla, ko se je omenjeni vrnil in dejal:

— Delat se spravite, hudiči, samo roke bi držali v žepih in komandirali!« Tovariši, ne vem, če domo na tak način kam prišli! Ne vem, zakaj me je tako nadrl, saj mu nisem nič zalega storil!

Menim pa, da je treba »skladišče« stekla čimprej odstraniti. Kar je delega, naj spravijo k »Odpadu«, zelene ga pa na smetiščni prostor, ki ga imamo tudi v Brežicah!

Adolf Berložnik
Brežice

Strel med predstavo

Tovariš urednik!

Veliko truda je stalo mladino na Božakovem, da je spravila na oder Linhartovo komedijo »Matiček se ženit«. Priredili so jo 17. marca ob 14. uri. Ker že dolgo ni bilo v vasi nobene kulturne prireditve, je bil obisk precejšen. Mladi igralci so se uživali v igro, a je niso speljali do konca. Malo pred koncem tretjega dejanja je igralce in gledalce presenetil strel v dvorani. Kmalu so se zaslišali klici: »Držite ga! Otroka je ustrelil!«

Ko so prižgali luč, smo zagledali mladega Rudmana iz Radošev, kako se je s samokresom v roki pognal proti izhodu. Zgrabil so ga in zvezali, čeprav še niso vedeli, zakaj.

Takoj nato se je razvedelo, da je nekoliko pijani (pa tudi trizen ni boljši!) Rudman iz občestnosti ustrelil v strop balkona, pod katerim je sedel. Ni pomislil na to, da so na balkonu ljudje. Morebiti pa mu je bilo vseeno, saj je malo predtem nastavljal cev pištole na sosedov hrbet. Kroglja pa je predrta strop in ranila 14-letnega dečka iz Drašič in mu prestrelila nogo nad kolonom. Močno krvavečega so kmalu nato odpeljali z rešilnim avtomobilom.

Medtem ko smo čakali miličnike, se je malopridnež zololo predrzno vedel. Skušal je celo pobegniti, a so ga spet ujeli. Prepričan je bil, da miličnikom, ki je imel z njim že nekajkrat opraviti, in grozil vaščanom, ki so ga pomagali ukrotiti, s pošigom.

Dogodek je prebivalce v vsej okolici močno razburil. Skoro ne moremo verjeti, da je na svetu človek, če je sploh vreden takega imena, ki mu življenje soljudi nič ne pomeni. Zdi se nam, da tak pač ne bi smel nikdar več prosto hoditi okoli.

NEVARNE CESTE

Kdorkoli se je prve dni za tem, ko je sneg skopnel, peljal po cesti Crnomelj-Vinica ali iz Crnomlja v Metliko ali iz Crnomlja v Semic, je lahko spoznal nevarno igro na cesti. Veliki grebeni so nastali zaradi preobremenjenosti cest v času, ko so bile napojene z vlogo. Več grebenov pa je bilo celo takih, da jih »fič« ne bi zmogetl.

Motorna vozila, zlasti pa motoristi in mopedisti, bi se kaj hitro znašli pod cesto, če bi zavozili na tak greben. Naglo naraščajoči avtomobilski in motorni promet pa ne prenese tega, da bi ceste, kakršne so zdaj v Beli krajini, lahko vzdrževali cestarji samo s samokolicami in gramozom. Vse to kaže, da je nujno potrebno rekonstruirati ceste, zlasti pa glavne prometne žile Gorjanci-Metlika-Vinica. To delo že teče, vendar ga bo teba nujno nadaljevati tudi od Metlike do Crnomlja in Vinice.

„Za pravico gre...“

— Pridi sem, bova imela »randie! Danes jih boš dobil...«

Takole je zaklical v Goricah nad Mirno pečko sosed sosedu, potem ko sta oba ves dan kopala in delala v vinogradu.

Ko je Ajdič, ki je z ženo ves dan naporno delal, v mraku stopal proti domu, ga je sosedov sin pričakal na meji vinograda. Začel se je tepež s krampačami in z vinogradniškimi koli, končal pa se je s precejšnjo rano in zlomljenim Ajdičevim nosom. Ker se Ajdičevi in Plantanovi že dalj časa niso mogli, je seveda prišlo do tožbe.

V petek na sodišču

V petek, 15. marca, sta bili pred okrajnim sodiščem v Novem mestu dve obravnavi. J. M. iz Gotne vasi je bil kaznovan na 3 mesece zopora pogojno za dobo 1 leta, ker si je maja lani prilastil avtomobilsko kolo, ki je ležalo pred mehanično delavnico KGPK na Grabnu.

A. C. iz okolice Klevevča pa je bila obsojena na 1 mesec zopora pogojno za dobo dveh let, ker je letos na novega leta dan zagnala gnojne vile v 13-letnega sosedovega fantiča. Ta je kričal okoli njene hiše in trkal na okno sobe, v kateri je spal otrok, kar je žensko tako razburilo, da je zagnala vanj gnojne vile.

S sodbo zaključena prometna nesreča pri Birčni vasi

Lani septembra sta sončnega popoldneva Marija Kastelic in Helena Pirč odšli iz Birčne vasi proti Ljubnu. Namenjeni sta bili v vinograd po pijačo. Nič hudega sluteč, sta šli vstrje po cesti in kramljali, ko sta zaslišali močno trobljenje avtomobila. Umaknili sta se na rob cestišča, vendar... Nasproti prihajajoči tovornjak, ki ga je upravljal Rok Dobravc, sofer KGPK iz Novega mesta, je Pirčevo povozil.

Drama se je končala pred zadnjo sredo pred okrajnim sodiščem v Novem mestu. Ugotovljeno je bilo, da je nesrečo povzročil sofer, ki je tega dne razvažal kokto in pivo po gostilnah in trgovinah. Voznik tovornjaka je zatrdel, da je skupaj s kolegom spil v Bukovčevi gostilni le pol litra vina, Inštitut za sodno medicino v Ljubljani pa je v njegovi krvi ugotovil 1,68 promila alkohola. Obtoženec se je skušal zagovarjati s tem, da je Pirčeva v zadnjem trenutku skočila pred avtomobil, izkazalo pa se je, da to ni bilo res, ker jo je povozil že izven cestišča oz. na skrajnem robu.

novemu pa oče in mati. Tepež je končal tretji sosed, ki je slišal kričanje, pritekel na pomoč in zagrozil z milico.

Ta je povedal takole: — Ajdič je bil ves v krvi, ki mu je lila čez obraz, Plantanov pa ga je nato še večkrat s kolom, da je bil že ves potoglav...

Plantanov: — Treščil sem ga »orenga«, saj je bil debel kol, prinesel pa ga je on! Zakaj ga pa je!

Ajdič: — Kje neki! Kola nisem prinesel jaz! Mirno sem šel proti domu, ko me je Plantanov napadel s krampačo in me zbil na tla.

Vsak je trdil svoje. Zaslišali so tudi pričevanja sosedov, vendar nihče ni dala točnega pojasnila, od kod kol, ker so bili vsi ob tepežu močno razburjeni.

Sodišče je prisodilo kazen Plantanovemu sinu in ga obsodilo na 3 mesece zopora, pogojno na dve leti, in plačilo 10.000 din stroškov za bolečine.

Ko je predsednik senata prebral sodbo v imenu ljudstva, je imel obtoženec še tole pripombo: — Ne dam se za pravico gre! Če ne tukaj, se bomo pogovorili drugje!

Porotniki so mu lepo prigovarjali, naj se z Ajdičem pobota in naj preneha s sovraštvom. Da bi se ga dobri nasveti in izkušnja na sodišču ne prijeli!

»Na zelo važnem sestanku. Sicer pa, kaj sprašujete?« je administrativna moč avignila glas in popustila naočnike, da so ji zlezli na konec nosu.

»Nič, kar tako, rad bi se z njim pogovoril o važni zadevi,« sem rekel.

»Ah, tako, kaj poslovnega?« je hotela vedeti.

»Da, no — pravzaprav ne. Za podatke gre.«

»Kdo ste, odkod ste, zakaj ste prišli prav danes?«

»S tovarišem direktorjem se moram nekaj važnega pogovoriti. Če se ne motim, ga danes iščem že petič in... seveda, tu se ne motim... vi mi petič dopovedujete, da tovariša direktorja...«

»...ni. Ste to hoteli povedati, kajne?« je zbadljivo rekla administrativna moč in me gledala izpod čela.

»Torej lahko upam, da bom danes govoril z njim ali ne?«

»Pridite drugič, pri meni pa lahko pustite formularje,« je rekla in zapičila pogled naravnost v moje oči.

»Formularje? Kakšne formularje? Za kaj me pa imate?«

»Ze dobro. A kaj ste že rekli, da hočete?«

»Glede podatkov sem prišel. Zanima me, kako je v vašem podjetju, odkar delujejo novi gospodarski instrumenti in ostalo.«

»Oh, nič lažjega kot to! Sedite, prosim! (Zakaj prej ne poveste?) To vam lahko jaz povem.«

»Prosimo?«

»Vsak dan imamo obiske, razumete, poslovne obiske. Zato je direktor vedno zaposlen.«

»Da, no — pravzaprav ne. Za podatke gre.«

»Kdo ste, odkod ste, zakaj ste prišli prav danes?«

»S tovarišem direktorjem se moram nekaj važnega pogovoriti. Če se ne motim, ga danes iščem že petič in... seveda, tu se ne motim... vi mi petič dopovedujete, da tovariša direktorja...«

»...ni. Ste to hoteli povedati, kajne?« je zbadljivo rekla administrativna moč in me gledala izpod čela.

»Torej lahko upam, da bom danes govoril z njim ali ne?«

»Pridite drugič, pri meni pa lahko pustite formularje,« je rekla in zapičila pogled naravnost v moje oči.

»Formularje? Kakšne formularje? Za kaj me pa imate?«

»Ze dobro. A kaj ste že rekli, da hočete?«

»Glede podatkov sem prišel. Zanima me, kako je v vašem podjetju, odkar delujejo novi gospodarski instrumenti in ostalo.«

»Oh, nič lažjega kot to! Sedite, prosim! (Zakaj prej ne poveste?) To vam lahko jaz povem.«

»Prosimo?«

»Vsak dan imamo obiske, razumete, poslovne obiske. Zato je direktor vedno zaposlen.«

»Da, no — pravzaprav ne. Za podatke gre.«

»Kdo ste, odkod ste, zakaj ste prišli prav danes?«

»S tovarišem direktorjem se moram nekaj važnega pogovoriti. Če se ne motim, ga danes iščem že petič in... seveda, tu se ne motim... vi mi petič dopovedujete, da tovariša direktorja...«

»...ni. Ste to hoteli povedati, kajne?« je zbadljivo rekla administrativna moč in me gledala izpod čela.

»Torej lahko upam, da bom danes govoril z njim ali ne?«

»Pridite drugič, pri meni pa lahko pustite formularje,« je rekla in zapičila pogled naravnost v moje oči.

»Formularje? Kakšne formularje? Za kaj me pa imate?«

»Ze dobro. A kaj ste že rekli, da hočete?«

»Glede podatkov sem prišel. Zanima me, kako je v vašem podjetju, odkar delujejo novi gospodarski instrumenti in ostalo.«

»Oh, nič lažjega kot to! Sedite, prosim! (Zakaj prej ne poveste?) To vam lahko jaz povem.«

»Prosimo?«

SZDL in priprave na volitve

Na ponedeljkovem enodnevnem seminarju za predsednike in tajnike krajevnih organizacij v Crnomlju so obravnavali družbeni plan za leto 1963, pregledali organizacijske zadeve in razpravljali o pripravah na volitve. Zlasti važna je bila razprava o volitvah.

Volilne imenike urejajo

Matični urad na Mirni je te dni močno zaposlen z urejanjem volilnih imenikov za spomladanske volitve. Največ težav imajo s prijavi časno zaposlenih delavcev gradbenega podjetja in ljudi iz drugih republik, ki so se na mirenem področju časno naselili.

Razgovor z administrativno močjo in ostalo

Potrkal sem in vstopil. »Je tovariš direktor doma?«

»Na nekem sestanku je.« je odgovorila administrativna moč srednjih let.

»Bi lahko zvedel, kje?« sem vprašal.

»Na zelo važnem sestanku. Sicer pa, kaj sprašujete?« je administrativna moč avignila glas in popustila naočnike, da so ji zlezli na konec nosu.

»Nič, kar tako, rad bi se z njim pogovoril o važni zadevi,« sem rekel.

»Ah, tako, kaj poslovnega?« je hotela vedeti.

»Da, no — pravzaprav ne. Za podatke gre.«

»Kdo ste, odkod ste, zakaj ste prišli prav danes?«

»S tovarišem direktorjem se moram nekaj važnega pogovoriti. Če se ne motim, ga danes iščem že petič in... seveda, tu se ne motim... vi mi petič dopovedujete, da tovariša direktorja...«

»...ni. Ste to hoteli povedati, kajne?« je zbadljivo rekla administrativna moč in me gledala izpod čela.

»Torej lahko upam, da bom danes govoril z njim ali ne?«

»Pridite drugič, pri meni pa lahko pustite formularje,« je rekla in zapičila pogled naravnost v moje oči.

»Formularje? Kakšne formularje? Za kaj me pa imate?«

»Ze dobro. A kaj ste že rekli, da hočete?«

»Glede podatkov sem prišel. Zanima me, kako je v vašem podjetju, odkar delujejo novi gospodarski instrumenti in ostalo.«

»Oh, nič lažjega kot to! Sedite, prosim! (Zakaj prej ne poveste?) To vam lahko jaz povem.«

»Prosimo?«

»Vsak dan imamo obiske, razumete, poslovne obiske. Zato je direktor vedno zaposlen.«

slen. Tudi danes. To je seveda poslovna tajnost, toda vam jo zaupam. Veste, naše podjetje je zelo konkurenčno. Saj ste hoteli to vedeti, mar ne?«

Molčal sem. Moja beležka ni mogla ujeti nič koristnega v tem razgovoru. Fosišal sem vsevedno administrativno moč; govorila je kot brzostrelka. Vstal sem, pozdravil in (na njeno začudenje) odšel.

Zunaj sem zaslišal razgovor. Prihajal je direktor s spremstvom. Spremljala ga je neka mlajša žena.

»O, vi ste?« je rekel, ko sva se srečala.

»O, vi?« sem bil začuden. Direktorja sem poznal. Bila sva skupaj v neki komisiji.

»Kako je kaj?« je vprašal.

»Tako. Pa pri vas, v našem podjetju?« sem vprašal.

»Ste govorili s katerim od naših?«

»Ah, da, vse vem. Zelo ste konkurenčni...«

»Dobro, pa napišite, da smo konkurenčni. Več res ne morem danes, ne utegnem. Se oglasite drugič? Dobro.«

V tisto podjetje nisem šel več. Direktorja sem našel v lokalni in dobil vse ustrezne podatke, zaradi katerih sem pri administrativni moči v tem podjetju izgubil toliko dragocenega časa.

France Kis

Občni zbor zadružnikov iz Starega trga

19. marca so imeli zadružniki iz Starega trga občni zbor. V sklopu KZ Crnomelj so zaključili poslovno leto 1962 z lepimi uspehi, saj so dosegli 101 odst. plana.

Zadružniki so stajali razna vprašanja glede semenskega krompirja in odkupa telet. Zanimalo jih je tudi, zakaj je na sejmiščih višja cena kot na zadružnih dogonih. Na taka in podobna vprašanja so odgovarjali zastopniki KZ. Na občnem zboru so se tudi zmenili, da bodo takoj pričeli škropiti sadno drevje.

Nadaljevanje široke politične aktivnosti

Za nami je živahna, široka politična aktivnost, ki se ni zadržala le na javno razpravo o ustavnih osnutkih, temveč se je razpršila na pomembnih zaključkih III. in IV. plenuma CK ZKJ, o pismu Izvršnega komiteja in o govoru tovariša Tita v Splitu. Ves ta čas je bil napolnjen s prizadevanji vseh naših prednih sil, da bi se bolj sprostiti vse ustvarjalne sile za hitrejši napredek in v boju proti vsemu, kar zavira hitrejši razvoj. Množičnost razprav, ki ni zanemarila nobenega področja družbenega življenja in ki je pokazala izredno odkritost in konstruktivnost, dovolj nazorno dokazuje, da zasluži ustvarjalno sodelovanje milijonskih množic pri upravljanju svojih zadev najbolje spričevalo.

S takim spričevalom začnemo pripraviti na pomembni dogodek: volitve v nove organe oblasti. To bo praznoprav nadaljevanje dosedanjega široke politične akcije, kakršne doslej še ni bilo. V tej akciji naše naloge niso nič manj pomembne. Ustavna načela, ki smo jih potrdili in si jih vcepili v zavest kot vodilo pri bodočem delu, hudo morali uresničevati v življenju. S tem ko smo potrdili predlagano ustavno ureditev, smo se hkrati obvezali, da bomo vsepovsod — v podjetju, zavodu, organizaciji in društvu — uresničevali sprejeta načela, pospeševali nadaljnji gospodarski razvoj, dosledno uveljavljali načela delitve dohodka po socialističnih normah itd. Ustavno smo sprejeli za svojo, ker postavlja v ospredje človeka. Toda to pomeni hkrati, da je od nas samih odvisno, koliko bomo znali uspešno krepiti materialne možnosti, da bi bilo naše življenje bogatejše. Od tega, ali nam bo uspelo povečati proizvodnjo, dvigniti produktivnost in se vključiti v mednarodno delitev dela, je odvisno tudi, kako se bo večal naš realni standard, koliko bomo lahko namenili za razcvet kulturnega življenja in podobno. Skratka: velikost pravic človeka in občana je odvisna od materialnih možnosti. Tega zavest mora biti navzoča pri vsakem našem sklepu, pri vsaki naši odločitvi, ki lahko rodi uspeh ali pa predstavlja kal težav, ki bodo povzročile motnje v razvoju podjetja, zavoda ali komune.

Nadaljujmo začeto delo!

Pisali smo že, da v minuli javni ustavni razpravi gotovo nismo do kraja razčistili

Dve iz Dol. Toplice

V letošnji dolgi zimi so voluharji in poljske miši zelo prizadeli nasade in ozimnice. Ponemokod so požrli kar polovico. Po sadovnjakih pa so delali škodo zajci, ki so se pri nizokodebelnih drevesih lotili celo krone, ker je bil sneg dovolj visok. O potrebi lekarn v Dol. Toplicah smo že mnogo govorili. Nekoč je bil že določen lokal, ki naj bi ga preuredili za lekarno, a iz vsega ni bilo nič. Domačini morajo vedno po zdravila v Novo mesto, razen tega je lekarna potrebna že zaradi zdravilišča in zdraviliških gostov. Pred nedavnim je iz Novega mesta prišla komisija in si ogledala lokale. Upajmo, da to pot ne bo ostalo le pri besedah.

d. g.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojaki!

vsakega načetega vprašanja, slehernega odprtega problema. Napak bi bilo, če bi na to pozabili. Priprave na volitve v predstavnike organe je treba izrabiti za to, da se bolj poglobimo razpravo o vseh vprašanjih, ki jih vsiljuje življenje in kjer so potrebne jasne, čim učinkovitejše rešitve. Se zlasti pa zasluži pozornost sporna vprašanja, ki v javni ustavni razpravi niso bila povsem razjasnjena. Tako bo treba marsikje na vasi ponovno sprožiti razpravo o perspektivah kmetijstva. Dejstva kažejo, da so na nekaterih sestankih pojasnjevali predvsem načelno kmetijsko politiko, medtem ko so se kmetijski proizvajalci, zanimani, kakšen je konkreten program njihovega območja. Kmetov ne zanima toliko vprašanje kooperacije nasploh, temveč konkretni odnosi med zadrugo in kmetijskimi proizvajalci, vsebina njihovih gospodarskih odnosov, njihovega proizvodnega sodelovanja. In konkretnih primerih se je treba pogovoriti, kaj je bilo dobro in kaj slabo, ne da bi zanemarili tudi širšo perspektivo naše vasi, ki je seveda ni mogoče izvesti iz širšega okvira razvoja vse naše skupnosti, vseh področij družbenega življenja.

Tudi v nekaterih gospodarskih organizacijah se proizvajalci niso zadovoljili samo z načelnimi razpravami o delitvi dohodka po delu, ampak so terjali konkretizacijo teh načel v praksi delitve dohodka v podjetju samem. Tako je tudi prav. Če pa so kje le še ostali samo pri lepih besedah, praksa pa gre čisto drugo pot, je treba na to opozoriti. Nič ne potrebujemo pridig. Načela niso zapisana v ustavi, da bi se samo lepo brala, temveč zato, da jih dosledno uresničimo. Načela morajo postati praksa, prevečati morajo vsako dejavnost, uresničena morajo biti v vsaki odločitvi in v medsebojnih odnosih ljudi.

Preprečevati je treba vsak pojav samovolje in birokratizma

Priprave na volitve bodo tudi lepa priložnost za to, da se pogovorimo o nadaljnjem razvijanju demokratičnih odnosov v delu organov oblasti, uprave, nosilcev javnih pooblastil itd. Z jačanjem odgo-

vornosti organov in funkcionalnejev je treba preprečevati vsak pojav samovolje in birokratizma. Ni plodnih tal za negativne pojave, kjer se delovni ljudje zavedajo svojih pravic in dolžnosti, kjer se z odkrito in konstruktivno kritiko spopredujejo korenine pojavom, ki niso v skladu s socialističnimi načeli. Množično, dejavno sodelovanje ljudi pri reševanju družbenih zadev — to je najboljša zagotovilo, da se v življenju ne bo zaredila samovolja. Plodna tla za birokratizem je nedejavnost, brezbržnost ljudi.

Prav je, da se na predvolilnih tribunah ne bi predstavljali samo kandidati za bodoče odbornike in poslance, ampak da bi na njih govorili tudi dosedanji odborniki in drugi izvoljeni predstavniki. Ne gre le za obračun, kaj so v svoji mandatni dobi delali, ali so v polni meri opravičili zaupanje volivcev, temveč je neprimerno važnejše, da spregovorijo tudi o izkušnjah iz svojega dela in iz dela predstavnških organov. To bi lahko rabilo sestavljavcem občinskih statutov. Pri bodočem delu občinskih skupščin je treba izrabljati pozitivne izkušnje in se izogibati dosedanjim napak in pomanjkljivosti. Pri izbiri kandidatov pa mora veljati osnovni kriterij: ali občan, ki mu bomo zaupali predstavnštvu, s svojimi moralno-političnimi in strokovnimi kvalitetai zagotavlja, da se bo lahko uspešno boril za uresničevanje ustavnih načel, ali bo sprejel naše zaupanje ne le kot pravico, ki smo mu jo dali, ampak tudi kot dolžnost, ki jo ima do nas.

V javni ustavni razpravi smo morda premalo govorili

o novem volilnem sistemu, o skupščinskem mehanizmu, o načinu izbiranja kandidatov in pod. Pri kopici vprašanj z vseh področij družbenega življenja, ki jih je zajela ustava v svoja načela, razprava o teh rečeh ni mogla biti dovolj temeljita. To bo treba nadomestiti v pripravah na volitve, zlasti pa ob razpravi o novem volilnem zakonu, ki ga bo sprejela zvezna ljudska skupščina na prihodnjem zasedanju. Hkrati se bo treba temeljito pogovoriti tudi o volilnih seznamih in o drugih organizacijskih vprašanjih, ki so prav tako važna.

Dogovor o doseženem in bodočem

Sprejetje nove ustave in volitve v predstavnške organe družbeno-političnih skupnosti sovpadajo z 20-letnico graditve našega družbeno-političnega in ekonomskega sistema. Vseh dvajset let — od II. zasedanja AVNOJ in Zbora odposlancev slovenskega naroda na Kočevskem — pomeni za nas pot, ki smo jo prehodili, premagujoč številne težave, a ne zaman. Z razdalje dvajsetih let, kar ni tako dolga doba, hudo ocenili pomen obeh zgodovinskih dogodkov kot temeljev, na katerih je zrasla socialistična skupnost, doslej neslutena in prav zato ugledna v svetu. Tako pomemben jubilej pa je vreden, da se ozremo nazaj na prehojeno pot, da bi iz izkušenj preteklosti nabrali novih sil in pobud za prihodnost. Letošnje leto se bo upravičeno imenovalo: veliki dogovor Jugoslovanov o doseženem in bodočem.

F. M.

Pogled na novo šolsko poslopje v Šentjanžu, ki je bilo po desetih letih letos dograjeno.

Za otroka sta dolžna skrbeti družina in družba

V nedeljo, 17. marca, je bila v sindikalni dvorani v Novem mestu skupščina Občinske zveze prijateljev mladine. Udeležili so se je delegati iz vseh 11 društev ter gostje iz Ljubljane, Krškega in Novega mesta. Po uvodnih formalnostih so skupščino pozdravili pionirji, nato pa je o delu in nalogah te organizacije poročal predsednik Ivan Brumat.

Na področju novomeške komune je 1425 članov DPM, od teh pa 902 ženski. Tako razmerje med člani jasno kaže na zastarelo miselnost, da je vzgoja otrok izključno ženska zadeva. Če pogledamo sestav članstva, ugotovimo, da je v društvu največ gospodinj in prosvetnih delavcev, medtem ko zdravstvo v vsej občini zastopata le dva člana; mladincev in mladink, vključenih v DPM, pa je le 37. Najbrž društva na terenu niso na-

redila vsega, da bi zainteresirala ljudi.

V občini je nad 5000 otrok zaposlenih staršev, za katere imamo na voljo 3 varstvene ustanove, v katerih je 180 otrok. Da bi vsaj delno poskrbeli za vse ostale, ki so v času zaposlenosti staršev brez nadzorstva, bi po sedanjih podatkih potrebovali še 7 vrtcev, 27 sob za otroke, 8 klubskih prostorov in 11 igrišč.

V minulih sezonah so vsa društva DPM organizirala praznovanja za otroške praznike, sodelovala so v JPI in se vsako na svoj način trudilo za uspešno rast in vzgojo mladine.

V Novem mestu že dalj časa govorimo o ustanovitvi pionirske knjižnice, vsa prizadevanja pa so ostala brezuspešna. Mladi so še dalje zbirajo po kavarnah ob šahu, pionirji pa hodijo po zasebnih stanovanjih gledat televizijo. V zvezi s tem problemom je neki delegat zelo ostro nastopil, češ da je za Novo mesto

škandal, da ne more nuditi mladini primernih prostorov in da mora biti govoričenju enkrat konec.

Ostali delegati so razpravljali o vzgoji posvetovalnic, o igrišču za otroke v Kandiji in o ustanovitvi varstvene ustanove za dojenčke. Primeri v Novem mestu, kjer morajo matere plačevati za oskrbo dojenčka 5.000 do 8.000 din in tudi več, kažejo, da bi morali o tem resneje razmišljati.

Govor je bil tudi o tem, da bi na pobudo DPM večja podjetja prevzela patronat nad šolami in jim pomagala z denarjem ali uslugami. Opozorili so tudi na šmihelsko šolo, kjer bi bilo treba organizirati nadzor nad učenci, ki se vozijo. Učitelj iz te šole je pojasnil, da je pri njih težko delati, ker žive otroci v nemožnih razmerah. Navajal je žalostne in resne socialne probleme, vprašal se je, kaj sta naredila šola in tamkajšnje društvo PM,

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Zagorc, Franc Macele, Jože Grahek, Vinko Jerman, člani kolektiva Mesarija v Novem mestu; Marjan Zagore, iz podjetja Kemo oprema, Trebnje; Terezija Mikec, gospodinja iz Cerovega loga; Franc Zagore, posestnik iz Orehovice; Anton Božič, posestnik iz Orehovice; Jože Prhne, posestnik iz Orehovice; Franciška Jakše, gospodinja iz Orehovice; Marija Novak, gospodinja iz Orehovice; Angela Zupan, gospodinja iz Cerovega loga; Justič Skof, gospodinja iz Cerovega loga; Alojz Lenčič, posestnik iz Loke; Marija Miklavčič, delavka iz Zapuž; Martina Cvelbar, član kolektiva IEV Sentjerne; Angela Lipaj, gospodinja iz Cerovega loga; Franc Jakše, posestnik iz Orehovice; Tončka Simc, delavka iz Orehovice; Anton Radešček, upokojenec iz Hrastja; Justič Pavlič, gospodinja iz Hrastja; Jože Jakše, član kolektiva KZ Novo mesto; Neža Bartolj, član kolektiva Splošne bolnišnice v Novem mestu; Franc Vidic iz Čevljarskega servisa v Kandiji; Ivan Črnčič, član kolektiva Obrtnik, Novo mesto.

Spominu hrabrega borca

23. in 30. marca 1961 smo v našem tedniku objavili članek podpolkovnika Ivana Stankoviča »Tomšičevci v Suhi krajini«. Avtor ga je posvetil spominu 18. obletnice, ko je brigada Toneta Tomšiča skupno z drugimi brigadami NOV prešla Krko in napadla belogardiste in Italijane v Suhi krajini. Tovariš Stankovič je med drugim napisal v tem članku tudi tale odstavek:

»Napad se je začel okoli treh ponoči. Vnel se je boj z vseh strani. Sovražnik je bil ves zbegan in je začel zapuščati položaje okoli vasi in se umikati v posamezna poslopja. — Boj z juriši se je nadaljeval tudi naslednji dan. Z ročnimi bombami smo jurili na bunkerje, ki so bili narejeni iz zloženega kamena. Sovražnik je z lahkim in težkim minometi tolkel naše položaje in tudi svoje. Mina je hudo ranila komisarja I. čete I. bataljona Tomšičeve

Tine AS

se ne spominjam... Oba ranjena sta podlegla hudim ranam. Pokopali smo ju na vrhu hriba Reber.

Imena komisarja Tineta se top. Stankovič ob pisanju svojega spisa ni mogel spomniti; prejšnji teden pa nas je obiskal v uredništvu tovariš Franc AS iz Straže in nam povedal, da je bil njegov brat Valentin AS iz Gornje Straže komisar čete, ki ga omenja top. Stankovič. Po vojni so domači našli grob pokojnega junaka in ga prekopali na domače pokopališče.

Ob obletnici partizanskih bojev v Suhi krajini objavljamo fotografijo pokojnega Tineta Aša. Njemu in vsem padlim junakom za svobodo domovine: večna slava in čast!

Gradnja ceste Telče—Konjsko—Sevnica lepo napreduje. Okoliški prebivalci jo gradijo s samoprispevkom in s prostovoljnimi delom. Občinski ljudski odbor jih je lani izdatno podprl z 1 milijonom dinarjev, ki jih je prispeval iz gozdnega sklada.

nino sobe. V Dolenjskih Toplicah so pripravljene igrišče takoj urediti, pa ga ne morejo zaradi tega, ker so Toplice turistični kraj, za katerega pa še ni urbanističnega načrta. V Sentjerneju imajo igrišče za otroke tudi na cesti. Starši se zanimajo za delo v DPM le toliko časa, dokler so otroci v šoli, potem pa prenehajo tudi s članstvom.

Na tem običnem zboru je bilo očitno, da bi morale vse organizacije, ki so zainteresirane za vzgojo mladine, svoje delo koordinirati tako glede načrtov za igrišča, letovanja, gradenj itd. in se zavzemati za isto stvar, sicer uspehov ne bo mogoče doseči. Če bodo še naprej vse organizacije, ki so navadno na tesnem z denarjem, delale vsaka po svojih programih, čeprav z istim namenom, je jasno, da ne bo kaj pokazati.

Ob koncu so s pohvalo razrešili odbor in izvolili novo 19-člansko predsedstvo, sekretariat in delegate za okrajno skupščino DPM, ki bo maja v Ljubljani.

Z mladostnim poletom na delo

V soboto je bila v dvorani kina Vič VII. okrajna konferenca Zveze mladine Slovenije za ljubljanski okraj. 302 delegata, večje število opazovalcev in gostov, med njimi predsednica CK ZMS tov. Franeka Strmole, so tja do večera razpravljali o perečih družbeno-političnih nalogah mladih ljudi. Referat o nalogah mladih je podal dosednji predsednik OK ZMS tovariš Tone Florjančič. Na koncu so izvolili nov 35-članski OK ZMS, za njegovega predsednika pa Franceta Sladiča, dosedanjega sekretarja OK.

Obsežno poročilo o delu mladih so prejeli vsi udeleženci že vnaprej. Vsebinsko obdeluje problematiko proizvodnje, delo mladine v proizvodnji in samoupravljanju ter družbenem upravljanju, dokajšen del pa je posvečen izobraževanju in vzgoji. Svoje mesto je dobilo tudi samoupravljanje v šoli, društvena dejavnost, kultura in telesna vzgoja ter oddih. Tudi o deležu specializiranih mladinskih organizacij pri vzgoji mladih je dokaj lepih ugotovitev (taborniki, Počitniška zveza itd.).

Velike so številke, ki govorijo o deležu mladine novega ljubljanskega okraja na delovnih akcijah. Samo v zadnjih dveh letih je na zveznih delovnih akcijah sodelovalo 1610, v lokalnih pa 2543 mladincev in mladink. Dokaj kritično pa sami ugotavljajo nezadovoljivo rast številčnosti organizacij, saj je izven ZMS še vedno kar 44 odstotkov mladih ljudi v okraju.

Tov. Florjančič je v podanem referatu pogumno načel najbolj aktualna družbeno-ekonomska vprašanja, ki se jih mladi zelo odgovorno in zavzeto lotevajo. Med njimi so bile najbolj poudarjene: produktivnost dela, delitev po delu, specializacija in delitev dela med gospodarskimi organizacijami, kooperacija, integracija, izvoz itd. V sklopu teh nalog je

na konferenci dobila zelo resen opomin splošna kadrovska politika, ki ni vedno v skladu s splošnimi napori in težnjami k čim bolj normalnemu izvajanju temeljnih gospodarskih nalog.

Konferenca ne bi bila mladinska, če se ne bi lotila tudi vprašanj zdravega oddiha in zabave mladih ljudi. O kulturni dejavnosti je bil podan še poseben koreferat, ki je kritično ocenil zlasti pojmovanja, ki so našemu delovnemu človeku tuja in nerazumljiva. Mladina okraja v celoti podpira misli predsednika republike in bo v tej konstruktivni kritiki negativnih pojavov prispevala svoj delež.

V razpravi je sodelovalo kar 23 udeležencev konference. Nizali so se konkretni primeri iz delovnega okolja, delavnic in šol; vrstili so se dijaki, delavci in vojniki. Večino razpravljalcev je odlikovalo temeljito poznavanje problemov, konstruktivno predlaganje izboljšav, novih prijemov in realnost pri postavljanju zahtev.

Predsednica CK ZMS je v svojem tehnem prispevku k razpravi opozorila na geslo konference — »OSVOBJENO DELO — SVOBODEN ČLOVEK!« in iz tega razvila misel, da je to pravzaprav zadeva notranjega počutja človeka. O konferenci je menila, da je zajela veliko število

vprašanj in da bo potrebno presoditi, katero je najvažnejše, in se tega tudi najprej lotiti. Opozorila pa je na pomanjkanje razprav o organizaciji sami, o njenem notranjem življenju, bogatenju oblik dela in življenja. Vloga in vpliv organizacij v sami Ljubljani bi po njenem mnenju moral biti znatno večji, saj živi tu pretežno večina slovenskih študentov in dokaj srednješolcev. Pomanjkljivo je bilo tudi ocenjevanje in iskanje oblik dela za vaško mladino, ki ji pripada kot je ocenila tov. predsednica, pomembna vloga pri izvajanju nalog našega kmetijstva.

Bogati in konkretni sklepi bodo prav gotovo v veliko pomoč vsem mladinski organizacijam v ljubljanskem okraju, novo vodstvo pa jih bo uspešno sprovajalo v življenje le s pogumom, ki so ga delegati pokazali na konferenci. Mg

Program JPI v Sloveniji

Republiški odbor JPI, ki ga sestavlja 28 članov in mu predseduje tov. dr. Joža Vilfan, ima v svojem načrtu več nalog, ki jih bo lahko izvršil s pomočjo družbenih organizacij. Te bodo lahko dvignile raven tehnične kulture v Sloveniji. Spremljala pa jih bo več prireditev v okviru vse Slovenije. Za sedaj so že znani razpisi Radioamaterske zveze Slovenije o pionirskem tekmovanju v »Lovu na lisico« in za pionirsko tekmovanje v gradnji radijskega sprejemnika. Foto-kino zveza Slovenije je razpisala tudi svoje tekmovanje z naslovom Pionirski foto 1963 za 4. republiško razstavo črno-bele fotografije s temo »Zakaj se življenje v našem kraju in komunni spreminja?«. Posnetki morajo biti veliki 18 x 24 cm.

8. marca so na šoli v Otočcu pri Novem mestu slovesno sprejeli 17 pionirjev v Zvezo mladine Slovenije. Sprejeti so bili vsi učenci 8. razreda. Na sliki: novi člani ZMS s predstavniki ObK ZMS Novo mesto in domačimi učitelji. (Foto: Miro Pavlič)

Pred vstopom v svet poklicev

Drobni prsti so vodili svinčnike in peresa po rubrikah obrazcev, ki so kot neznano oko zrlj vanje. V mlade glave se je zavrtalo vprašanje: kam bom šel, ko končam osemletko? Tisoč sto načrtov in tisoč sto želja.

V lanskim jeseni je 1100 šolarjev, ki dokončujejo obvezno šolanje v občinah Novo mesto in Trebnje izpolnjevalo anketo. Odgovarjali so na vprašanja: Čemu se bom posvetil, ko bom končal osemletko? Ali se bom zaposlil ali bom odšel na priučevanje ali morda nadaljeval študij? 700 izmed teh 1190 otrok obiskuje popolne osemletke. Kako so odgovorili?

Kar 177 takšnih, ki ne bodo končali osmega razreda, čeprav jim je rok obveznega šolanja potekel, se je odločilo, da bodo osemletko nadaljevali. To je lep uspeh, ker je bilo lani podobnih primerov zelo malo. Zavest, da je za življenje in proizvodno delo potrebno znanje, torej le prodira med starše in otroke. 330 otrok bo šolanje nadaljevalo v srednjih in strokovnih šolah. 81 jih bo odšlo na gimnazije, 71 v srednje tehnične šole, 72 v ekonomske in administrativne šole, 46 v šole za prosvetne delavce, 33 na srednje medicinske šole, 16 na srednje kmetijske in gozdarske, 8 v vojaške šole, ostali pa še v nekatere druge.

Okoli 130 jih bo ostalo doma, največ na kmetijah, približno 60 se jih še ni odločilo, za priučitev pa je skoraj 340 mladih ljudi. Med njimi 125 za kovniško stroko (največ avtomehaničev), 81 za trgovski poklic, 84 za tekstilno in usnjarsko stroko (šivilje, krojači, čevljarji itd.), samo 4 za gradbeništvo (čeprav jih samo SGP Pionir potrebuje 60!), 14 za lesno stroko in samo trije za kmetijstvo.

Še vedno odmevi na 8. marec

Kljub temu da je od dneva žena minilo že štirinajst

dni, ga ljudje še niso pozabili, zlasti ne tam, kjer so ga lepo praznovali. Dopisniki s terena nam še vedno pošiljajo članke o proslavah za ta praznik, zaradi pomanjkanja prostora pa smo jih morali skrajšati in poročamo le na kratko.

V CERKLJAH je bila proslava v nedeljo, 11. marca. Okoli 140 žena je poslušalo program, zatem pa gledalo še film o slepi in gluhonemi ženi. Temu pa je sledila zabava v šoli. Dobre volje, plesa in smeha je bilo dovolj!

V SOTESKI IN POLJU so žene imele skupno proslavo v prosvetnem domu, kjer so najmlajši poskrbeli za kulturni spored. Zatem pa so imele žene iz Polja in Soteske zakusko. Za organizacijo je poskrbelo vodstvo šole skupno s tovarišicami, ki so bile pred leti agilne članice AFZ.

V STAREM TRGU OB

KOLPI so imele na praznik žene proslavo v šoli. Udeležba je bila zelo lepa, nekateri pa so pršli tudi 5 km daleč na slovesnost. Naslednjega dne zvečer so imele žene v šoli večerjo in ples. Tudi zabava je lepo uspela.

V LOKI je slovesnost za dan žena organizirala SZDL. V domu ljudske prosvete je bila v nedeljo, 10. marca, proslava z družabnim večerom, na katerem so bile vse žene pogostene. Prisedel večer bo ostal vsem tovarišicam še dolgo v spominu.

V DOBOVI so se žene zbrale 8. marca zvečer v Prosvetnem domu. Pionirji in mladinci so izvedli akademijo, po njej pa so se žene prav lepo zabavale ob zvokih dobovskega orkestra.

V SELAH, GABERJU, MOSTECU, RIGONCU in MALEM OBREZU je bila podobna proslava v soboto zvečer po prazniku.

V stran je obrnila obraz in ničesar ni več govorila.

Pri Posevčniku se nam je pridružil gospod Jakob. Niti z besedico ni omenjal pretepa, pač pa sva se živo spominjala časov, ko sva skupaj tičala na klopeh ljubljanske gimnazije. Bil je močan in na svojo moč ošaben. Ta ošabnost ga ni minila, ko je že mašo bral in kaplani v Poljanah. K Sovri na Videmski brod sva hodila ter zbirala ploščaste kamniče. Potem pa sva se postavila na cesto pred Vidmom in tekmovala, kdo dalje vrže. In ploščasti kamnički so žvižgali čez visoko cerkveno streho. Vsak sva si pripisovala zmago; prepir pa je rešil gospod Jernej, ki je prisopal izpod poljanskega stolpa ter si enkrat za vselej pripovedal, da bi s svojimi kamenčki razbijala opeko na župnišču ali še celo šipe pri škofovi sobi.

Gospod Jakob ni hotel delati nikomur zgage. Ker je vedel, da bodo plesali, je takoj, ko je bil obral nekaj suhega mesa, odšel.

Plesali so na Posevčnikovem skednju. Takoj po odhodu gospoda kaplana je začelo škripati s tega poda. Koželjevec iz Murav se je poskušal na klarinetu. Klepač iz Četenje ravni pa je obdelaval harmoniko. K tej ne posebno prijetni godbi so vlačila dekleta svoje fante. V pogorju je namreč stara naveda, da plesalke silijo k plesu in da se dajo plesalci prositi. Tako sem opazil, da se Danijel ni hotel prej zasakati, dokler mu Liza ni dala za bokal vina.

Jaz sem ostal zvest svoji mestni šegi:

»Meta, ali greva?«

Obrnila se je proti Barbi: »Mat!«

»No, pa le!« je ta odgovorila.

Plesal sem z njo. Pričetkom se ni hotela k meni nasloniti, ali kmalu se je vdala in slonela mi je na prsih, da sem kar čutil, kako ji je utripalo srce. Čudno je, kako ve to ženstvo v pogorju plesati! Kdaj se plesanja nauči, kje se ga nauči, kdo ve. Pleše ti pa, kot da je ustvarjena za ples.

Ko sva doplesala, sem peljal Meto po stari šegi k mizi ter ji natočil vina v kupo. Le malo je namo-

čila ustne, po vsem obrazu pa ji je gorelo. Tudi mati Barba je bila srečna in z velikim dopadenjem je objemala hčerko. Boštjan — trezni mož, previdni mož — pa je bil videti manj zadovoljen; rekel pa ni nič.

Z Meto sva nastopila še enkrat. V gosli sem vrigel tako visok znesek, da se je samo ob sebi umelo, da velja naročni ples izključno le nama. Na poti k skednju mi je razodela željo:

»Nekaj bi rada. Če plešeš, malo z nogo ob tla udari! Tako je lepo!«

Ko sva plesala, je stalo ob strani vse polno gledalcev. Vsi so se v duhu udeleževali plesa. Danijel je kričal: »Suči jo!« Jakopin pa: »Dobre volje, Janez!«

Meti so rože cvetele po obrazu in po vratu, posebno kadar sem med plesom udaril z nogo ob tla, da se je vse zatreslo.

Po tem plesu je Boštjan plačal in odšli smo. Na poti proti Jelovemu brdu je Meta spregovorila:

»Strašno je bilo lepo!«

Boštjan pa je dostavil:

»Posavčevega pa zdaj že ne bo več k nam.« Iz teh besed je odmevala tiha resignacija, tiha odpoved nadam, katere je trezni in razsodni mož morda gojil v svojem srcu.

Pri materi pa ni dobil podpore. Barba je namreč vzkliknila: »Za tako surovino ne maram pri hiši!« Njeno oko je z globoko ljubezljivo sledilo hčerki, ki

je korakala ob moji strani ter zopet in zopet hitele: »Hudo je bilo lepo!«

Dan pozneje sem šel nekaj iskat v gorenjo hišo. Hodeč mimo čumnate, kjer je imela Meta svoje reči, vidim, da je bila odprta njena skrinja. V predalu za obleko je bila razgrnila nad to kos belega papirja, in na tem papirju je ležalo moje »srce« z Gore; listek z napisom pa je bila Meta prav skrbno odstranila.

O moji starosti potemtakem Presečnikovo dekle ni bilo prepričano.

VI

Otava je bila pod streho. Pričela se je mlatva. Od jutra do večera je pikapokalo s Presečnikovega skednja. Nasad za nasadom smo omlatili, omlaçene snope pa z otepalniki obdelovali, da se je kadilo plev in prahu. Sest nas je mlatilo; ker Danijel pri šestih ni vedno ostajal »v viž«, se je Liza prepirala. Pšenica je bila bogata in debelega zrna. Velnik je pel in v velikih vrečah smo odnašali žito v gorenjo hišo, v kateri so se polnili predali gospodarju in družini v veselje.

Na soboto precj pozno popoldne je zapel zvonček pod vasjo. Kot bi trenil, so potihnili cepci po skednjih, je ponehalo kričanje otrok in vsa vas se je zavila v skrivnostno tišino. Obhajilo gre! Iz vsake veže so sulji prebivalci; sredi vasi pa je obstal gospod Jakob, v zlato pretkani bursi dvignil boga ter blagoslovil klečečo množico. Bog sam je prišel v pozabljeno gorsko vas, k revnemu, raztrganemu ležišču je prišel, da bolnika ozdravi ali pa mu poda svojo desnico, da ga popelje čez temni prag smrti do sončnih večnih višin! V veličastnejši obliki se ti pač ne more odkriti demokratična misel v največji popolnosti!

Obhajali so Luco. Oslabela je bila in smrt je hodila okrog koč. Pa ji je vendar zaenkrat še prizanesla, da je okrevala in da ji ni bilo treba umreti. Od Fortunovih so mi sporočili, da je pustil gospod Jakob zame pismo in da ni mogel čakati, ker se mu je zaradi sobote mudilo domov.

Mladina in kulturno življenje

V eni od zadnjih števil našega lista sem bral prispevek »Spodbuda za nove nastope«, ki ga je napisal tovariš Polde Cigler. Z njegovimi mislimi se skoraj v celoti strinjam in bom zato skušal vsaj malo razjasniti osnovni namen »Iniciative 63«.

Komisija za kulturno dejavnost pri Obk ZMS je že s prvo prireditvijo nazkazala ta problem. Res je, da vidimo vse premalo mladine, ki posveča svoj prosti čas kulturnemu življenju. Ne bi se pa strinjal z nekaterimi že skoraj udomačenimi dokazovanji, da hiter tok časa zavira kulturno udejstvovanje mladine. Mladih ljudi, ki se zanimajo za kulturo, je še vedno dovolj, vendar drži, da jih je včasih zelo težko pritegniti za delo v javnosti.

Ce pogledamo samo področje dramatike v Novem mestu, vidimo, da nastopa vedno večina starejših igralcev, le redko zasledimo med njimi mlajši obraz. Po drugi strani pa se lahko prepričamo, da so igre, ki jih priredijo za ključni sredi srednjih šol navadno na dokaj kvalitet-

ni ravni, čeprav igrajo večinoma začetniki. Na teh se mladi igralci navdušijo za dramatik, vendar gre večina igralcev na študije in se po nekaj letih zopet oddaljijo od igranja. Upam si tudi trditi, da se mlajši boljše počutijo v svojem okolju, ker se boje, da bi jih starejši zapostavljali. Zavedajo se, da se kot začetniki ne morejo meriti z izkušenimi igralci z večjo rutino in znanjem. Mnenja pa sem, da so v Novem mestu taka mišljenja neupravičena, ker so pri prostovoljnem društvu vedno radi sprejemali nov kader. Zato se mi zdi, da je osnova za mlade kadre mladinsko gledališče, kjer bi mladi lahko v svojem okolju brez strahu pokazali talent in sposobnost. V igranju pa bi starejši sodelovali kot režiserji in podobno, da bi dobili pregled nad mladimi igralci. Iz teh mladih skupin pa bi potem lahko izbirali najboljše za delo s starejšimi.

Komisija za društveno dejavnost je o tem že razpravljala. Prišli pa so do sklepa, da je treba mladino najprej navdušiti, potem pa ji dati možnost za udejstvovanje. Vsega ni mogoče narediti naenkrat! Na prvi prireditvi smo videli, da je med mladimi precej navdušenja za kulturno dejavnost in upamo,

da se bomo lahko začeli kmalu pogovarjati o mladinskem gledališču v Novem mestu vse premalo in si ga mladi želijo. Prva prireditve je bila samo spodbuda, glavno delo se šele začenja. Tega pa sama komisija gotovo ne bo mogla izpeljati. Sedaj je trenutek, ko bi morali skupno nastopiti vsi, ki so za ta problem zainteresirani. Na sestanku Obk ZMS, Sveta Svobod in nekaterih ostalih društev bi lahko našli stične točke, ki bi jih potem skupno reševali. Združili bi lahko tudi sredstva za ta namen, ki jih sedaj troši vsak zase.

Prireditve, ki so v programu »Iniciativa 63«, bodo lahko vzgajale tako mlade kulturnike kakor tudi mlade organizatorje kulturnih prireditve. Ravno ti pa bodo pozneje dostojno zagotovilo za kvalitetne prireditve. Mladino je na vseh področjih potrebno vzgajati leta, in ne mesece. Ravno vzgojo na kulturnem področju smo v Novem mestu precej zanemarili in bomo le s pravilnim delom z mladino zagotovili našemu mestu tisto kulturno raven, ki jo že z ozirom na svojo dolgoletno tradicijo zasluži. Janez Korošec

Zdenka Golob-Borčič: LADJE (jedkanica, 1952)

Za filmsko vzgojo mladine

Uprava kina Krka je pred nedavnim uvedla ob četrtkih dopoldne in popoldne filmske predstave z mladinskimi filmi. Solarji iz Novega mesta in tudi iz okolice so že začeli pridno obiskovati te predstave. Dobro pa bi bilo, če bi uprava kina določila mladinske predstave za mesec dni vnaprej, ker bi s tem mnogo pomagala šoli, staršem in otrokom samim. Tudi Dom JLA in kino podjetja v drugih krajih bi lahko posnela kino Krka!

Se vedno pa je odprto vprašanje ostale doraščajoče mladine, ki lahko obiskuje vse predstave in se zanjo nihče ne zanima. Tudi zanjo bi bilo treba nekaj storiti! Morda ne bi bilo napak, če bi obe upravi kino podjetja v Novem mestu obveščali vodstva šol o vsebini novih filmov in bi jih mladini priporočili ali odsvetovali. Če drugače ne bi šlo, naj bi uprava kina dodelila vsaki šoli prosto vstopnico za člana šolskega kolektiva za prvo predstavo. Ta bi naslednjega dne obvestil mladino na šoli, ali je film primeren zanjo in do katere starostne stopnje. Tako so uredili to

reč doslej uporabljali za telovadbo, za kino in razne kulturne prireditve. Odslej bo namenjena samo za poslednje, za telovadbo in telesno vzgojo pa bo nova šolska telovadnica.

vprašanje v več krajih in tudi v Brežicah.

Morda bi bilo prav, če bi ustanovili v Novem mestu filmski klub, ki bi prirejal debatne večere in predvajal filme na ozki trak. Svoje delo bi tak klub zelo popostril, če bi kdaj pa kdaj povabil v svojo sredo kakega snemalca, režiserja itd.

In končno še: kaj je s filmskimi svetli, ki bi združevali vzgojitelje, mladino in vodstva kino podjetij? Lah-

ko bi pomagali z nasveti pri pravilni filmski politiki za mladino.

Mislím, da je led v Novem mestu prebit in da bomo lahko začeli s sistematičnim delom na tem področju. Prav tako pa bi lahko kot že rečeno, storili tudi drugje. mtr-

PROIZVAJALCI: prihajajte na redne zdravniške preglede - obvarovali se boste poklicnih bolezni!

Izgubili smo dragocenega prijatelja

Pred nedavnim smo v našem listu objavili odlomek iz knjige »Gverilski zdravnik« znanega britanskega zdravnika dr. Rogersa, ki je med NOB v naših krajih zdravil ranjene in bolne partizane.

V soboto dopoldne se je zglasila v našem uredništvu Ana Sitar iz Dolenjskih Toplic, ki je bila dobra znanica dr. Rogersa, in pokazala pismo, ki ga je prejšnji dan prejela od njegove žene. Ta ji sporoča, da je njen mož dr. Lindsay Rogers lani junija tragično umrl pri nesreči. V pismu navaja, da je pokojnik njej in dvema sinovoma dostikrat govoril o Jugoslaviji in njenih ljudeh, ki so mu bili močno pri srcu, zlasti pa o svojih znanjih partizanih. Prav letos je nameravala vsa družina priti na obisk v našo državo, nesreč-

na smrt dr. Rogersa pa je to preprečila.

S smrtjo dr. Rogersa, ki je živel v Novi Zelandiji, smo izgubili dragocenega prijatelja, njegova knjiga »Gverilski zdravnik«, v kateri opisuje partizanjenje po naši deželi, pa nam bo doma in v tujini ostala kot dokaz, kako je cenil našo borbo in vse jugoslovansko ljudstvo.

OBIŠČITE

v Dolenjskem muzeju razstavo slik in ilustracij Zdenke Golob-Borčič in razstavo knjig ter tiskov slovenskih žena. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 13. ure. Vstop prost.

NOVA RAZSTAVA V KOSTANJEVICI

V soboto, dne 23. marca, bo v Domu kulture v Kostanjevici odprta štiriinšestdesetlikovna razstava, na kateri se

bo predstavil MERCIN NOVAK - NJECHORNSKI, znan kot osrednja osebnost v sodobni lužiškosrbski kulturi. Umetnik razstavlja 73 del (akvarelov in risb), znan pa je tudi kot odlični pisatelj. Razstava bo odprta ob 17. uri, na kar bo TONE GLAVAN predaval o najmanjšem slovanskem narodu - Lužiških Srbih. Predavanje bo v klubu organizacij in društev v Domu kulture v Kostanjevici. Tako se slovenski otvoritvi likovne razstave pridružuje še otvoritev kluba.

Ob dvajsetletnici tragične smrti pesnika Ivana Čampe

Založba LIPA v Kopru je pred kratkim dala na knjižni trg izbor pesmi Ivana Čampe, ki so ga italijanski okupatorji 27. julija 1942 ustrelili v gozdu pri Nemški vasi na Blokah kot aktivista OF. Pluje se iskria je naslov knjige, ki nam predstavlja mladega pesnika in prevajalca; pesmi je izbral Jože Dular, ki je napisal knjigi tudi uvodno besedo. Z njo nam predstavlja življenjsko in li-

terarno pot Ivana Čampe. Na njegovo pobudo je bil leta 1939 v Ljubljani osnovan Literarni klub; njegovi člani so bili tudi štirje Dolenjci: Kastelic, Šali, Brejc in Jože Dular. Knjiga je izrazit primer predvojnega pisanja v naši literaturi. Založba je z »Zbirko Pluje se iskria« počastila pesnikov spomin, vrednost pa ji dvigajo tudi izvorne ilustracije oz. ponatisi grafik Rika Debenjaka. Mk.

V Sevnici bodo letos zgradili novo šolo

Letos bodo v Sevnici začeli graditi novo šolsko poslopje, ki je že močno potrebno, saj je pouk osemletke v treh nesodobno urejenih stavbah. Prostor za gradnjo je določen v bližini železniške postaje nad tovarno Lisca. 70 milijonov dinarjev za gradnjo je zagotovljenih iz medobčinskega sklada za investiranje v šolstvo, 20 milijonov pa bo prispeval občinski ljudski odbor Sevnica iz svojega

sklada za negospodarske investicije. Šolsko poslopje bo eno izmed najodobnejših v Posavju in na Dolenjskem ter bo letos v grobem dograjeno. V njem bo 13 učilnic in 3 razredi za specialni pouk (za fiziko, kemijo in glasbo). Nova šola bo imela tudi telovadnico in delavnice za tehnični pouk. Zlasti nova telovadnica bo v Sevnici rešila težak problem: dvorano v domu TVD Partizan so nam-

Za študij socialističnega gibanja pri Slovencih pomembna knjiga

Ob novem letu 1963 je Pomurska založba v Murski Soboti izdala 235 strani obsega knjižico pod naslovom: **Progressivna usmeritev političnega gibanja med obema vojnama v Sloveniji in v Trstu.** Prvi del knjige zajema prispevek Ivana Regenta O socialističnem in komunističnem gibanju v Julijski krajini in v Istri (str. 11 do 44), preostali del knjige pa obsega razpravo Ivana Krefca Progressivna usmeritev ljudskega gibanja v Sloveniji med vojnama (str. 45 do 169) z opombami (str. 190 do 217) in 14 strani obsegajočim pregledom slovenskega partijskega, sindikalnega in splošnega progressivnega tiska v letih 1919 do 1941. Knjižico zaključuje kraja biografija Ivana Regenta, ki jo je za šestdesetletnico njegovega javnega in političnega udejstvovanja napisal Vanek Sitar. Knjižico je z uvodno besedo pospremil dr. Jože Potrč.

Ivan Regent, ki je svoje publicistično delo že zbral v treh za-

jetnih knjigah, je v svojem stavku napisal, kot sam pravi, le kratek pregled delavskega socialističnega in komunističnega gibanja v Julijski krajini (tako so Italijani med obema vojnama uradno nazivali Italiji priključeni del Slovenecv in Hrvatov v Julijski krajini in Istri, ki se je takrat, v letu 1919, priključila Italijanski socialistični stranki. Še večji poudarek je to skrajno levo orientirano gibanje dobilo na kongresu Italijanske socialistične stranke v Livornu januarja 1921, ko je bila večina glasov slovenskih in hrvatskih delegatov oddanih in prid novo ustanovljajoče se komunistične stranke Italije. Obdobje fašistične nadvlade oziroma od začetka fašistične diktature do vseljenskega upora v osvobodilni vojni je avtor očrtal le v nekaterih glavnih potezah.

Vsekakor bi bilo na mestu, da bi v tej razpravi še pred izidom knjige popravili pomoto, ki se je avtorju poodila pod pero, čeprav nikakor ne vpliva na orisani tok

razvoja. cesar Franc Jožef I. resnično ni mogel leta 1917 sklicati majskega zasedanja avstrijskega parlamenta, ker je bil takrat že pol leta v grobnici pri kapucinih (str. 17). To bi bilo treba popraviti že začetni del, ker je v isti knjigi v razpravi drugega avtorja stvar točno in pravilno povedana (str. 50).

Ivan Krefc je svojo razpravo razdelil na sedem poglavij po obdobjih, kot so se mu razvojno pokazala v času od 1918 do 1941, ter je to delitev v uvodu tudi utemeljil. Tudi ta avtor poudarja, da njegova razprava ni dokončna ocena progressivnega ljudskega gibanja pri Slovencih med obema vojnama, temveč le osvetlitev nekaterih važnejših dogodkov v tem času z manj znanimi dokumenti in z osebnimi spomini. Avtor je našli javnosti dobro znan po odličnih, 214 strani obsega knjižico »Spominih ljudskega agitatorja«, ki jih je leta 1954 izdala mariborska založba Obzorja, prav tako pa tudi po svojem skoraj štiridesetletnem aktivnem političnem delovanju, ki se je pravzaprav začelo že v gimnazijskih klopeh, in ga je leta 1927 kot visokošolskega pripeljalo v članstvo Partije.

Svoj delež v političnem preusmerjanju slovenskega ljudstva je avtor opisal že v Spominih, ob ravnanju obdobje pa je v zgo-

ščeni obliki orisal v sestavku: »Mesto Partije v slovenskem političnem življenju pred drugo vojno«. Ta sestavek je bil objavljen v zborniku referatov na zborovanju slovenskih zgodovinarjev v Murski Soboti septembra 1959, ki ga je pod naslovom »Prekmurski Slovenci v zgodovinski izdala Pomurska založba leta 1961. V pričujoči knjigi je avtor osnutek razširil in poglobil, ga podprl s obširno dokumentacijo in osebnimi spomini. Prav zaradi njegove naravnosti tenkovestne resničnostni imajo ti osebni spomini, kjer drugih dokumentov ni, dokumentaren značaj. Široka razgledanost in poznanje politične problematike doma in v svetu ter brezkompromisna zvestoba in predanost napredni stvari ter boju za novo socialistično družbo v svetu in pri lastnem ter ostalih jugoslovanskih narodih dajejo Krefcu možnost, da v živahnem stilu na široko razgrinja pred našimi očmi politično dogajanje pri Slovencih med obema vojnama, ne da bi pri tem izgubljal iz vida dogajanja in tokove tako v naši domovini kot v Evropi. Posebno pozornost zaslužita poglavji o formiranju slovenske ljudske fronte in o množičnem narodnoobrambnem delu Partije ter poglavje »Zakaj je predstavljajal Hitlerizem največje ne-

varnost prav za Slovence«. S tem zadnjim vprašanjem se je avtor, ki je Hitlerizem ob lastnem bivanju v Nemčiji in kot borec na španskih bojiščih neposredno spoznaval, posebej temeljito ukvarjal. Saj je na podlagi lastnih doživetij in spoznanj že leta 1936 izdal publikacijo »Olimpiada nasilja traja dalje«. (V naslovu te brošure je Krefc namenoma aludiral na berlinsko Olimpiado leta 1936, ki jo je Hitlerjevski Nemčija pripravila z vsem sijajem, a obenem to največje svetovno športno srečanje zvestno spreminjala v slopeči video svoje nemške nadohni in nepremagljivosti ter s tem zakrivila strahote terorja, ki je takrat že besnel po Nemčiji in se nekaj let zatem razdajal po Evropi.) Posebej doraščajočemu rodu so ta poglavja lahko zelo poučna.

Obširne pripombe in dodani pregled slovenskega progressivnega tiska v letih 1919 do 1941, ki upošteva tudi zamejski slovenski tisk, vrednost razprave le še povečujejo.

Regentova in Krefcova knjiga o progressivni preusmeritvi političnega gibanja v Sloveniji in v Trstu med obema vojnama je po besedi dr. Jožeta Potrča dragocen prispevek k pojasnitvi vloge slovenskega delavskega gibanja, narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije v Jugoslaviji. J. J.

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

V dvorani je ob tej izjavi zavladal mrtvaški mir. Zachow namreč ni bil član nemške kompartije in je zaslužil kazen v koncentracijskem taborišču zaradi »velikega« zločina. Sodišču pojasni ta zločin v kratkem stavku:

»Voliš sem komuniste.«
Tudi tretji delavec Jahnecke, ki je julija 1932 izstopil iz komunistične partije, je pred sodiščem ostal trden in se je moral vrniti v koncentracijsko taborišče, od koder so ga pripeljali.

Tako se je končal prvi napor sodišča, da bi dokazalo zvezo med van der Lubbejem in komunistično partijo Nemčije.

Van der Lubbe je na procesu le nekajkrat oživel. Nacisti so si hoteli pomagati z vbrizganjem oživljajočega sredstva, ki ga medicina pozna kot strup. Lubbe je ob takih priložnostih govoril o »glasovih v telesu«, ki mu narekujejo, kaj naj odgovarja. Predsedujoči ni zastavil Lubbeju niti enega vprašanja, kaj pravzaprav misli z »glasovi« v svojem telesu. Vsako resno sodišče bi moralo ugotoviti, da je Lubbe duševno bolan. Antifašisti v inozemstvu so predlagali številne zdravilne za duševne bolezni. To je zahtevala večkrat tudi družina van der Lubbeja. Sodišče je vse te zahteve odbilo. Ni potrebno biti posebno pameten, da človek razume, zakaj se je sodišče tega branilo. In še en močan dokaz. Po izvršitvi smrtnih obsodbe nad van der Lubbejem Hitlerjeva vlada ni dovolila njegovi družini izkopati in prenesti truplo. Bala se je, da ga ne bi dali kemično preiskati. Tako bi namreč lahko ugotovili, da so Lubbeju vbrizgavali strup.

S tem je bila uganka van der Lubbeja rešena. Neuravnotežen tip, bolan, ki potrebuje predvsem zdravnika. Takšen človek seveda ni bil nevaren in res ni izdal tistih, ki so ga nagovorili k požigu, in tudi ne tistih, ki so mu pri tem z baklami pomagali.

Reichstag je zgorel, ker so ga zanetili na več krajih. Požigalci so uporabili razen tega še bakle in fosforjevo gorivo. Van der Lubbe je v preiskavi vedno trdil, da je en edini požigalec. Le dvakrat se je izdal. V preiskavi je sodniku Vogtu odgovoril, da ni zažgal sejne sobe. »To so morali storiti drugi«, je dejal. A procesu mu je prav tako ušlo, ko so dokazovali, da ni mogel zažgati vse sam: »Torej so morali drugi...«

Sodišče se je zadovoljilo s to izjavo. Toda tožilec ni hotel odkrivati sledi, kdo so bili Lubbejevi pomočniki. Bal se je namreč, da bo Lubbe povedal, kdo so bili pravi zažigalci. Lubbe trdi, da je zažgal samo z žveplenkami, policijski zapiski pa govorijo o baklah, ki so jih našli v palači po požaru, in o tekočem gorivu. In še novi dokazi laži: tla pred oknom, skozi katerega naj bi vdril van der Lubbe, so bila zasmežena. Policija ni nastopila z dokazi, da je našla v snegu sledi. Nikjer ni tega dokaza. Nikjer ne obstaja fotografija razbitega okna. In vendar bi vsaka policija je do kazne iskala in jih predložila. Vsak kriminalni uradnik lahko ugotovi, kako je bilo okno vlomljeno, ali od zunanaj ali od znotraj.

Požigalci in Lubbe so prišli po drugi poti v palačo. Prišli so skozi podzemeljski hodnik. Tega proces ni hotel odkriti. To je storil kasneje Dimitrov. Če vemo, da je ta hodnik speljal iz Göringove palače v Reichstag, tedaj tudi vemo, zakaj sodišče ni iskalo dokazov v pravo smer. V Göringovi palači se je sestala kolona požigalcev in krenila na delo, ko so dobili signal, da je palača prazna. To so bili nacional-socialistični funkcionarji, ki so se izvežbali že v številnih grozodejstvih v SA in SS.

Na vrsti je Ernest Torgler

Nacistično sodišče je hotelo imeti sodelavce van der Lubbeja, toda zato so na zatožni klopi sedeli komunisti: Ernest Torgler in trije Bolgari.

Na vrsti je Torgler. Dolžijo ga požiga. Torgler ni bil navaden obdolženec. Bil je član parlamenta — komunistični poslanec. Pet dni pred požigom je govoril na zasedanju pruskega državnega sveta. V svojem govoru je že tedaj povedal, da nacional-socialisti pripravljajo za volitve 5. marca provokacijo. Dejal je, da se pripravljajo namišljen atentat na gospoda Hitlerja, ki se mu sicer ne bo nič zgodilo, pač pa naj bi to služilo za začetek pogroma proti komunistom, za razločne prepovedi in ukrepe. Javno je razkriti razgovor med dvema voditeljema »jeklenih čelad«. Stalheimföhner Morowiz je v razgovoru pojasnjeval svojemu sobosedečku, da za volitve pripravljajo komplikacije. »In če se komunisti ne bodo dali provocirati?« Na to vprašanje je Morowiz odgovoril, da bodo že tako naredili, da bo prav Torgler zato v svojem govoru opozarjal na te možnosti. To je govoril Torgler 22. februarja.

Pet dni je minilo. Ko je Torgler to prerokoval, ni niti slutil, da bo sam velika žrtev nacistične provokacije. Na dan 1. marca, prvi dan po požaru, je pruska časopisna agencija sporočila, da sumijo na razgovor komunističnega poslance Torglerja in Koenenna, ki da sta šele okrog desete ure zvečer zapustila palačo Reichstaga. Požar so opazili ob 9. uri in nekaj minut. Torgler se je javil sam in je prišel protestirat proti obdolžitvi, da je požig delo komunistične stranke. Arretirali so ga in zaprli. V svojem policijskem protokolu je Torgler do minute natančno opisal, kje je hodil in kaj je počel vsodni večer. Njegove izjave bi zlahka preiskali. Predvsem bi lahko ugotovili to, da je zapustil palačo ob 8. uri in četr. Toda Hitlerjeva vlada tega ni hotela in ni želela storiti.

Za slovo od mrzle, neprijazne starke Zime še tale pozdravček, ki smo ga lahko pred dobrimi tremi ali štirimi tedni videli v Novem mestu. In če bi mraz še kaj opetel z repom, mu nikar ne zamerite! Navdil se nas je — zdaj pa bi nas rad samo še opomnil, da si letos prej založimo kleti s premogom in drvni... (Foto: N. Paulič)

ALI POZNATE DOMAČE KRAJE?

Zadnja slikovna uganka je bila posebno všeč trebanjskim pionirjem, saj je predstavljala železniško postajo Trebnje. Med gospodarstveniki organizacijami, ki jih je bilo treba nasteti, je največ reševalcev povedalo tole: kmetijska zadruga, kmetijska oprema, Krojško podjetje, gostišče Grmada, Kovinsko podjetje Trebnje itd. — Krajevni praznik na je 15. maj — spomin na leto 1944, ko so partizani Cankarjeve brigade osvobodili Trebnje.

Zreb je tokrat nagradil tri reševalce; knjižne nagrade dobijo:

Darinka Jan, učenka 5. razreda, Cviblje 13, p. Trebnje;
Joža Koncilja (pri Zupančič), Trebnje št. 5;
Cirila Perpar, Smaver 8, p. Dobrič.

JACK LONDON:

KRISTOF DIMAČ

PIREDIL: Stanko Simenc RIŠE: Janez Gruden

142. »Pozdravljam te,« je slovesno dejala. »Veseli me, da sva se srečala,« je nadaljevala. »Ne zameri, da tako slabo govorim angleško, čeprav sem Angležinja. Moj oče je Skot. Meni pravijo Labiskwee.« Od tistega dne je Kriš mnogo izvedel, le Snassova zgodovina mu je ostala tuja.

ZLOČIN v dunajski operi

V oblačilnici dunajske Opere so prejšnji torek zvečer odkrili strahotno iznakaženo truplo komaj 12-letne plesalke Dagmar Fuhrich, učenke plesne šole dunajske Opere. Po zločinskem dejanju je storilec pobegnil, ne da bi ga kdo videl ali slišal.

Truplo 12-letne Dagmar so odkrili ob 18. uri zvečer v trenutku, ko je dirigent Perislav Klobučar odhajal na oder, da bi dirigiral Wagnerjevo opero »Valkiraa«. Prvi trenutek je vodstvo gledališča nameravalo obvestiti o zločinu občinstvo in odgovoriti predstavo, policija pa je odločila drugače: hotela je, naj se predstava odigra, da bi med tem časom poskušala izslediti storilca, če je ta še v poslopju.

Medtem ko so v dvorani ugašale luči in je občinstvo zasedalo svoje prostore, je poslopje opere obkrožilo 100 policistov, ki so vsakemu dovolili vstop, arretirali pa so vse moške osebe, ki so prihajali iz poslopja opere. Kakih 20 policistov se je v naglici preobleklo

Zid rasne diskriminacije morajo porušiti

Sodišče v Fultonu (ZDA) je sprejelo odločbo, po kateri morajo porušiti zid, ki je dole delil mesto Atlanta na dva dela. Ta zid je občina zgradila na zahtevo belih meščanov, da bi tako preprečili črncem dostop v abelis del mesta.

DRUŽINSKA IDILA

Preden je zet predsednika sovjetske vlade Aleksej Adžubej zapustil Rim, je bil še gost neke italijanske ženske organizacije. Prikazal naj bi lik sovjetske žene. Na vprašanje, kdo daje ton v sovjetski družini, je sovjetski gost povedal anekdoto o dveh ženah, ki sta se takole pogovarjali med seboj:

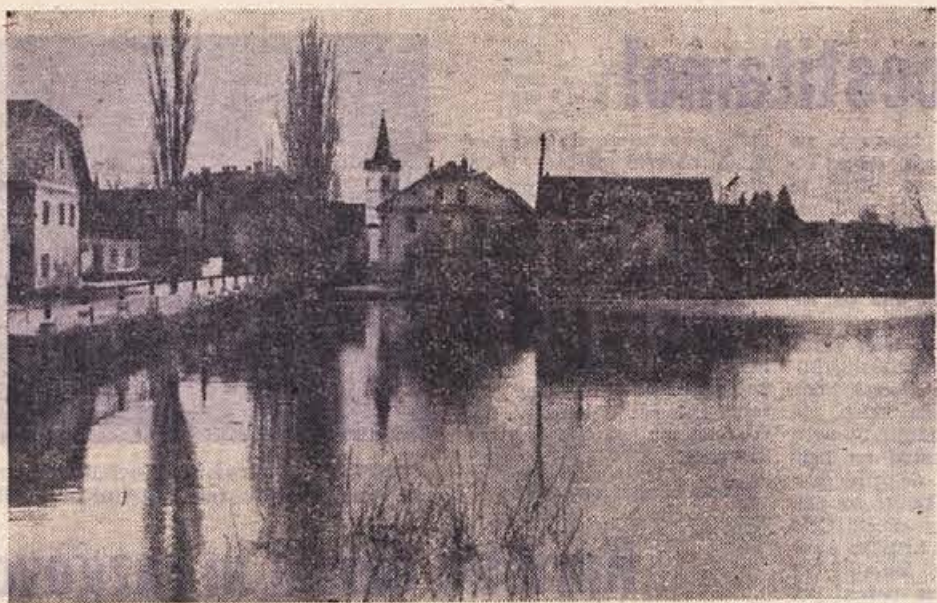
»Jaz odločam o pomembnih, moj mož pa o nepomembnih zadevah,« je dejala prva.

»O kakšnih zadevah na primer?« je vprašala druga.

»Odočam o tem, ali bom kupil krznen plašč ali ne, ali se bomo preselili v drugo stanovanje...«

»O čem pa potem odloča tvoj mož?«

V vsako hišo DOLENSKI LIST!

V sredo, 13. marca zvečer, je Krka pri Kostanjevici grozila preplaviti vse mesto, do jutra pa si je k sreči premislila. V četrtek smo v objektiv ujeli pogled, ki dokazuje slavo dolenskih Benetk. O visokem stanju Save in Krke so prejšnji teden poročali tudi iz breziške občine. Upajamo, da je zdaj strah pred poplavami minil, saj imajo ljudje povsod prepolne roke dela: skoraj za mesec dni smo v zaostanku s spomladanskimi deli in presneto bo treba povsod pohiteti...

Aspirin še vedno med prvimi

na izpitu — katerih zdravil porabimo največ? — V Jugoslaviji imamo v prodaji približno tisoč vrst zdravil

ostaniti so trije za kontrolno zdravilo. Ugotovimo med njimi tiso zdravil. Eden od njih je tudi v

Delo zavoda je velikega pomena. Znano je, da je vsako zdravilo dvorezen meč: v pravih količinah pomaga človeku, če pa dozo prekoračimo, škoduje ali celo povzroči smrt. Kje je točna meja toksičnosti? Kolikšna količina posameznih sestavin je lahko v zdravilu? Na to in vrsto podobnih vprašanj dobijo v zavodu odgovor s pomočjo belih mišk, morskih prašičkov, žab, golobov in seveda s pomočjo številnih dragocehnih naprav.

Strokovnjaki zavoda odidejo včasih tudi v lekarnarstvo in kupijo zdravilo, proizvedeno v kateri naših tovarn ali lekarn. Tudi to je ena številnih oblik kontrole. Zdravilo v zavodu pregledajo in ugotovijo, če je v njem res vse, kar piše na ovitku.

Se več poti je, po katerih pridejo zdravila na izpiz. Vsako opozorilo zelo skrbno zabeležijo in preiščejo. Včasih opozori zdravnik, ki je zdravilo pri njegovem bolniku učinkovalo drugače kot sicer. Pogosto je to odvisno od bolnika, zvedo pa se je, da je bila kriva tovarna. Tako so morali v neki tovarni vreči v kanal zdravila v vrednosti 12 milijonov dinar

jev. Pravico do analize zdravila ima tudi vsak državljan, in sicer brezplačno. Če zdravilo ne ustreza predpisom, plača vse stroške proizvajalec.

Katerih zdravil porabimo največ? Analgetiki (aspirin, fenalgot, codacyl) in sedativi so na prvem mestu, vendar njihova potrošnja ne presega dovoljenih količin. Zavod strogo pazi, da so na tržišču vedno le najbolj kakovosna zdravila. V Jugoslaviji je registriranih 1000 zdravil, na Danskem nekoliko manj (800), v Belgiji pa 53.000!

Ob tolikšni kontroli se pri nas težko pojavijo zdravila, ki bi bil na primer ialdomid. Strokovnjaki pa pravijo, da je lahko tudi ialdomid koristno zdravilo, seveda da le ob pravilni uporabi. Tako ima izredno vrednost pri psihonevroloških boleznih, škodli pa je le nosečim ženskam. Če je potrebno, dovolijo zavod uporabo tega zdravila moškim, pa tudi ženskam, ki ne pričakujejo otroka.

Strokovnjaki zavoda se ukvarjajo med drugim tudi z iskanjem novih metod za pridobivanje zdravil, prizadevajo si, da bi z domačo proizvodnjo zdravil čimbolj zmanjšali uvoz, najbolj pa skrbijo, da bo zdravilo res sredstvo, ki človeku pomaga.

Vsak četrtek: v vsako hišo našega okraja DOLENSKI LIST!

Heinrich Kurth:

Tragedija s kozarcem medu

»Med je najboljšo zdravilo,« je dejala prodajalka. »Po krvi pride takoj v srce.« Tako daleč pri nas sicer ni prišel. Se preden je utegnil priti do žolčeca, se je pripeljal na pod. Tako je nastal svetlo rjav in tekoč medez, ki je silil na vse konce. Lepo se je lesketal. Sredi medu so se pobliškavali stekleni drobc. Kozarec je sredi kuhinje spustila na tla Lilly, moja najdražja soproga.

Privabil me je prestrašen krik. Komaj sem vstopil, se mi je levi čevlji pripeljal na pod. S težavo sem ga osvobodil, pa se prestrašen umaknil za nekaj korakov. Moje sledove je bilo videti, ne da bi se človek posebno trudil. Lilly je molče opazovala sveže ološčeni parket in me zatem obtožujoče pogledala.

To me je razjezilo. Kdo je bil sploh pravi krivec? Jaz že ne! Tako sem glasno pokazal svojo nejevoljo. Slednjic je šlo za dober med, ki je veljal bolj težko prislужeni denar in na tleh sploh ni imel kaj iskati, in sploh...

Onemel sem šie ko sem spoznal, da je žena sprva pogledala steklene drobce in se potem zazrla vame. Spominil sem se, da pri nekaterih plemenih sredi Tihga oceana prinesejo največjim soljudem takšne drobce v hrano. Smrt nikdar ne izostane. To me je pripeljalo do sprave z Lilly.

Med pa se je lepil. Ne le na tla. Zoga najnega sina, ki je doslej mirno ležala v kotu, se je nenadoma spomnila, da je okrogla, in tako se je odkotalila po kuhinji. Prebledela je medeni medez, se zaletela v mizno nogu, potem v hladilnik in slednjic obstala pod plinskimi štedilnikom. Tako se je med razmeroma enakomerno razdelil po kuhinji.

Zatem je Lilly odločno izjavila, da bi bilo medu treba z žlico postgati s tal, ga segreti in precediti skozi krpo, ko bi postal tekoč. Komaj sva se pripravila, da bi to storila, je vstopil Mihael, najin naslednik. Z gumijastimi podplati je neslišno stekel po kuhinji. Kasneje sva na preprogi v dnevni sobi, tekaču, v predsobi in na svetli prevleki novega stola našla rjave odtise tovarne čevljev.

Te sledove je bilo lahko razložiti, toda nihče ni vedel, kako je med prišel do moje svilene kravate v omari, na klavirski stolec, portret starega očeta, na televizijski sprejemnik, v predal šivalnega stroja in na strop v veži.

Če pomislimo, kako naglo izgine funt medu pri običajni uporabi med čajnikom, se človeku zdi kar čudno, kam se lahko razširi, če ga pravilno in enakomerno razdelimo. Naš med je vsekar zasedel celo stanovanje. Z zrcala v kopalnici so curjale rjave solze; ko je Lilly prižgala plinski štedilnik, je cvrčalo in se kadilo, gumb zvonca na hišnih vratih se je lepil in treh tipk na svojem pisalnem stroju sploh nisem mogel premakniti.

Šie pozno zvečer sva rešila, kar je bilo sploh mogoče rešiti. Skrbno postgati med sva precudila skozi krpo in ga prelija v kozarec. Napolnila sva tudi drugi kozarec in ostalo je še za polovico tretjega. Uganko sva razvozljala šele, ko je Michael priznal, da bi utegnil del vsebine izvljati tudi iz lončka, kjer je hranil svoje lepilo. Tudi Lilly je nerazločno mrmrala o posodi s tekočim milom, ki se je prevrnila v poprejšnji zmesnjavi. Tako mi sploh ni bilo treba govoriti o rjavi kremi za čevlje, ki je stala prav v bližini medu. Vrhu tega smo bili vsi preutrujeni, da bi šli stvarem do kraja. Tako so vsi trije kozarci odjadrali v hladilnik. Tam stojijo še zdaj.

KOSILO ZA VSE LUDI

Ce bi vsi ljudje sveta — 3115 milijonov — kolikor jih je živel na Zemlji v preteklem letu, sedli za isto mizo, bi jo morali okrog našega planeta potegniti kar 23-krat in pol. Pri sedanjem tempu naraščanja prebivalstva bi morala ta miza že leta 2000 obkrožiti Zemljo 47-krat, da bi lahko sprejela vse ljudi. Vsak dan bi morali ostaviti nove kroznike za nove goste in vsako jutro bi morali mizo podaljšati za 79 kilometrov.

Kar se tiče hrane, ki bi jo stregli za to mizo, so podatki skoraj neverjetni, toda resnični: za njeno pridobivanje izkoriščamo danes le 8,35 odstotka vse Zemljine površine. Na tej razmeroma majhni površini je proizvodnja hrane zelo neenakomerna. Nekateri dežele pridelajo na hektar desetkrat več riža kot druge. V pridelovanju pšenice je razlika še večja: največji donos je dvajsetkrat večji od najmanjšega.

Podobne razlike so tudi pri sredstvih, ki se jih poslužujejo kmetovalci, da bi povečali in izboljšali pridelek. V Evropi je na primer poraba umetnih gnojil 78-krat večja kot v Afriki.

— Joj, saj res — popoldan moram k zobozdravniku!
— Veš, Peter je ves navdušen, ker je dobil nove zobe!

Snass Krišu: »Dobro bi bilo, da si nikdar v življenju snubili; bil je Labiskwee izkazala naklonjenost.« Prižgala sem opozoriti z Indijancem, je zvedel Kriš.

144. »Ne morem pomagati,« je mrmral Snass, »Labiskwee se mora omožiti in moja in njena sreča je, da ste vi tu. Močan je bil popolnoma nemogoč. Oddal sem ga — kvavi, ki je prižgala svoje ognje že 20 let. Ako ne bi bilo vas, bi si pač morala izbrati Indijanca.« Medtem je Cok odšel z lovc in se ni več vrnil.

Dramlje in Vitna vas: čestitamo!

Pred skoraj štirimi leti — leta 1959 — so prebivalci Dramelj in Vitne vasi na Bizeljskem začeli graditi cesto. Z 1 milijonom 480 tisoč dinarji pomoči, ki jim jo je dal občinski ljudski odbor v Brežicah, in z 48 tisoč urami prostovoljnega dela so doslej zgradili 3 kilometre in pol od vsega 5 kilometrov, kolikor bo cesta dolga. Vsi prebivalci iz okolice Dramelj in Vitne vasi so člani podružnice Socialistične zveze, ki vodi to lepo akcijo s pomočjo iniciativnega odbora za gradnjo ceste. Kako in zakaj so začeli graditi cesto ter o vztrajnosti in visoki zavesti prebivalcev, ki kljub vsem težavam in naporom ne odnehajo, pa pripovedujeta predsednik podružnice SZDL v Dramljah in Vitni vasi tovariš Jože Martini ter njen tajnik tovariš Ivan Urek.

— Brez zveze s svetom smo bili. V trgovino na Bizeljsko je poldrugo uro peš, v Zupelec pa eno uro. Otroci hodijo vsak dan v šolo v Staro vas in na Bizeljsko, kolovoz pa je blaten. Zgodi se, da ti ostane čevljev v blatu. Za Dramlje, Vitno vas, za del Bojsnega in Brezovice, za Orehovec in Podgorje pa je bil blatni kolovoz, ki je bil vozen samo 3 mesece v letu, edina zveza s svetom. Naš poštar najbolje ve, kaj se pravi hoditi po takšnih poteh. Kolikokrat smo zaman klicali zdravnika! Zaradi ceste nam je zgorelo gospodarsko poslopje, vredno 2 milijona in pol. Gasilci so ostali v Zupelecu, iz Bizeljskega pa so z vozom pririnjili do nas šele nato, ko je že vse zgorelo.

Ziviljenje hitro napreduje, mi pa smo ostali brez zveze

s svetom. Vinogradništvo je pri nas glavni vir dohodkov. O obnovi vinogradov se že dolgo pogovarjamo. 30 hektarov je že obnovljenih, kmetijska zadruga Bizeljsko jih je obnovila z lastnimi sredstvi. Tudi breskov in marelični nasad — okoli 3 hektar meri — imamo. Naš kraj je zelo primeren za sadjarstvo. Imamo veliko tržnih presežkov sadja in mleka, pa obojega nismo mogli prodati, ker ni bilo ceste. S starim načinom obdelave ljudi le stežka zmorejo davke. Dobro vemo, da bo treba vinograde obnavljati s stroji in da bo treba nato voziti vanje veliko gnojil, zaščitnih sredstev in vsega drugega. Tega ne bo mogoče nositi na hrbtu.

Slišati je, da je kmetijska zadruga Bizeljsko le dobila kredite za obnovo vinogradov. Veseli smo tega. V nji-

hovem načrtu obnove je zajeta tudi gradnja ceste Bizeljsko — Pišce. Brez te gradnje bi bili vsi naši napore za cesto Dramlje — Vitna vas zaman, ker bo naša cesta prišla do veljave šele, ko bo dograjena ona od Bizeljskega do Pišec.

Začeli smo leta 1959. V podružnici smo ustanovili iniciativni odbor. Socialistična zveza je sprejela sklep, da mora pri gradnji opraviti vsako gospodarstvo na hektar površine 3 delovne dneve na leto. Nekateri so plačali, drugi pa so delali. Celo iz Dobove in iz hrvaške strani so nekateri lastniki, ki imajo parcele na našem področju, prihajali delat. Doslej smo zgradili 3 kilometre in pol. Približno 500 metrov trase je popolnoma nove, ostalo smo gradili na starem kolovozu, ki smo ga razširili. Pri gradnji nove trase smo morali regulirati tudi potok. Iz njega smo vozili gramoz in zemljo na nasip za cesto. Zbrali smo 45 tisoč dinarjev prostovoljnih prispevkov in jih porabili za odkup ene parcele ter za plačilo najetih delavcev. Več gospodarjev je brezplačno odstopilo del svojih parcel za novo cesto, gospodar Ivan Kovačič iz Dramelj pa je celo daroval parcelo, ki meri 70 arov. Samo Martin Jelčič iz Dra-

melj je vztrajal, da mu moramo parcelo plačati. 16.500 din smo mu dali iz prostovoljnih prispevkov, 9 tisoč pa iz dotacije. 48 tisoč ur prostovoljnega dela smo naredili do konca lanskega leta. Občina nam je dala v letu 1960 tristo tisočakov, naslednje leto 600 tisoč, lani 580 tisoč, letos pa pričakujemo milijon. Še poldrugi kilometer bo treba zgraditi, deloma na novo, deloma pa po starem kolovozu.

Potem bomo zmagali!

Koristni obiski in razgovori

V sredo, 13. marca, je bil na občinskem odboru Socialistične zveze v Brežicah razgovor o občinski konferenci, o gradivu, ki je bilo na njej obdelano in o njenih zaključkih. Poleg domačih predstavnikov so se razgovora udeležili iz glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije tov. Marija Vilfan ter član ideološke komisije tov. Ribarič, od okrajnega odbora Socialistične zveze Celje pa predsednik ideološke komisije tov. Knafelc.

Glavni odbor Socialistične zveze je želel v razgovoru z občinskimi političnimi aktivom — s predstavniki občinskih vodstev SZDL, Zveze komunistov, ZMS, sindikata in ljudskega odbora — analizirati občinsko konferenco in v prvi vrsti njene sklepe. V razgovoru so ugotovili, da bi kazalo nekatere izmed sklepov konkretizirati bolj, kot so bili na konferenci, hkrati pa je razgovor pokazal, da so nekateri sklepi preveč operativni. Po mišljenju vseh, ki so v razgovoru sodelovali, je bila konferenca čvrsta politična organizacija, v kateri lahko občani aktivno sodelujejo pri usmerjanju politike v komuni.

V sproščenem razgovoru so se gostje in domači predstavniki lotili tudi nekaterih problemov, ki jih konferenca sicer ni načela, pa so kljub temu v komuni pereči. Med drugim so se pogovorili tudi o delu ostalih družbenih organizacij, o njihovem mestu in vlogi v komuni ter o tem, da mora biti sodelovanje družbenih organizacij s Socialistično zvezo obojestransko. Občinski odbor Socialistične zveze in vodstva ostalih družbenih organizacij v

Predsednik podružnice Socialistične zveze v Dramljah in Vitni vasi tov. Jože Martini in tajnik tov. Ivan Urek.

brežiški komuni bodo lahko gradivo razgovora koristno uporabila pri uresničevanju sklepov konference. Posamezne sklepe konference pa bodo vsekakor lažje dopolnjevali in konkretizirali. Tovarišica Vilfanova je ob koncu govorila tudi o bližajočih se volitvah, o kriterijih pri izbiri kandidatov za bodoče odbornike, o statutih občin, delovnih organizacij in krajevnih skupnosti ter o izobraževanju in podobnem.

V Brežicah so prepričani, da bi podobni obiski in razgovori, ki so kot najneposrednejša oblika sodelovanja zelo koristni, morali postati stalna oblika dela. Čeprav imajo stalne in neposredne stike s svojim ljudskim poslanstvom tov. Francem Kimovcem-Zigo, ki jih pogosto obiskuje in jim veliko pomaga, so opisani razgovor zapustili obogateni. Prav zato pa si želijo še več takšnih obiskov in razgovorov.

Razprava o osnutku občinskega statuta

Osnutek občinskega statuta za občino Brežice je pripravljen že dže časa, vendar o njem še niso pričeli razpravljati. Politični aktiv in vsi družbeni organi so bili doslej tako zasedeni s pripravljanim letnega programa občine in njenega proračuna, zlasti še zato, ker dolgo ni bila znana delitev med občino, OLO in drugimi teritorialnimi enotami, da osnutek statuta žal ni mogel priti na vr-

sto. Zaradi naštetih vzrokov se bo razprava pričela pozneje, kot so prvotno mislili. Najprej bodo o osnutku statuta razpravljali po posameznih panogah in službah: skupina prosvetnih delavcev, zdravstvenih delavcev, družbeno-politične organizacije, žene, DIT itd. Ko bodo na ta način priborbe in predlogi zbrani, bo na osnovi tega izdelan dokončni osnutek.

Komu prepustiti nadzor nad gozdovi?

Ker je bilo v zadnjih letih že več reorganizacij gozdarske službe in kljub temu nismo dosegli, kar smo želeli, so o tem razpravljali tudi na zadnji občinski konferenci SZDL v Brežicah. Sprejet je bil sklep, naj se v gozdovih državne lastnine racionalneje gospodari in postopoma prehaja na podružbljenje gozdne proizvodnje. Doslej smo največkrat sa-

mo sekali in videli komercialne koristi gozdov, treba pa je skrbeti za podmladek in vlaganje investicij v gozdove. Treba bi bilo organizirati enotno gozdarsko službo na glede na lastnino gozdnih površin. Smatrali so za potrebno, naj bi za gozdove SLP, kakor tudi za gozdove v državni lastni skrbel samo en gospodar, ki bi vzporedno z eksploatacijo skrbel tudi za podmladek in pravljen nadzor. Ta predlog bo v kratkem obravnaval okrajni ljudski v Celju. M. A.

Priznanje mladini v Kapelah

Po uspelem nastopu orkestra so nas kapelski mladinci to nedeljo že vdrugič prav prijetno presenetili. V redni učiteljice tov. Poharjeve je dramska skupina pod okriljem Prosvetnega društva igrala Marinčevo veseligrsko »Ad acta«. Referenta Trdinova igral Ivan Ferjanč, Ana Anica Balonova, Cvetko Marica Vogrinčeva, Rudolfa Jožek Veble, Kotnika Ivan Šepc, Perogriza pa Jože Holko. Skoraj polna dvorana gasilskega doma je kapelskim mladincem dokaz, da se ljudje zanimajo za njihovo delo, njih dobra igra pa jih bo kmalu popeljala tudi na okoliške odre. D. V.

Vse zmogljivosti so že pokrite z naročili

OBRATNO KOVINSKO PODJETJE V DOBOVI je lani namesto 117 milijonov dinarjev planirane proizvodnje ustvarilo 122 milijonov in presežilo plan za 3 odst. Tudi letos planirajo 117 milijonov proizvodnje. Naročila imajo sklenjena že za vse letošnje leto, težave so le z načrti, ker so za večino naročil še v izdelavi. Izdelujejo kovinske konstrukcije za proizvodne dvorane raznih

tovarn, največ v kooperaciji s Kovinarsko v Vidmu-Krškem. Ker je večina naročil za večje zneske in so roki izdelave daljši, imajo probleme z obračuni in plačili. Od lanske proizvodnje so imeli na primer konec leta plačane le 65 odst., ostala naročila pa so bila še nedokončana in neobračunana. Od naročnikov, žal, ne morejo zahtevati, da bi jim sproti plačevali posamezne stopnje izdelave.

Mladina iz Sel pri Dobovi se lepo uveljavlja

Dramska sekcija aktiva ZM iz Sel pri Dobovi je v letošnji zimski sezoni pripravila kar dve odrski uprizoritvi: spevoigr »Ponočnjak« in pa »Nezaželeni zeta«. Ker na Selih ni primerne dvorane, je bila krsna uprizoritev v Dobovi, mladi igralci pa nameravajo gostovati tudi po ostalih kra-

jih v okolici (v Brežicah, Brestanici, morda tudi na Bizeljskem).

Sami si pripravljajo športno igrišče v domačem kraju. Že dolgo se brez uspeha vlečejo pogajanja s kmetijsko zadrugo v Brežicah za prostor v nekdanji kurji farmi na Selih, kjer bi si mladina rada uredila kotiček. Preureditev bi veljala 100 tisočakov, okoli 30 tisoč dinarjev pa imajo že zbranih. Ker trenutno ni drugega prostora, se aktiv sestaja v gostilniški sobi. V njem je včlanjenih 35 mladincev in mladink, več-

noma iz delavskih vrst. Sestajajo se redno, aktiv pa prireja tudi družabne večere.

Sejem naj ne bo na cesti!

Področna uprava kmetijske zadruge Brežice ima v Dobovi vsako sredo konjski sejem. Sejem je na precej prometni cesti III. reda pred Megovčovo gostilno in zelo ovira promet. Lastniki pridejo z vozovi, h katerim privedejo konje. Ob sredah je cesta praktično zaprta za ves promet od 10. ure dopoldne do 16. ure popoldne.

Vsekakor bi bilo potrebno najti ustrežnejši prostor za sejme. Morda bi poslej imeli sejme pred poslovnim prostorom zadrugne področne uprave, kjer so že rampe za privezovanje živine. M. A.

V Mrzlavi vasi nov mladinski aktiv

V zakotni vasi nad Krško vasjo, oddaljeni kakih 10 kilometrov od Brežic, je bil novembra 1962 ustanovljen mladinski aktiv. Ob ustanovitvi je štel 18 članov, zdaj pa se je število članstva poveča-

lo že na 38. Mladinci so sodelovali s prostovoljnim delom pri elektrifikaciji vasi, prav tako so aktivno sodelovali z vaškim odborom SZDL ob organiziranju dedka Mrza, za Dan žena pa so uprizorili igrjo in z njo gostovali tudi v Skoplah in Veliki Dolini. Prav tako nameravajo s prostovoljnim delom zgraditi športno igrišče pri osnovni šoli v Mrzlavi vasi. Preko RK Brežice so organizirali tudi predavanja prve pomoči, 8 mladincev pa redno obiskuje šola za življenje v Brežicah. Skratka — postali so zelo aktivni in jim želimo še mnogo uspehov. M. A.

Posvet o mladinskem turizmu

Okrajni komite ZMS in okrajni odbor Počitniške zveze priredita v nedeljo, 24. marca, v Novem mestu posvetovanje o mladinskem turizmu in rekreaciji mladih ljudi. Posvetovanje ima namen proučiti pogoje za razvoj mladinskega turizma v novomeški, črnomaljski in trebanjski občini.

Družbeni plan na zborih volivcev

Za področje mesta Brežice je bil v torek, 12. marca, zbor volivcev in Prosvetnem domu. Kljub slabemu vremenu je prišlo na zbor nad 300 občanov, kar kaže zanimanje za družbeni plan občine, ki je bil na dnevnem redu.

Predsednik ObLO tov. Milan Šepetavc je govoril najprej o gospodarstvu v letu 1962 in poudaril, da je bil plan obrata IMV dosežen kar s 420 milijoni dinarji bruto proizvodnje. Zaradi vseh težav je bil plan v gospodarstvu v minulem letu le zadovoljivo dosežen. Produktivnost je porasla za 16 odst., osebni dohodki za 18 odst., to pa ni prav. Osebni dohodki naj bi se povečali tako kot storilnost.

Ko je predsednik govoril o razvoju gospodarstva v letošnjem letu, je dejal, da bodo smernice razvoja ostale v bistvu iste kot lani. Najmočnejši porast proizvodnje predvidevajo letos v industriji in gradbeništvu. V obratu IMV predvidevajo letos milijardo dinarjev bruto proizvodnje, razen tega pa se bo precej povečala proizvodnja tudi v opekarni. V trgovini je predviden večji promet za 14,35 odst., medtem ko v gostinstvu in turizmu verjetno ne bo vidnejšega porasta zaradi predvidenih rekonstrukcij in investicij.

Govoril je tudi o vlaganju družbenih sredstev. Predvidena je rekonstrukcija tovarne povišstva, gradili bodo hleve za KGP in KZ Brežice, KZ Bizeljsko bo obnovila nad 50 ha vinogradov, začeli bodo graditi restavracijo in bazen v Čateških Toplicah, preuredili gostišče Mokrice, gradili klejarno in začeli z rekonstrukcijami nekaterih manjših obratov in trgovskih lokalov. Letos bodo uredili tudi nekaj pločnikov, otroških igrišč in stadion.

Zatem so občani posegli v razpravo in načeli naslednja vprašanja:

Zakaj gradita živinske hleve KGP in KZ; kdaj bo dokončno zgrajena bizeljska cesta; kako je z mestno pekarno, ki ne ustreza; kako bodo rešili vprašanje klavnice; kako bo s centrom za blagovni promet. Volivce je nadalje zanimalo, kako bodo rešili vprašanje šolskih prostorov, spraševali so glede parkirnega prostora, ki je zdaj tik šol, zanimali so se za lokacijo tovarne kleja in govorili o javni razsvetljavi in drugih komunalnih zadevah. Na vsa vprašanja je predsednik odgovoril in poudaril, da ObLO vsega letos ne bo mogel rešiti, ker ni dovolj sredstev, jasno pa je, da bodo skušali narediti, kar se le da.

Podobni zbori volivcev so bili tudi v Globokem, v Cerkljah, Pišecah, Pečicah, na Čatežu, v Krški vasi, Kapeilah, Sromljah, Veliki dolini, Artičah, na Bizeljskem, v Do-

bovi, Zakotu, Bukovsku in Mrzlavi vasi. Vseh zborov volivcev se je udeležilo prek 2000 občanov. Na terenu so poleg družbenega plana obravnavali tudi vprašanje davkov, sečnje lesa, pavšalne skločnice, vaških poti in turizma.

Volivci so bili dobro seznanjeni z družbenim pla-

BREŽIŠKE VESTI

nom, in če upoštevamo še to, da bomo družbeni plan obravnavali še po proizvajalnih enotah, lahko trdimo, da ga bo do dobra spoznalo okoli 4000 ljudi. Konec meseca pa ga bo ljudski odbor ponovno obravnaval v zvezi s pripombami občanov. M. A.

SPODNJE

Osrednje vprašanje KZ Brestanica

Kamenja je povsod dovolj, na cestah pa ga, kot je videti, kljub temu primanjkuje. Kaj pa če je po sredi cena? Vse kaže, da bo to držalo, zlasti še, če ste si prej malo približe ogledali »poslovanje« upravnik Obrtne zadruge Dolomit v Brestanici. Videti je, da se je močno trudil dražiti ceno gramoza z najemninami za stroje, s kilometrino, z najemnino za kamnolome, s prodajo strojev kolektivno,

»Vsi boste odšli prej kot jaz!«

s svojim fičkom, zaračunal pa si jih je kar po 45 dinarjev. Na ta račun je »potegnile« vsega 2 milijona 613 tisoč dinarjev. Upravni odbor je šele decembra lani razpravljal o kilometrini in mu odobril prevoze razstreliva ter po 300 kilometrov na mesec, vendar višine kilometrino ni določil. V letih od 1957 do 1962 je prodal podjetju osnovnih sredstev za 4 milijone 707 tisoč dinarjev. Za pisarno in skladišče mu plačuje kolektiv 3 tisoč dinarjev mesečne najemnine. Za nazaj je težko ugotovljati takšne grehe, zato si raje ogledimo to, kar je upravnik »pridobil« v letu 1962. — Najemnina za kompresor in drobilec znesla za pol leta 328 tisočakov. Drobilec je prodal lani avgusta kolektivno za 925 tisočakov. Kilometrino je dobil lani izplačane 626 tisoč dinarjev, najemnine za pisarno in skladišče pa 36 tisoč dinarjev. Raznega materiala je prodal podjetju lani za 130 tisoč dinarjev (rezervni deli), za odvoz odpadnega materiala pa je zaračunal 57 tisočakov. V letu 1962 je torej veljal podjetje 2 milijona 50 tisoč dinarjev. Poleg tega je porabil lani 85 tisoč din za reprezentanco (od tega je razdelil za več kot 15 tisoč dinarjev čokolade...).

Delavci pripovedujejo, da je lani kupil od Ivana Leskoška iz Brestanice za 180 tisoč dinarjev smrekovih plohov, vendar nihče ne ve, kje ti plohi so. V arhivu organov delavskega samoupravljanja v kolektivu ni dokumentov, ki bi dali vsaj slutiti, da je kolektiv formalno odobril takšno širokopotezno trgovino upravnik.

Prej opisano delovanje upravnik Obrtne zadruge Dolomit v Brestanici je javnost obsodila že lani, vendar dlje kot do javne obsodbe ni prišlo. Celo več, upravnik Franc Miklavčič je v februarju letos v kamnolomu vinjen izjavil delavcem, da bodo vsi zapustili podjetje prej kot on. Vprašujemo se, kako dolgo še tako? Mar je socialistično podjetje Dolomit res samo za to, da bo z najemninami in nedovoljenimi mahinacijami podpiralo nenasitnost upravnik Miklavčiča?

Integracija ali gospodarsko združevanje kot pravimo po domače pravzaprav v temle članku ni najbolj pravi izraz. Ne gre namreč za to, da bi se kmetijska zadruga v Brestanici združila s kakšno drugo kmetijsko organizacijo na način, kot se sicer združujejo podjetja; problem je malce drugačen. V kmetijski zadrugi v Brestanici že nekaj časa ugotavljajo, da jih razvoj resda silil v investicije, vendar je na področju zadruge premalo zemljišč, ki bi bila primerna za obdelavo, ali takšnih, ki bi zagotavljala krmsko osnovo za živinorejo.

Naj povemo, da namerava jo graditi hlev za pisanje goved, površine zemljišč, ki so na razpolago, pa komajda zagotavljajo krmsko osnovo za to investicijo, vendar pod pogojem, da bi živinorejo v dosedanjih provizorijskih opustili... Omenili smo že, da razvoj zadruge silil v to investicijo. Zemljišča so (čeprav jih ni na pretek), živinoreja v za-

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

silno preurejenih hlevih, kjer je zbranih po manjše številu goved pa je draga, ker so stroški večji.

Na področju zadruge deluje kmetijski obrat KPD Brestanica, ki je pravzaprav obrat posestva KPD Dob v Slovenski vasi. Na tem kmetijskem obratu so hlevi že zgrajeni, primanjkuje pa površin za krmsko osnovo. Matični obrat namerava kmetijstvo tu opustiti, ker je Brestanica preveč oddaljena in zato, ker kmetijsko proizvodnjo koncentrirajo v Slovenski vasi na področju trebanj-

ske občine. Že zgrajeni hlev, gospodarska poslopja, skladišni prostori in mehanizacija, skralička vse, s čimer ta obrat razpolaga, bi s tem, kar ima zadruga, pomenil lepo osnovo za razvoj kmetijstva v okolici Brestanice. Če bi zadruga prevzela obrat KPD Brestanica, bi odpadel precejšen del investicij, ki bi bile sicer zanjo nujne. Pri tem ne smemo pozabiti na nekaj, kar je zelo pomembno. Kmetijski obrat KPD Brestanica ni žarišče za razvoj družbeno proizvodnje, ker je to obrat zaprtega tipa. Če bi ga prevzela zadruga, pa bi

Letos brez večjih naložb v komunalne naprave

Komunalna uprava v Vidmu-Krškem vzdržuje vse komunalne naprave in objekte v Vidmu-Krškem, pa tudi v občini. Kot vse kaže, letos ne bo večjih investicij, ker je na razpolago premalo sredstev. Zato bo komunalna uprava svojo dejavnost omejila zgolj na redna vzdrževalna dela. V ta namen bo letos porabilnih okoli 26 milijonov dinarjev. Ta sredstva bodo porabili za vzdrževanje vodovodov, kanalizacije, kopalnišča, parkov in nasadov, občinskih cest (teh je 117 km), javne razsvetljave, tržnic in javnih tehtnic. Največ sredstev (približno 12 milijonov) bo porabljenih za vzdrževanje cest, 11 milijonov 700 tisoč za vzdrževanje vodovodov, preostanek pa za vse ostalo.

z zaokroževanjem lahko obstoječe površine še povečala. Vprašanje bo tako, kot smo ga zastavili, brez dvoma prej ali slej dozorelo. Kmetijska zadruga v Brestanici že zdaj svojo družbeno proizvodnjo razvija na področju, ki teži h kmetijskim objektom KPD. Vodstvo slednjega kaže za takšno rešitev razumevanje. Z odkupom vseh kmetijskih naprav pri KPD in tamkajš-

njih zemljišč bi si zadruga zagotovila razvoj, hkrati pa bi bilo rešeno tudi stanovanjsko vprašanje, ker so stanovanja tam že zgrajena. Takšna rešitev je za kmetijsko zadrugo v Brestanici življenjskega pomena. Brez tega ne bo mogla povečevati kmetijske proizvodnje na svojem področju, to pa hkrati pomeni, da bo ostala brez gospodarske osnove.

Jožica Zlogar pri vsakdanjem »sladkem opravilu« — zavijanju čokolade... Koliko naših malčkov bi ji pri tem delu rado pomagalo!

Kaj bo, če se primeri nesreča?

Tako se večkrat vprašuje JOŽICA ZLOGAR, delavka iz tovarne čokolade »Imperial« v Vidmu-Krškem. Med razgovorom ni prenehala z delom. Njeni prsti so urno zavijali tablice čokolade v staniol. 1200 jih mora v osmih urah zaviti, ploščiti sliki, etiketirati, zložiti v škatle, škatle zalepiti in tudi škatle etiketirati.

»Stanujem na Vidmu. Če grem peš, moram od doma ob petih. Zdej, pozim, je že tako. Če se peljem s kolesom, je dovolj, če grem ob pol šestih. Poti na delo se bojim. Cesta je ozka, zdej še bolj. Veš nesreč je že bilo na njej. Kadar se srečuješ z vozilom, si vedno v smrtni nevarnosti, nemalokrat mi ne preostane drugo, kot skočiti v globok sneg. Čas bi že bil, da bi šel ta kos ceste od Vidma do Brestanice preurediti, tako da ne bi bil nevaren. Čez leto jo posipajo s tako grobim gramozom, da ni veliko boljše kot pozimi.

Pred Jožico Zlogar se je medtem nabral visok kup čokoladnih tablic, zavitih v staniol. Vstala je, odšla po novo pošiljko čokolade, papirja in etiket, njeni prsti pa so nato spet začeli hletati z zavijanjem, tako kot vedno: ledeni dni dopoldne, teden dni popoldne, tako kot potekajo delovne izmene.

M. J.

Krški vodovod pred rešitvijo

Zaradi nagle stanovanjske izgradnje postaja preskrba Vidma-Krškega z vodo vedno bolj problem. Stanje se je močno poslabšalo zlasti lani, prebivalci pa so o preskrbi z vodo od takrat razpravljali na domala vseh zborih volivcev in vztrajali pri zahtevi, da je treba ta boleči problem čimprej rešiti. Kot vse kaže, bo preskrba Vidma-Krškega z zdravim pitno vodo rešena še letos.

Oskrba s pitno vodo je problem, ki se ne da odpraviti kar preko noči. V takšne namene je treba žrtvovati precej sredstev preden je problem rešen, pa seveda mine tudi nekaj časa. V okviru priprav za preskrbo s pitno vodo so že lani zgradili na Drnovem vodnjak za poizkusno črpanje. Vodnjak je bil zgrajen do zime, vendar se črpanje zaradi hudega mraza od marca še ni pričelo. V teh dneh bodo pričeli tam

črpati vodo. Opazovali bodo moč vodne žile, pritisk, preizkušali kakovost vode in še marsikaj drugega. Ko bodo potrebni podatki zbrani, bodo iz vodnjaka speljali cevovod v dosedanje omrežje. Ker še ni zbiralnika, bo pritisk ustvarjala črpalka.

Prihodnje leto bodo zgradili na Trški gori zbiralnik, ki bo imel tolikšno prostornino, da bo vprašanje preskrbe Vidma-Krškega z vodo rešeno za daljše razdobje. Priprave in raziskave potekajo že več let. Občinski ljudski odbor je že 1960 za začetna dela prispeval 20 milijonov dinarjev, lani in letos je

porabljeno in namenjeno za gradnjo vodnjaka na Drnovem, za dela pri poizkusnem črpanju in za gradnjo strpnice in črpalke ter za izdelavo potrebnih načrtov 46 milijonov. Načrte pripravlja Projekt za nizke gradnje v Ljubljani. V prihodnjem letu bo treba za gradnjo zbiralnika na Trški gori in za ureditev priključka na vodovodno omrežje v Vidmu-Krškem prispevati še nadaljnjih 28 milijonov dinarjev. Če vse seštejemo, bo torej treba za to, da bo imelo mesto dovolj zdrave pitne vode, odrinuti okoli 100 milijonov dinarjev.

»TRANSPORT« gradi nove garaže

Podjetje »Transport« v Vidmu-Krškem je že lani pričelo pri Leskovcu graditi garaže. Investicija znaša 14 milijonov dinarjev, od tega je Transport najel za 5 mili-

jonov dinarjev posojil. Če ne bi huda zima skrajšala gradbene sezone, bi bile garaže dograjene že decembra. Pogodbo so podaljšali do konca marca, kot vse kaže, pa gradnja ne bo zaključena pred junijem.

Transport je predlani v preurejenih prostorih vinske kleti v Vidmu-Krškem uredil mehanično delavnico, del tamkajšnjih prostorov pa uporabljajo za garaže. Ko bo gradnja v Leskovcu končana, bodo vse prostore v Vidmu-Krškem namenili mehnični delavnici. Tako bodo lahko nudili usluge za popravila avtomobilov vsem voznikom v mestu in občini. Rešen bo velik problem, ker je po tovrstnih uslugah veliko povpraševanje.

Podjetje je lani ustvarilo 80 milijonov dinarjev realizacije, letošnji plan pa obsega 100 milijonov.

Prostori so premajhni

Mizarstvo v Brestanici je ustvarilo lani 41 milijonov 800 tisoč dinarjev realizacije ali za nekaj odstotkov več, kot je bilo planirano. Plan je bil izdelan za 32 zaposlenih, kolektiv pa je preko leta štel povprečno 26 ljudi. Letos bodo naredili za 45 milijonov dinarjev realizacije. Ker so obratni prostori premajhni, ne morejo proizvodnega postopka prilagoditi izdelovanju večjih serij pohištva. Letos bodo opremo izpopolnili z brizgalno kabino za brizganje barv in lakov. Zanj bodo odšteli približno pol milijona dinarjev, delo pa bo nato potekalo mnogo lažje. Prostor zanj imajo že pripravljen. Izdelujejo pohištveno opremo za dnevne sobe, za kuhinje ter opremo za trgovske in druge poslovne lokale.

»KOVINARSKA« Videm-Krško: letos 3.000 ton izdelkov in milijardo 200 milijonov dinarjev vredna proizvodnja

Kovinarska v Vidmu-Krškem je lani izdelala 3 tisoč ton konstrukcij v vrednosti 1 milijarde dinarjev. Letos bodo povečali plan na 4 tisoč ton in naredili za okoli 1 milijardo 200 milijonov dinarjev vrednosti. Zaradi hudega mraza (zaradi pomanjkanja prostorov opravljajo precejšen del proizvodnje na prostem) je dinamika v januarju in v februarju nekoliko upadla in je dosegla le 80 odst. planirane. Naročila so za po-

SENOVO: bencinska črpalka in preurejene prodajalne

Trgovsko podjetje Preskrba na Senovem bo še letos zgradilo v Brestanici novo bencinsko črpalko. Del sredstev od 12 milijonov, kolikor potrebujejo, bo prispevala tudi občina. Za preureditev poslovalnice II (pri Preskarju) že imajo gradbeno dovoljenje. Po predračumu bodo potrebovali 7 milijonov dinarjev. Vsa sredstva, namenjena tej preureditvi, je ustvaril kolektiv. Razen tega bodo na Koprivnici v že odkupljeni stavbi uredili sodobno prodajalno mešanega blaga. Po-

trebna skladišča so dogradili letos, na podstrešju stavbe pa so uredili dve sobi za stanovanje. Trgovsko podjetje iz Smarja bo po dogovoru svojo poslovalnico v Koprivnici uklinilo.

Lani je senovska Preskrba ustvarila 1 milijardo 139 milijonov dinarjev prometa, letos pa bo promet dosegel 880 milijonov, ker so oddali prodajo tobaka na debelo. Kolektiv šteje 48 članov. Zadnje čase se resno ukvarjajo z mislijo, kako izboljšati usluge, ki jih nudijo potrošnikom.

POSAVJE

Dobre zamisli za Krmelj in okolico

Kmetijska zadruga Tržišče-Sentjanž s sedežem v Krmelju se letos lotiva obsežnejših investicij, ki so usmerjene v kmetijsko proizvodnjo, hkrati s tem pa načenjajo tudi problem predelave svojih proizvodov. Področje je oddaljeno od sveta. Razteza se v še nedotaknjeni dolini Bistrice, ki ima lepe pogoje za razvoj turizma.

Zadruga namerava letos povečati površine v družbeni obdelavi za 151 hektarov, zato so že zaprosili za 18 milijonov dinarjev posojila. Ta sredstva bodo porabili za odkup zemljišč in za zaokroževanje. Na nastajajočih proizvodnih obratih v Sentjanžu in na Trati bodo gradili 2 hleva s po 120 stojišči za pitanje goved. Za gradnjo obeh bodo potrebovali 39 milijonov 275 tisoč dinarjev. Dokumentacijo za natečaj imajo že pripravljeno. Upajo, da jim bo uspelo dobiti pri Vodni skupnosti Dolenjske 16 milijonov dinarjev sredstev za začetek melioracijskih del na 36 hektarjih površin.

Pravkar se ukvarjajo z rekonstrukcijo Mesnine v Krmelju, ki bi kot obrat zadruga predelovala meso v razne vrste mesnin. Za rekonstrukcijo potrebujejo 15 milijonov dinarjev, obrat pa bi nato ustvarjal po 200 milijonov dinarjev realizacije na leto. Povpraševanje po kvalitetnih mesninah je veliko, z njimi bi zalagali Savsko dolino, v kateri se že odpira turizem, nekaj izdelkov pa bi brez težav prodali tudi na ostala področja. Avto hladilnik za prevoze so že kupili, hkrati z njim pa so

nabavili tudi Kombi-Servis IMV za dostavo na krajših relacijah.

Omenili smo že, da je področje kmetijske zadruge Tržišče-Sentjanž s sedežem v

SEVNIŠKI VESTNIK

Krmelju oddaljeno od ostalega sveta. Zaradi velikih potreb po prevozih so ljudski

Kaj dela Komunalno podjetje v Sevnici

Dejavnost gradbenega podjetja »Maroka« v Sevnici, ki je bilo likvidirano, je prevzelo letos ustanovljeno komunalno obrtno podjetje. Bolj kot z gradbeništvom se bo novo podjetje ukvarjalo z gradbeno obrtjo. Izdelujejo cementnarske izdelke raznih vrst, imajo več peskovkopov, izdelujejo narezane deske in sekalne klade za usnjarsko industrijo in čevljarstvo (ta dva izdelka pošiljajo vsem tovrstnim tovarnam in obratom v vseh republikah, razen v Sloveniji), imajo tapetniško delavnico, razen tega pa se ukvarjajo tudi z avtoprevozništvom. Dejavnost nameravajo razširiti v soboslikarstvo in plekskarstvo, teracerstvo in parketarstvo. Podjetje računa prevzeti obrtno-proizvodne dejavnosti, kot so klesarstvo in vodovodne instalacije ter komunalne naprave, s kate-

odbor v Sevnici zaprosili za dovoljenje za ustanovitev samostojnega transportnega obrata v zadrugi, ki bi se ukvarjal s prevozi za potrebe zadruge, hkrati pa bi opravljali tudi prevozne usluge. 5 transportnih vozil že imajo, nekaj pa bi jih še dokupili.

V vinogradniških območjih okoli Tržišča in Sentjanža uspeva dober oviček, za katerega vinski grošisti ne kažejo dovolj zanimanja. Zadruga se namerava posvetiti tu-

di prodaji vina. Približno 30 vagonov dobrega cvička bi lahko odkupili vsako leto. Zmogljivosti zadruške vinske kleti v Malkovcu bi zadoščale, zato bodo zaprosili tudi za dovoljenje za prodajo vina na debelo.

V Tržišču gradi zadruga 4-stanovanjski blok, v katerem bodo tudi 4 samske sobe. Polovično sredstev bo prispevala zadruga, drugo polovico pa stanovanjski sklad ObLO Sevnica. Polovično stanovanj je namenjena kmetijskim delavcem, druga polovica pa prosvetnim. V stavbi bodo v kletnih prostorih uredili tudi prosvetno dvorano, ki je v Tržišču močno potrebna, saj je za razne kulturne prireditve na razpolago zgolj šolska učilnica.

nimi se v Sevnici ukvarja stanovanjska skupnost. Letos bodo ustvarili za okoli 70 milijonov dinarjev realizacije.

KOMUNALNI PROBLEMI NA RESETU

V nedeljo, 10. marca, je bil v Loki pri Zidanem, mostu zbor volivcev. Na dnevnem redu je bil občinski statut in sprejetje družbenega plana za leto 1963.

Po poročilih so začeli volivci živahno razpravljati. Izrazili so željo, naj bi v Loki odprli tudi 5. razred osnovne šole in naj bi šolske učilnice opremili z novimi klopmi, ker so stare že povsem izrabljene. Obravnavali so tudi cestno razsvetlavo in vodovod, ki je boleča točka Ločanov. Pokazala se je potreba po ustanovitvi krajevne skupnosti, ki bi skrbelo za vse komunalne naprave.

Istega dne je bil zbor volivcev tudi na Bregu, vendar je bil prekinjen, zaradi žalitev, ki jih je neki volivec izrekel o predsedniku ObLO.

JUTRANJKA se lepo razvija

Kolektiv Jutranjke v Sevnici je lani presejal svoje planske obveznosti za okrog 10 odst. in ustvaril 120 milijonov dinarjev realizacije. Letos bodo proizvodnjo povečali na 168 milijonov. Ker so proizvodnjo specializirali v izdelavo kopalnih oblek iz tkanin, dinamika v januarju in v februarju ne dosega lanskega povprečja, vendar računajo, da bodo vse izgubljeno nadomestili že v aprilu, ko se bo proizvodnja močno povečala. V podjetju dela 59 stalnih delavk. Strojno opremo nameravajo počasi izpopolnjevati. Občasno zaposlujejo tudi 140 zunanjih sodelavk, ki prevzamejo od obrata blago in izdelajo naročene proizvode doma.

Zadruga klet KZ Tržišče-Sentjanž na Malkovcu bo zbiral cviček iz okoliških vinogradov, če dobi zadruga dovoljenje za prodajo vina na debelo.

Novice iz Tržišča

● Zbori volivcev, na katerih razpravljajo o letnem programu občine, o osnutku občinskega statuta in o krajevni problematiki, so se začeli 10. marca in bodo končani 7. aprila. Medtem ko glede letnega programa občine in glede osnutka občinskega statuta ni posebnih pripomb, prebivalci iz okolice Tržišča veliko razpravljajo o davkih. Podružbljanja zemljišč prebivalce zelo zanima, zlasti pa povprašujejo, kako bo s starejšimi ljudmi. Odborniki so občanom pojasnili vse, kar jih je s tega področja zanimalo, in jim dali zadovoljive odgovore. Precej so razpravljali na vseh zborih tudi o vaških poteh, o ureditvi napajališč za živino in o zajetjih vode. V Tržišču pa tudi drugod so ponovno izrazili željo po primerni prosvetni dvorani, ker jo močno pogrešajo.

● Prosvetno društvo v Tržišču je 3. marca uprizorilo igro »Moji ljubi otroci«. Tržičani in okoliški prebivalci, ki si podobnih prireditev nadvse želijo, so šolsko učilnico napolnili do zadnjega

kotička. Uprizoritev in obisk sta bila dokaz več, kako potrebna je prosvetna dvorana.

● Organizacije socialistične zveze so že obdelale osnutek občinskega statuta, vendar bistvenih pripomb ni bilo.

● Krajevni odbor v Tržišču je delaven in se redno sestaja. Odborniki ugotavljajo, da bi se dalo narediti marsikaj, če bi bilo na razpolago več sredstev. Lani so dobili od ObLO samo nekaj več kot 60 tisoč dinarjev sredstev.

Na seji krajevnega odbora SZDL v Tržišču minuli teden so obravnavali problematiko kraja, predvsem pa so govorili o neurejenih poteh po okoliških vaseh. Ugotovili so, da je zelo malo občanov vključenih v SZDL, saj je od 467 volivcev samo 157 članov te organizacije. Članarino za preteklo leto pa tudi pri teh niso pobrali.

Sprejeli so naslednje sklepe: da takoj poberejo zapadlo in letosno članarino, predvsem pa da bodo uredili klubske prostore v bližini gostilni. Tja naj bi prenesli tudi televizor, ki je bil doslej v šoli. Za to so bili zadovoljni nekateri tovariši, ki bodo še v tem mesecu poskrbeli za izvršitev sklepa.

V Tržišču je bilo vzgojno predavanje za starše, katerih otroci obiskujejo osemletko. Predavatelj je poudaril, naj skušajo starši svoje otroke razumeti in jih z lepo besedo spremljati skozi življenje in to, da telesna kazena v novi družbeni ureditvi ni več primerna. Navzoči starši so se zanimali, zakaj so otroci po končanem pouku v šoli zaprti. Učitelji so jim pojasnili, da to ni nikak zapor, temveč dopolnilni pouk za tiste otroke, ki slabo obvladajo učno snov. Predavatelju tovariš Petančiču so bili starši zelo hvaležni.

V četrtek, 21. marca, bo v Tržišču občini zbor društva prijateljev mladine. Vabimo vse starše, naj se ga udeležijo, ker bomo razpravljali o problemih mladine. M.

ZABELEŽENO

»Tovariš odbornik pa manjka...«

Začelo se je nekaj minut po napovedani uri. Ljudje so sedli na stole, počasi pa je utihnilo še mrmranje in pokašljevanje. Zaslišal se je glas političnega delavca: »Tovariši in tovarišice, na dnevnem redu današnjega zbora je samo ena točka: razprava o osnutku občinskega statuta...« V kratkih besedah je obrazložil, zakaj ta statut in kakšna je njegova vsebina. Na koncu je rekel: »Otvaram razpravo in želim, da čim več sprašujete, zlasti pa postavljate vprašanja v zvezi s statutom. Ste razumeli?«

Ljudje so hitro »uganili«, da je zdaj čas, ko lahko potožijo o svojih davkih in drugih težavah. Najbolj korajžni so že prišli na dan z besedo. »Tovariši, vas pravice po statutu ne zanimajo, pa tudi dolžnosti ne?« Je poskušal politični delavec usmeriti razpravo. »No da, že, a kaj bi... Aha, kako bomo volili, o tem bi morali kaj slišati?« so se tiho domenili, eden pa je rekel za vse: »Pojasnite nam, kako bo z volitvami?«

»V občinsko skupščino boste volili svojega odbornika. Ta bo zastopal vaše interese. Pred sejo skupščine se bo moral pogovarjati z vami, o čem bo razpravljali ali kaj bo zahteval na skupščini. Razen tega...«

»Kaj pa, ko bi nam tovariš odbornik sam kaj več povedal o tem!« so v trenutku zaželeli.

Čakali so in čakali, pa ga niso pričakali. »Tovariša odbornika pa ni... Kaj, da ga res ni?... Razpravljamo o njegovi vlogi, njega pa ni?... Zakaj ga ni? Se je komu opravičil?« Tako in podobno je završalo med občani. Tedaj je neki moški vstal in rekel:

»Ce sem prav razumel, piše v osnutku statuta, o katerem moramo danes razpravljati, da je odbornikova dolžnost prisostvovati zborom, kot je današnji. Čemu smo ga volili?«

Seveda, čemu imamo odbornike? Vprašanje toliko bolj preseneča, ker moramo še tik pred volitvami ugotavljati, da se ta in oni odbornik iz »objektivnih« in »subjektivnih« razlogov ni mogel udeležiti razprave in se naposled tudi vprašati, čemu nam taki odborniki? Zavedati se je treba, da odbornik odgovarja pred ljudmi, ki so ga izvolili. Marsikdo bo rekel, da izostanek z zbora volivcev še ni tak prekršek, naj mu za tokrat oprostimo itd., da pa drugič... Če spregledamo prvič, je takih »drugič« lahko cela vrsta, nedelavni in morda celo nezainteresirani odborniki pa največkrat nikomur ne odgovarjajo. Nedvomno je prav, da zakonjajo občinski statuti ne samo pravice odbornikov ampak tudi dolžnosti. O tem so prejšnji teden govorili in enem izmed zborov volivcev v trebanjski občini, pa morda še kje drugje, kjer imajo nedelavne zastopnike v najvišjem občinskem organu. Zgornji prikaz nekega takega zbora pa je samo jasen dokaz, da so občani vedno bolj zainteresirani za vsa dogajanja v občini, na področju katere živijo.

„Gospoda, kaj bi rada...?“

Na Mirni nedvomno najbolj »slovio« poslovalnica št. 9 trgoveškega podjetja iz Trebnjega. Potrošniki in ostali, ki se mudijo v njej, menijo, da je lokal tak, kot je bil ob otvoritvi. Nedvomno imajo prav, kajti če vstopiš, boš prej razočaran kot ustrezno postrežen.

»No, kaj bi rada, gospoda?« je vprašala ena od prodajalk v poslovalnici, ko sva s predsednikom obč. odbora SZDL Trebnje prišla v lokal. Obe prodajalki brez halj (dve beli halji sta viseli na žeblju) nista prenehali prekladati in čistiti steklenine in porcelana, za katerega je v lokalu odredeno posebno mesto na policah.

»Česa pa največ prodate?« je vprašal eden od naju, ko sva si ogledala z najrazličnejšim blagom natrpan prostor.

»Tehle pozdravčkov za dekleta,« je ena pokazala na razglednice na pultu.

»In ostalega blaga?«

»Pozimi za 5, poleti pa za 3 milijone dinarjev?« je rekla bolj resna prodajalka.

Nad vratmi je bilo na posebni polici zloženih nekaj parov zaprašenih čevljev. Vprašala sva:

»Čevljev ne prodajate?«

»Le kdo bi jih kupil? Sama ne vem, od kdaj so tam gori.«

In še vprašanje in še odgovor, šaljivo zakrljivo. Odšla sva, ne da bi bila zadovoljna s podatki, ki sva jih

Ko sva se potem pogovarjala o tem doživetju z nekim Mirenčanom, je ta skomignil z rameni, češ: »Predolgo nam obljublja moderno trgovino, ne dajo pa nič. Zato tako postopanje v lokalno razumem. Vsi potrošniki smo navajeni na to; nimamo drugega in se moramo zadovoljiti s tem, kar imamo.«

Mirna resnično potrebuje novo moderno trgovino. Ne zavoljo tega, ker te v poslo-

valnici št. 9 spravijo v slabo voljo, pač pa zato, ker je kraj vsak dan večji, z novimi zahtevami in potrebuje boljše izbiri blaga. Želijo, da bi se stvar končno le uredila, ne pa, da vsak resen razgovor (ali vsaj poskus takega) še svez pade v vodo.

I. Z.

Akcija je obrodila sadove

Nabiralna akcija med Mirenčani in prebivalci okoliških vasi je lepo uspela. Kljub temu da še ni zaključena, so za gradnjo novega zdravstvenega doma na Mirni že nabrali 66 kub. metrov lesa in 150.000 dinarjev gotovine.

Cesta na Debenec

Pretekli teden so začeli delavci kmetijske zadruge v Trebnjem graditi cesto na Debenec. Tako bo zgodovinski kraj postal privlačnejši tudi za turiste.

V Trebnjem zdaj dva zdravnika

Od 1. marca dalje ima zdravstveni dom v Trebnjem dva zdravnika. V Trebnjem je namreč začela delati dr. Marija Vilfan, zdravnica za splošne bolezni.

Slabe in zaprte ceste

Zaradi nenadne odjuge so skoraj vse ceste v trebanjski občini razmeščane in težko prevozne. Zlasti slaba je cesta od Slovenske vasi do Sentruperta, ki so jo sredi preteklega tedna za nekaj časa celo zaprli.

TREBANJSKE NOVICE

dobila. Take »prijaznosti« niso navajena ne kot slučajna obiskovalca, še manj kot potrošnika.

MOKRONOG: v klubu bi bilo lahko živahneje!

Komisija pri krajevnem odboru SZDL Mokronog, ki je imela nalogo, da pripravi in opremi klubski prostor, je svojo nalogo opravila. Soba za klubsko delo je bila pripravljena in odprta že v drugi polovici novembra 1962. Prostor je okusno opremljen, na razpolago sta televizor in radio ter razno dnevno časopisje in revije. Da se je vse to pripravilo, so pripomogle vse krajevne organizacije in društva, pa tudi občinski odbor SZDL. Sedaj je klub odprt vsak dan od 17. do 21. ure. Obiskovalci so šolski otroci, mladina in odrasli. Slednjih je pravzaprav najmanj. Toda dejstvo, da se dnevno shaja v tem prostoru 20 ali še več ljudi, je vsekakor dokaz, da je bila organizacija kluba potrebna.

Če pa pogledamo vsebino življenja v klubu, imamo občutek, da namen kluba z vsem tem še ni dosežen. Poglejmo: šah, karte, televizija, radio, časopisi! Vsekakor je to precej, toda ali ne bi bilo klubskemu življenju v prid in v korist vsem obiskovalcem, če bi organizirali poleg navedenega še programe, ki bi popestrili in poglobili vsebino, na drugi strani pa aktivirali n. pr. prosvetno društvo, ki bi prevzelo določene naloge glede programa? S krajšimi glasbenimi, recitacijskimi, dramskimi nastopi, s kratko besedo o naši umetnosti, gospodarstvu, politiki ipd. bi nedvomno poživili tudi dejavnost naših krajevnih organizacij in društva. Komisija, ki še nadalje skrbi za življenje in delo kluba, je naprosila obiskovalce, naj pripevajo k razvoju kluba s svojimi predlogi in nasveti vendar ni odziva. Morda bi se pa le sprožila debata o tej zadevi na sestanku SZDL?

Letni načrt naj izhaja predvsem iz produktivnosti

Plenum občinskega odbora Socialistične zveze je 16. marca razpravljalo o osnutku družbenega plana in občinskega proračuna za leto 1963

Na plenumu je uvodoma pojasnil osnovne postavke osnutka družbenega načrta in proračuna podpredsednik obč. LO Andrej Grča, kar so medtem obravnavali tudi zbori občanov. Iz osnutka sledi, da se bo letos dohodek v občini povečal za okoli 19 odstotkov, po posameznih panogah gospodarstva pa takole: v industriji za 35 odstotkov, v kmetijstvu za 38, v gradbeništvu za 10, v prometu za 6, v trgovini za 13, gostinstvu za 15 ter v obrti za 12 odstotkov. Povečanje dohodka v industriji je pogojeno s polnim obratovanjem obrata Iskre v Bršlinu, ki bo letos dala za milijardo dinarjev proizvodov, nadalje bo povečala proizvodnjo za 34 odstotkov Industrija motornih vozil, tovarna zdravil Far-

prometnega davka in posebnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka, pa bo verjetno potrebna večja razlika v občinskih dokladah na dohodek iz kmetijstva. Čisti katastrski donos, ki služi za osnovo za vse davštine iz kmetijstva, je izračunan na cenah kmetijskih proizvodov v letu 1956. Do danes pa so se cene kmetijskih pridelkov znatno zvišale, kar pri odmeri dohodnine do sedaj ni bilo upoštevano.

V razpravi o poročilu podpredsednika občine je sodelovalo več članov plenuma. Tovariš Avgust Avbar je menil, da je treba še nadalje izpopolnjevati davčni sistem. Pokazatelj za rast proizvodnje po njegovem niso dovolj realni, ker imajo v njih dokajšnjo vlogo cene, te pa so gibljive. Menil je, da se gospodarske organizacije pri predvidevanju večje proizvodnje preveč oslanjajo samo na nove investicije in premalo na večje izkoriščanje obstoječih naprav. Podatek, da je bil lani dosežen za 70 odstotkov večji hektarski donos pšenice, je zmoten, ker je bil tak donos dosežen samo na majhnih površinah in na celoten pridelek nima vpliva.

Stane Somrak je opozoril, da kmetje v hribovitih krajih ponujajo zemljo, v nižini pa nimajo takega primera. Vprašanje preskrbe z umetnimi gnojili je dokaj težavno. Zasebniki se premalo zanimajo za

pogodbeno sodelovanje, čeprav jim zadruga nudi ugodne pogoje.

Ludvik Golob je poudaril, da bi bilo potrebno najti objektivnejša merila za prikazovanje rasti proizvodnje oziroma za sestavo letnih načrtov. Nerazumljivo mu je, da so močno za ostalim gospodarstvom v letnem načrtu trgovina, gostinstvo in obrt. Investicije naj bi bile prikazane v letnem načrtu res samo v tisti višini, ki bo v tem letu tudi dosežena. V kmetijstvu bi morali stremeti za čvrstejšimi oblikami pogodbenega sodelovanja sko-

zi več let. Čimprej je potrebno proučiti vprašanje ločitve gozdarstva od kmetijstva. Nerazumljivo mu je tudi, zakaj v proračunu občine niso predvidene krajevne skupnosti. Tam, kjer za ustanovitev letnih nobenih ovir, jih kaže čimprej ustanoviti ter jim dati mesto v proračunu in komunalnem sistemu. Zlasti naj bi krajevne skupnosti razpolagale v celoti s komunalnim prispevkom. V tem smislu so razpravljali tudi ostali člani plenuma in na osnovi razprave sprejeli zaključke za delo plenuma v bodoče.

Pretirana najemnina ni na mestu

Krajevna organizacija Socialistične zveze v Sentjerneju se že dlje časa ukvarja z urejanjem klubskih prostorov, v katerih bi bila knjižnica in hkrati shajališče vseh družbenih organizacij. S 500 tisoč dinarji so preuredili dva prostora: v enem bo klub, drugi pa je namenjen knjižnici. Nekaj več kot 120 tisoč dinarjev za novo opremo klubskega prostora je prispeval občinski odbor Socialistične zveze, preostanek pa so zbrali sami. V akciji sta največ prispevala obrat Iskre in mizarsko podjetje »Podgorjek«. Za knjižnico sami pripravljajo novo opre-

mo, ki bo veljala okoli 150 tisočakov. V načrtu imajo tudi nakup televizorja.

Klubski prostor je že urejen, vendar uradne otvoritve še ni bilo, ker zanjo ni časa... V klubu se namreč zdaj kar naprej vrste seje tečajni in predavanjski, tako da ni mogoče najti časa za slovesno otvoritev. To pa je hkrati najboljši dokaz, kako nujno potreben je bil urejen klubski prostor. Upajo, da bo vse, kar je potrebno za knjižnico, gotovo do 1. aprila, nato pa bodo slovesno odprli knjižnico in klubski prostor hkrati.

Brez dvoma lahko krajevni organizaciji Socialistične zveze, vsem, ki so kakorkoli pomagali, zlasti pa prizadevnima kolektivoma obrata Iskre in mizarskega podjetja Podgorjek, čestitamo za doseženi uspeh. Pri vsem tem pa ne gre prezreti nečesa, kar je vse prej kot razveseljivo. Organizatorjem razpisa je zdaj siljivo lasje ob vprašanju, kako in iz česa plačevati najemnino. Oboje je v stavi, ki jo upravlja novomeški Zavod za upravljanje družbene imovine, le-ta pa je za preureditev prostorov prispeval 80 tisočakov. Do tu je vse lepo in prav, toda zavod vztraja pri tem, da mu morajo plačevati 120 dinarjev mesečne najemnine od kvadratnega metra površine! Ze nekajkrat smo našli vprašanje »najemniške« politike Zavoda za upravljanje družbene imovine, tokrat pa poudarjamo: zahteva po najemni od družbenih prostorov v Sentjerneju je nemogoča! Mar bomo res dopustili, da se bodo trudi prebivalcev, pristevki kolektivov in složnost, s katero so pričeli lepo akcijo, podrijo nekaj deset tisočakov letne najemnine? Strinjamo se z ekonomiziranjem odnosov povsod tam, kjer je to na mestu, v tem primeru pa je zahteva po najemni nepolitilčna!

Pred kratkim se je začel v Šmarjeti šivalni tečaj, ki ga je organiziralo zastopstvo »Singer« iz Ljubljane. Tečaj bo dvomesečen in ima namen gospodinjje in dekleta usposobiti za šivanje, ki ga potrebujejo v vsakdanjem življenju. Krojni tečaj se bo nadaljeval še dva meseca za izpopolnitve znanja, seveda če bodo udeležence tečaja to želele.

VSAK ČETRTEK: DOLENJSKI LIST!

SUHOKRAJSKE DROBTINE

V letošnjem družbenem planu občine Novo mesto je predvidena dograditev ceste Ajdovec-Brezova reber. Priprave za začetek del so v teku. Dograditev ceste bo zelo pomembna za vse tamkajšnje prebivalce, pa tudi za avtobusni promet iz Novega mesta prek Prečne, Brezove reber na Ajdovec. Posebno važna pa bo cesta za šolsko mladino, ki se bo prešolala na osemletko v Žužemberku, razen tega bo zblížala javno službo z doslej slabo obiskanim terenom in še povečala turizem na Frati.

O PROSVETNI DVORANI NA DVORU

Na letnem občnem zboru KUD »Stane Rozman« na Dvoru so obravnavali tudi vprašanje vzdrževanja in uradive prosvetne dvorane. Načrtovali so potrebo po nekaterih preureditvenih delih in nabavi opreme. Dvorska dvorana je edini prostor za sestanke, občne zbornice in kulturno življenje. Doslej so lahko organizacije brezplačno uporabljale dvorano, zdaj pa so sklenili ustanoviti zbor uporabnikov dvorane, ki bo skrbel za vzdrževanje in opremo. Pričakujejo, da jim bo tudi ObLO priskočil na pomoč vsaj pri nabavi slo-

Do 1965: nad 1000ha lastnih površin

Te dni potekajo na območju kmetijske zadruge v Dolenjskih Toplicah zbori zadrudnikov. 17. marca je bil tak zbor v Dolenjskih Toplicah, 19. marca v Jurki vasi, v nedeljo, 24. marca, pa bo na Gor. Sušicah.

V Dolenjskih Toplicah je o delu, uspehih in načrtih kmetijske zadruge poročal njen upravni tov. J. Pelko. Med drugim je poudaril, da ima KZ zdaj že 751 članov, medtem ko jih je v zadrudnem svetu 45, in sicer: 27 iz vrst kmetov proizvajalcev, 11 pa iz vrst delavcev in uslužbencev pri zadrugi. Upravni odbor šteje 11 ljudi. Zadrudni svet je imel do zdaj 4 redne seje, upravni odbor pa 14. Vse zadeve so reševali hitro in s čutom odgovornosti, ki se je z združitvijo treh zadrug v eno še povečala.

Proti koncu preteklega leta je šlo zadrugo premoženje med drugim 536 hektarov zemljišč in 240 glav goved, od tega 80 krav v Jurki vasi. Zemljišča bo zadruga pridobivala še naprej tako, da bo na območju obratov v Jurki vasi, Dolenjskih Toplicah, Podhosti in na Gor. Sušicah leta 1965 že 1070 ha kmetijskih površin. Večje površine bodo v glavnem podlaga za intenzivno živinorejo, ki bo imela na

obratu v Jurki vasi 300 moiznic, v Dolenjskih Toplicah 300 pitancev, v Podhosti 200 glav pitane živine in na Gor. Sušicah 200 glav plemenske živine.

Upravnik KZ je nadalje poročal o količini pridelkov, ki jih je zadruga pridelala lani na lastnih površinah. Med drugim je omenil, da so lepe uspehe

dosegli na hmeljiščih v Jurki vasi.

V razpravi so pretežno obravnavali odkup zemljišč, na koncu zbora zadrudnikov pa je zadrudni ekonom kmetovalcem povedal, kako naj gnojijo zemljo in preprečijo škodo, ki jo je povzročila dolga zima z visokim snegom.

D. G.

Kaj menijo volivci iz Zbur, Šmarjete in Toplic

V nedeljo, 10. marca, so imeli zbor volivcev občani iz krajevnega odbora Zbure, Šmarjete in Šmarješke Toplice. Šolski razred, kjer je bil zbor, je bil napolnjen do zadnjega kotička. Občinski odbornik je poročal o izvršenem planu za leto 1962 in o proračunu za letošnje leto, zatem pa so začeli občani razpravljati.

Volivci so zahtevali, naj uredijo ambulanto, da bi lahko v njej vsaj dvakrat na teden ordiniral zdravnik. Glede mesnice so rekli, naj bi v njej namestili kvalificirano moč in ji preskrbeli potrebno poklicno obleko. Grajali so logarja iz Česnlje, ker ni hotel ljudem odkazati drva, tako da so ostali nekateri v minulih hudi zimih brez kurjave in so bili prisiljeni sekati dreve v bližini hiš. Rekli so tudi, da gozdna uprava dodeli premalo drv za nekatere kmetovalce in da je pozabila na socialne podpirance, ki so prejšnja leta dobivali drva po najnižjih cenah, letos pa ne. Rekli so tudi, da so grobišča preveč zapuščena, zlasti v Šmarjeti, zato naj bi jih čimprej uredili.

Dalje so občani predlagali, naj bi imeli v trgovini večjo izbiro, in zahtevali, naj v bližini odprejo

žago. Predlagali so, naj bi imela zadruga na zalogi raznovrstne deske, da bi jih lahko kmetovalci zamenjali s hlodovino.

Občani Dolenje vasi so zahtevali vodovod, ki bi ga bilo treba napeljati le od Šmarjete, to je okoli 250 m, da ne bodo pili slabe vode izpod pokopališča. Kritizirali so tudi cesto od križišča v Šmarjeških Toplicah do Šmarjete, ki bi jo bilo treba bolj vzdrževati. Urediti bi morali tudi solidno gostišče, kamor bi lahko zahajali izletniki, ki so na zdravljenju v Šmarjeških Toplicah. Gostinski obrat pa naj bi ob določeni uri zapirali, da se ne bi razgrajanje vlelo pozno v noč. Obravnavali so tudi vprašanje hišnin, ureditve trga v Šmarjeti, kjer so kupi smeti in konjsko blato, kar ne spada v turistični kraj. Cestna uprava naj bi vendar že uredila kanalizacijo.

Pripomnili so, da v proračunu občine za letošnje leto ni predvidenih nobenih gradenj na tem predelu, medtem ko Dolenjske Toplice dobijo dosti več.

Neki član šolskega odbora je prosil vse starše, naj imajo več razumevanja za učenje svojih otrok, in pripomnili, naj učenci ne prihajajo v šolo brez nalag in posev izmučeni od dela doma. Ker se kmetovalci na zborih volivcev vedno pritožujejo zaradi davkov, je zastopnica občinskega ljud. odbora Novo mesto razložila, kako je s katastrom in pripomnila, da se trudijo, da bi čimprej uredili vse, kar doslej ni bilo prav.

Ob koncu piodnega zbora so volivci sprejeli nov odlok o izvedbi olepšave mest in naselij ter turističnih krajev ob cestah.

Predlogi iz Birčne vasi

Na zboru volivcev, ki je bil preteklo nedeljo v Birčni vasi, so razpravljali o vsem, kar ljudi teži in zanima.

Sklenili so, da bodo storili vse, da bi dobili v vas telefon, ki ga dostikrat pogrešajo. Izvolili so pripravljalniki odbor, ki bo za to skrbel. Ker je v vasi šola, ki jo obje skuje okoli 100 otrok, želijo vaščani take učiteljice, ki bi v vasi stanovali, da bi jim pri kulturno prosvetnem delu lahko pomagali.

Izvolili so sedemčlanski odbor, ki bo poskrbel za ureditev vodnjakov in studencev v Gorenjih in Dolenjih Lakovicah, v Stranski vasi, Birčni vasi, Rajnuščah, na Rakovniku in drugod. Tudi v šoli bo treba povečati vodnjak. Črpalčko in motorček imajo od UNICEFA, jama za vodnjak je izkopana, SGP Pionir pa je že lani obljubil, da bo zgradil večji zbiralnik. Upamo, da nam bo letos uspelo to dokončno urediti.

Volivci so govorili tudi o elektrifikaciji, ki še ni dokončno urejena, čeravno je ta problem star že 10 let. Zeleni so tudi, naj bi železnica

uvredla delavski vlak, ki bi prihajal v Novo mesto pred šestimi jutraj in odhajal proti Črnomlju iz Novega mesta ob 14.30, ker je v tem koncu zelo veliko ljudi, ki se vozijo v mesto na delo.

Volivci so opozorili tudi na to, da bi bilo treba takoj poskrbeti za učence, ki se vozijo v šmihelsko šolo, kjer je popolna osemletka. Mnogi vstajajo že ob petih jutraj, zato bi morali imeti vsi otroci na tej šoli toplo malico in po možnosti tudi kosilo. Nekdo pa bi moral zanje skrbeti med tem, ko čakajo na vlak. Zdej se brez nadzorstva potepajo po mestu, namesto da bi se učili ali žako drugače izkoristili čas.

Razprava je bila zelo živahna in obsežna, kar priča, da se ljudje zanimajo za javno življenje. Občinski odbornik Jože Rataj, ki je vodil zbor, je opozoril na volitve, ki bodo verjetno v maju in pozval občane, naj začno misliti na to, koga bodo predlagali v novi občinski odbor. Na vprašanja, ki so jih stavljali volivci, pa je odgovarjal zastopnik ObLO Novo mesto Jože Straus.

Bogomil Lihja

NOVOMEŠKA KOMUNA

mis-obrat Krka za 30 odstotkov, Novoteks za 25 odstotkov itd.

Proračunska sredstva občine pa bodo letos manjša kot lani vzhic večjim nalogam, ki jih je dobila občina. Kaže, da bo proračunski primanjkljaj okoli 60 milijonov dinarjev, kar narekuje skrajno štednjo že ob pričetku leta in hkrati iskanje virov proračunskih dohodkov. Medtem ko občinski ljudski odbor ne predvideva zvišanja družbenih davčatev v obliki

Novomeška kronika

■ Nekaj sončnih in vetrovnih dni je bilo potrebnih, pa je v našem mestu izginil sneg. Te dni so delavci komunalne uprave pospravljali s pločnikov in z ulic zadnje krpe snega in ledu, razen tega pa tudi odpadke, ki jih je pred meseci prekrila snežna odeja.

■ O kaljenju nočnega miru in vsiljivih poznih gostih v lokalnih našega mesta smo že nekajkrat spregovorili, zalego pa ni dosti. V nedeljo rvečer (okrog polnoči) je taka skupnica mladih fantov počenjala največkrat v kavarni Metropol. Zlasti se je izkazal eden, ki je z neprimernimi izrazi izvajal goste in jih zmerjal. Morda bi le bilo prav, če bi varnostni organi tudi v poznem nočnem času kdaj pa kdaj pregledali lokale in poučili tiste, ki se ne znajo obvladati, o lepem vedenju.

■ Nekajkrat napovedano »Malo zehno« je Mestno gledališče iz Ljubljane uprizorilo v dvorani kina »Krke« v torek ob 19. uri. Veliko smeha in buren aplavz sta zgovoren dokaz, da je literarno satirični kabaret tega gledališča žel priznanje pri Novomeščanih. V režiji Jožeta Galeta so bili na sporedu poleg ostalega songi Franeta Milčinskega, Kajetana Koviča in Igorja Torkarja.

Kino KRKA
predvaja
22., 23., 24. in 25. marca ameriški barvni filmi
»DOKTOR IN LJUBIZEN«
Režija: Ralph Thomas. Igrajo: Michael Craig, Virginin Maskell, Leslie Phillips. FN št. 10.
26., 27. in 28. marca poljski film
»FRIDI OČKA«
Režija: Jan Batory. Igrajo: mali Januszek Pomanski, Leon Niemczyk, Beata Tyżkiewicz.

Obiskovalce opozarjamo, da bomo spremenili pričetek predvajanja filmov ob nedeljah, in sicer že s 31. marcem. Predstave bodo v bodoče ob nedeljah ob 15, 17 in 19. uri. Za nedeljske predstave vsotopnice ne rezerviramo!

■ Gradbišča v našem mestu in njegovi bližnji okolici so te dni spet oživila, ker so topli spomladanski dnevi seveda omogočili pričetek gradbene sezone.

■ Pred nekaj dnevi je Ribja restavracija v Dilančevi ulici dobila na hišnem vogalu novo neonsko razsvetljavo. Ze ko so jo montirali in se je kot navadno zbralo precej radovednežev, je bilo slišati pripombe: »Prav je tako! Se drugi bi jih morali posnemati!«

■ Danes zvečer bo ob 19. uri v dvorani bivšega OLO Novo mesto občni zbor Hortikulturnega društva. Vse ljubitelje cvetja, vrtovin in narave vabimo, da se ga udeležijo!

■ Gibanje prebivalstva: rodilo so: Milica Jakopin s Ceste komandanta Staneta 5 — deklica, Alojzija Junc iz Padersčeve 2 — dečka, Marija Hrovatič z Zagrebške ceste — deklico. — Poročili so se: Franc Nemeč, uslužbenec LM iz Vrhnovec ulice in Angela Bukovec, uslužbenka s Glavnega trga 19; Marjan Grab, farmaceut iz Grada pri Murki Soboti, in Pavla Gabrijel, medicinska sestra iz Partizanske 14. — Smrti ta teden v mestu ni bilo.

■ Ponedeljkov živilski trg je bil zgodaj jutraj dobro založen. Prodajali so regrat po 70 din merico, radič 80 do 100 din merico, jajca po 25 din (kasneje so bila tudi cenejša!), smetano v skodelicah po 90 din, mleko po 58 din, krompir po 45 din, hren po 25 din, motovilec po 100 din merico, suhe slive po 150 din kg, jabolka po 100 do 120 din kg, teloh in vresje v šopkih po 10 do 15 din, maščice v šopkih po 40 do 50 din. Tudi tokrat je bil ugoden dan za prodajalke semen, razen tega pa je bilo kot navadno dobiti še kofetke, okrasne predmete, rože v lončkih, lončene izdelke in plenine.

Mukovno gledališče

V nedeljo, 24. marca, bo ob 10. in 11. uri predstava »Janko in Metka«. Predstavi bosta v prtiličju gimnazije. Vstopnina 20 in 30 din. Vabljeni!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 22. marca: Vasilij Sobota, 23. marca: Slava Nedelja, 24. marca: Simon Ponedeljek, 25. marca: Minka Torek, 26. marca: Maksim Sreda, 27. marca: Rupert Četrtek, 28. marca: Janez

ZAHVALE

Ob bridki izgubi dragega očeta in mame **JOZETA in CECILJE PATE** iz Brezovice pri Stopljah se iskreno zahvaljujemo sosedom in sorodnikom za pomoč, posebno zahvalo pa izrekamo ZVVI za venčilo in denarno pomoč, enako tovarni zdravil »Krkas« v Novem mestu.

Zalujoči: hčerki Marija in Cilka z družinama

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 71. letu zapustila naša ljuba mati

IVANA JAKSE iz Podgore 37

Zahvaljujemo se družinam: Jarčevi, Vodnikovi, Kocijaževi ter Lavriču (vsi iz Podgore) in Mariji Bobnarjevi iz Globodola, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali. — Iskrena hvala vojskemu zdravniku in osebu ambulante za priložnostno zdravljenje in prijaznost, zahvaljujemo pa se tudi vsem, ki so jo spremenili na poslednji poti in ji darovali cvetje in vence.

Zalujoča sina Karel in Ivan z družinama

PREKLIC

Antonija Golobič preklicujem, kar sem govorila o Stefki Kump iz Uršnih sel 39.

KUHOGLASJE

KUHARICO, vsaj polkvalificirano, sprejemamo, takoj ali po dogovoru. Stanovanje in vsa oskrba v hiši. — »Gostišče pri Aleših«, Ljubljana, Titova 254.

HISO z milino na vodo ter 2,5 hektara zemlje prodam na Blanci. 15 minut od železniške postaje. Franc Srben, Blanca.

VOZ zapravljivček, dobro ohranjen prodam Franc Gorenc, Črešnjice 3, p. Otočec.

1200 kg SENA in 600 kg otave prodam. Češča vas 21, Novo mesto.

KROJASKI šivalni stroj znamke »Singer« v dobrem stanju prodam — lahko tudi ček. Polzive se v Smihelu 59 pri Novem mestu.

POHISTVO, novo, moderno za samsko sobo prodam. Naslov v upravi lista (196-63).

PRODAM 100 žv. vkronejnih tet črne izabele. Alojz Ovnček, Karlovska cesta 5 (pri IMV), Novo mesto.

KUPCU SIVE MOSKE OBLEKE sporočam, da jo oddam, če je na dvigne do ponedeljka, dne 25. marca.

Dramska revija v Črnomlju

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev Črnomelj priredi od 25. do 30. marca **REVILJO DRAMSKIH DEL V DOMU LJUDSKE PROSVEITE** po naslednjem razporedu:

PONEDELJEK, 25. marca, ob 20. uri: PD »Oton Zupancič«, Vinica: Lorraïne-Hansberry: »Grozna jagoda in suncu«. Režija: Vinko Debeljak.

SREDA, 27. marca, ob 20. uri: PD »Oton Zupancič«, Dragatuš: Frank Marrel: »Sreča na kredit«. Režija: Ivanka Banovec.

ČETRTEK, 28. marca, ob 20. uri: PD Adlešiči: Prežih-Mikeln: »Samorastniki«. Režija: Elka Skrabec.

SOBOTA, 30. marca, ob 20. uri: MKUD gimnazije Črnomelj: Claude-Andrée Puget: »Dnevi naše sreče«. Režija: prof. Matija Pogorelec.

Vabljeni vsi, ki jim je odrska umetnost pri srcu!

GOSPODINSKO POMOČNICO k štirilanski družini išcem. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista (208-63).

GOSPODINSKO POMOČNICO išče družina v Novem mestu. Naslov v upravi lista (206-63).

PRODAM ali zamenjam za moped magnetofon znamke »Smaragd«, Jure Murn, Narodna banka, Novo mesto.

MLAJSO UPOKOJENKO ali pošte- no deklo sprejemam za varstvo otroka od 6.30 do 14. ure. Naslov v upravi lista (202-63).

MIZARSKEGA POMOČNICO takoj sprejemam. Stanovanje in oskrba priskrbljena. Plača po dogovoru. — Sivic, mizarstvo, Brezje na Gor.

KUPIM 30 kg čistega čebeljega voska ali voščine. V zameno dam tudi čebele. Novo mesto, Smihelska 4.

300 kg SLAME ali **STELJE** kupi Franc Kovačič, Novo mesto, Kandija.

KUPIM ali **ZAMENJAM** hišico v Ljubljani za majhno vseljeno hišo v dolini Krke med Žužemberkom in Belo cerkvijo. Naslov v upravi lista (215-63).

ROLER »PUGH«, 125 cm, brezhiben, prodam. Poizvedbe na veterinarski postaji v Novem mestu do 14. ure.

GOSPODINSKO POMOČNICO k štirilanski družini išcem, lahko samo v dopoldanskem času. Naslov v upravi lista (213-63).

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD DOL. TOPLICE

V februarju sta bila izven bolnišnice rojena ena deklica in en deček.

Poročili so se: Franc Fifolt, kmet, in Zofija Kumelj, kmetovalka, oba iz Drenja; Anton Juran, delavec iz Kota pri Semicu, in Anica Germ, delavka iz Bušince; Pavel Beg, radiomehanik, in Anica Rotar, kuhinjska pomočnica, oba iz Novega mesta; Anton Gajšperšič, delavec iz Dol. Straže, in Jožefa Erpe, kmetovalka iz Uršnih sel; Jožef Hutevec, kmet iz Dol. Lakovnic, in Ljudmila Kestnar, gospod. pomočnica iz Dobindola.

Umrli so: Marija Mohar, upoko- jenka iz Gor. Sušice, 51 let; Karolina Čelič, kmetovalka iz Uršnih sel, 54 let; Matilda Darovec, kmetovalka iz Dobindola, 70 let.

MATICNI URAD METLIKA

V februarju so bile rojene tri dečke.

Poročili so se: Ivan Guštin, posestnik, in Marija Pavlovič, poljedelka, oba iz Drašič; Martin Kastelec, mizar, pomočnik iz Drašič; Marija Dragovan, šivilja iz Trnovca; Martin Pavlin, skladiščni delavec z Rataja pri Novem mestu, in Amalija Plut gospodinjska pomočnica iz Novega mesta; Franc Bebar, strojnik iz Dragovanje vasi, in Ana Pečarič, šivilja iz Curil; Ivan Stojkovič, livar iz Ribničkih Novakov, in Ivana Kofalt, kuharica iz Metlike; Anton Oberman, posestnik iz Curil, in Cvetka Vrančar, poljedelka iz Rosalnic; Alojzij Vrančar, delavec iz Rosalnic, in Martina Oberman, uslužbenka iz Curil; Anton Kraji, poljedelec iz Girlič, in Stanka Kambič, poljedelka iz Rosalnic; Pavel Ciglar, mizar, pomočnik iz Metlike, in Terezija Pezdire, šivilja iz Zeebeja; Ivan Butala, pismonoša iz Podzemlja, in Ana Pašič, poljedelka iz Sel pri Jugorju; Alojz Klemenčič, strojni ključavničar iz Crnomlja, in Stanislava Plut, poljedelka iz Jugorja.

Umrli je: Franc Starič, oskrbovavec iz Metlike, 76 let.

KINO

Brestanica: 23. in 24. marca ameriški glasbeni film »Karneval v New Orleansu«, 27. marca slovenski film »Družinski dnevniki«.

Brežice: 22. in 23. marca francoski film »Dobra lekcija«, 24. in 25. marca ameriški barvni film »Nenadoma preteklega leta«, 27. in 28. marca francoski film »Obsodbas«.

Crnomelj: 22. in 24. marca angleški barvni film »Obtoženi ste, Oscar Wilde«, 25. in 27. marca ameriški barvni film »Najljubši učence«.

Kostanjevica: 24. marca italijanski film »Fekel v mestu«.

Metlika: 23. in 24. marca ameriški film »Vičitas«, 27. marca francoski film »Francozinja in ljubez«.

Novo mesto — Dom JLA: od 21. do 24. marca ameriški film »Krvnik iz Nevada«, od 25. do 27. marca italijanski film »Vse v rok službe«.

Semič: 24. marca sovjetski film »Evgenija Grandetovca«.

Sevnica: 23. in 24. marca francoski film »Črni Orfej«, 27. marca italijanski film »Mladi možje«.

Trebnje: 23. in 24. marca poljski film »Razstaneke«.

Zužemberk: 24. marca italijanski film »Prekleta sleparija«.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

Turk iz Ivanje vasi — Jožefa, Tončka Valant iz Ločne — Karmen, Stanka Zupančič iz Metlike — Niko, Marija Fabjan s Prevol — Antona, Anica Kužnik iz Vrhovega — Anico, Justina Jakše z Malega Podljudna — Jožeta, Jožefa Vrhovek z Broda — Stanka, Marija Klepec iz Zajčjega polja — Bojana, Pavla Košir iz Dol. Straže — Igorja, Alojzija Piskur iz Skovca — Olgo, Pepca Tomažin iz Korenitke — Jožeta, Marija Simončič iz Mladice — Antonijo, Pavla Pevec iz Vel. Hubanjičce — Jelko, Karolina Kobe s Pristave — Alojza, Dragica Hajsan iz Breznika — Branka, Marija Gnidovec iz Lašč — Jožico, Anica Jerman iz Dol. Grčevja — Petra, Kristina Kic iz Vrhovca — Ignaca, Vida Kosmač iz Mršce vasi — Jožico, Irena Suhadolnik iz Mahovnika — Roberta, Marija Bašelj iz Dol. Kamenja — Jožeta, Doroteja Babič iz Krškega — deklico, Amalija Kovačič z Broda — dečka, Pavlina Megle iz Smarjete — dečka, Marija Škopora iz Gabrijel — deklico, Marija Pečarič iz Metlike — dečka, Marija Šerc iz Sp. Hoč — dečka, Justina Pucelj iz Vellkega Vrha — dečka, Marija Senica iz Gaberja — deklico, Marija Lovše iz Prevol — dečka, Ivanka Šircelj iz Omote — deklico, Francka Senčar s Krke — dečka.

T